Gemeente Mook en Middelaar

JAARSTUKKEN 2021

Versie raad (16 juni 2022)

Raadhuisplein 6 - Postbus 200 - 6585 ZK Mook - (024) 696 9111
gemeente@mookenmiddelaar.nl - www.mookenmiddelaar.nl

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

GEMEENTE MOOK EN MIDDELAAR
JAARSTUKKEN 2021

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inhoudsopgave

ALGEMEEN 2

1.1. Voorwoord 2
1.2. Leeswijzer 2
1.3. Financieel overzicht 2
1.4. Kerngegevens 2
1.5. Afkortingen 2

JAARSTUKKEN 2

2.1. Jaarverslag 2

Programmaverantwoording 2
2.1.1. Programma Besturen 2
2.1.2. Programma Beschermen 2
2.1.3. Programma Verplaatsen 2
2.1.4. Programma Werken 2
2.1.5. Programma Leren 2
2.1.6. Programma Recreëren 2
2.1.7. Programma Samenleven en zorgen 2
2.1.8. Programma Gezond leven 2
2.1.9. Programma Wonen 2
2.1.10. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen 2
2.1.11. Overzicht van de kosten van overhead 2
2.1.12. Bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting 2
2.1.13. Bedrag voor onvoorzien 2

Paragrafen 2
2.1.14. Paragraaf Lokale heffingen 2
2.1.15. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2
2.1.16. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 2
2.1.17. Paragraaf Financiering 2
2.1.18. Paragraaf Bedrijfsvoering 2
2.1.19. Paragraaf Verbonden partijen 2
2.1.20. Paragraaf Grondbeleid 2
2.1.21. Paragraaf Informatieveiligheid 2
2.1.22. Paragraaf Verduurzamen 2

2.2. Jaarrekening 2

Balans en overzicht van baten en lasten 2
2.2.1. Balans 2
2.2.2. Overzicht van baten en lasten 2

Toelichting 2
2.2.3. Grondslagen 2
2.2.4. Toelichting op de balans 2
2.2.5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2

Overig 2
2.2.6. Single information Single audit (SiSa) 2
2.2.7. Overzicht van baten en lasten per taakveld 2

VASTSTELLINGSBESLUIT 2

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.1. Vaststellingsbesluit 2

BIJLAGEN 2

4.1. Bijlage Algemene Uitkering 2
4.2. Bijlage Beleidsindicatoren 2
4.3. Bijlage Begrippenlijst 2
4.4. Bijlage Controleverklaring 2

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

ALGEMEEN

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.1. Voorwoord

Voor u liggen het jaarverslag en de jaarrekening 2021 van de gemeente Mook en Middelaar. Deze jaarstukken zijn voor uw raad het instrument voor de controle op de uitvoering van het voorgenomen beleid en voor het college het instrument om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid, inclusief de financiën. Om die reden volgt de jaarrekening het stramien van de Programmabegroting 2021.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en de jaarrekening (balans en exploitatieoverzichten).

Het jaar 2021 stond evenals 2020 sterk in het teken van de corona-crisis en het opvangen van de gevolgen voor onze inwoners. Daar kwam in juli 2021 nog een hoogwatersituatie bovenop. Er werd veel gevraagd van onze medewerkers. Ondanks of misschien wel dankzij deze ervaringen hebben we in de dienstverlening richting onze inwoners belangrijke slagen gemaakt. We hebben bijvoorbeeld de meeste processen rond de Participatiewet en een honderdtal formulieren digitaal toegankelijk gemaakt.

Voortgang Collegeprogramma
In de toelichtingen op de programma's geven wij een toelichting op de onderdelen van het collegeprogramma die voor 2021 gepland waren.

Burgerparticipatie
Op het gebied van burgerparticipatie hebben we voortgang geboekt bij:
- Natuurlijk Spelen & bewegen in Mook;
- de opties voor afvalinzameling;
- voorbereiding burgerparticipatie grootschalige duurzame energieopwek.

Gebiedsvisie Molenhoek-Zuid
In 2021 hebben we een gebiedsvisie Molenhoek-Zuid voorbereid met als doel om via een bestemmingsplanprocedure voortvarend te kunnen voorzien in de woonbehoefte van diverse doelgroepen.

Financieel resultaat
Het jaar 2021 sluit met een voordelig rekeningresultaat van € 1.837k. Dat is € 1.665k voordelig dan het geraamde begrotingsoverschot van € 172k op grond van de Zomer- en Eindejaarsrapportage 2021. In dit verschil zitten echter ook enkele grotere posten waarvan voorgesteld worden om deze over te hevelen naar 2022. Meer informatie over de totstandkoming en de analyse van het rekeningresultaat vindt u terug in de 'Bestuurlijke samenvatting' en in het onderdeel 'Jaarrekening'. In het raadsvoorstel dat hoort bij deze Jaarstukken 2021 vindt u het overzicht van de voorgestelde budgetoverhevelingen.

Bezuinigingen/ZBB-traject
De effecten van het ZBB-traject die waren vermeld in de Zomerrapportage van 2021 zijn van invloed geweest op het begrotingssaldo voor 2022. Deze zijn niet of beperkt van toepassing op deze Jaarstukken 2021.

Coronavirus
Evenals in 2020 hebben we ook in 2021 corona-compensatie ontvangen van het rijk voor extra kosten en/of voor gederfde inkomsten. In de Jaarstukken is een en ander nader toegelicht.

Het college bedankt iedereen die aan de totstandkoming van dit jaarverslag en deze jaarrekening heeft meegewerkt.

Mook, 17 en 31 mei 2022

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris,
drs. W. Mariman

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.2. Leeswijzer

Wettelijk kader
Geen, de leeswijzer is facultatief.

Wijzigingen
Er zijn geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd in de Jaarstukken 2021 ten opzichte van vorig jaar.

Leeswijzer
De jaarstukken bestaan uit vier hoofdstukken:

1. Algemeen
Hier vindt u de algemene gegevens zoals deze leeswijzer, de kerngegevens en een lijst van afkortingen. Ook vindt u hier een (financiële) samenvatting.

2. Jaarstukken
Dit hoofdstuk is wettelijk verplicht en valt uiteen in twee onderdelen:
- onderdeel 2.1 Jaarverslag, met de beleidsmatige programmateksten (stand van zaken, inclusief beleidsindicatoren) en de paragrafen. De paragrafen behandelen een specifiek onderwerp.
- onderdeel 2.2. Jaarrekening, met de balans (overzicht van bezittingen, schulden en eigen vermogen) en het overzicht van baten en lasten (exploitatieoverzicht). Tevens is in dit onderdeel de toelichting op de balans en de toelichting op het overzicht van baten en lasten vermeld conform de wettelijke voorschriften.

3. Vaststellingsbesluit
Hierin wordt aangegeven dat de Jaarstukken 2021 zijn vastgesteld. Na besluitvorming door de raad wordt dit onderdeel voorzien van handtekeningen.

4. Bijlagen
De bijlagen bevatten overzichten die niet wettelijk verplicht zijn, maar wel inzicht kunnen geven in bepaalde onderdelen van de Jaarstukken. De controleverklaring van de accountant wordt altijd separaat verstrekt.

Weergave bedragen
Als uitgangspunt worden alle lasten positief (debet) weergegeven en alle baten negatief (credit). Soms wordt er voor de duidelijkheid een letter V of N toegevoegd, waarbij V staat voor Voordelig (baten) en N staat voor Nadelig (lasten).

Afrondingsverschillen
Omdat de 'Jaarstukken 2021' automatisch in duizenden euro's (x € 1.000) worden opgesteld, kan het voorkomen dat in de tellingen rekenkundige afrondingsverschillen ontstaan.
Voorbeeld € 1.700 + € 600 = € 2.300. In duizendtallen wordt het dan: 2 + 1 = 2 (en dus geen 3).

Verkiezingen / nieuw college
Bij de bestuurlijke behandeling van deze Jaarstukken 2021 is er, als gevolg van de verkiezingen in maart 2022, een nieuw college geïnstalleerd. Ofschoon drie van de vier huidige portefeuillehouders dat niet in 2021 waren, zijn aan het begin van elk programma wel de huidige portefeuillehouders vermeld van het desbetreffende programma.

Beleidsindicatoren
De beleidsindicatoren zijn overeenkomstig de laatst geldende 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. Dit betreft een ministeriële regeling waarin voorgeschreven is welke beleidsindicatoren minimaal vermeld moeten worden en wie de wettelijke bronhouder is van een beleidsindicator. Een gemeente is wettelijk verplicht om de gerealiseerde gegevens van deze bronhouders te vermelden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Als de gegevens bij de Jaarstukken (nog) niet beschikbaar zijn gesteld, wordt dit aangeduid met 'N/b' (Gegevens niet beschikbaar) en worden, indien aanwezig, gemeentelijke gegevens verstrekt. Daarnaast worden enkele beleidsindicatoren niet jaarlijks maar periodiek bijgewerkt door de bronhouders, bijvoorbeeld de periodieke onderzoeken van Verwey Jonker Instituut.
Informatie van de bronhouder wordt ontsloten middels de website 'waarstaatjegemeente.nl', waarbij voor dit doel een afzonderlijke tegel 'Besluit Begroting en Verantwoording' is toegevoegd. Op deze website wordt ook informatie verstrekt met betrekking tot eventuele wijzigingen van de beleidsindicatoren. Daar waar wijzigingen zijn doorgevoerd, is dit vermeld bij de desbetreffende indicator in de diverse programma's.

De peildatum van de vermelde gegevens is 16 april 2022. Gegevens van voorgaande jaren kunnen sporadisch afwijken ten opzichte van de vermelde gegevens in vorige jaarstukken.
Een meerjarenverloop van de beleidsindicatoren is vermeld in bijlage 4.2 van deze Jaarstukken 2021.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.3. Financieel overzicht

Financieel saldo
In 2019 en 2020 zijn resultaten gerealiseerd van respectievelijk € 552k nadelig en € 52k voordelig. Het jaar 2021 sluit met een positief rekeningsaldo van € 1.837k. Dit is echter exclusief de voorgestelde budgetoverhevelingen (zie hiervoor het raadsvoorstel).
In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van het rekeningresultaat 2021 aan de hand van de bestuursrapportages en overige raadsbesluiten weergegeven.

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling rekeningresultaat 2021	Resultaat baten en lasten	Mutaties reserves	Resultaat jaarrekening
Primitieve begroting 2021	1.210 N	367 V	842 N
1e Begrotingswijziging (dekkingsplan)	624 V	225 V	849 V
Saldo begroting	586 N	592 V	6 V
Besluitvorming Jaarstukken 2020 (budgetoverheveling naar 2021)	666 N	666 V	0 N
Zomerrapportage 2021 (1e hj)	176 V	57 V	233 V
Eindejaarsrapportage 2021 (2e hj)	48 N	20 N	68 N
Overige tussentijdse begrotingswijzigingen	14 V	14 N	0 N
Subtotaal	1.110 N	1.282 V	172 V
Effecten bij het opmaken van de jaarrekening 2021	1.836 V	171 N	1.665 V
Eindsaldi Jaarrekening 2021	**726 V**	**1.111 V**	**1.837 V**

Voor een nadere toelichting van het resultaat wordt verwezen naar de onderdelen 2.2.2. en 2.2.5. van deze jaarstukken.

Restant kredieten
Kredieten zijn in enig jaar óf nog lopend óf afgerond. Onderstaande kredieten voor investeringen zijn nog niet geheel gerealiseerd en nog lopend. De restantkredieten worden in beginsel doorgeschoven naar 2022 zodat op het desbetreffende krediet nog uitgaven gedaan kunnen worden.

bedragen x € 1.000

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2021	Kredieten 2021	Realisatie in 2021	Restant krediet per 31-12-2021	Over naar 2022
• 2020: Nieuw-/verbouw gemeentehuis	2.000	0	0	2.000	2.000
• Revitalisering raadzaal	96	0	43	54	54
• Revitalisering De Lier *)	49	0	0	49	49
• 2020: Zonnepanelen	10	0	1	10	10
• 2021: Natstrooier	0	45	0	45	45
• 2021: Strooier Eco Mini	0	19	0	19	19
• 2021: Sneeuwploeg	0	10	0	10	10
• 2020: Er zit muziek in Mook en Middelaar	400	-80	0	320	320
• 2020: Mobiliteitsplan 2020	54	0	0	54	54
• 2021: Mobiliteitsplan 2021	0	130	9	121	121
• Pleisterplaats N271 Plasmolen *)	94	0	0	94	94

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2021	Kredieten 2021	Realisatie in 2021	Restant krediet per 31-12-2021	Over naar 2022
Subsidie provincie	-60	0	0	-60	-60
Project afhankelijk van werkzaamheden provincie, uitvoering najaar 2021					
• Spoorbrug Heumensebaan *)	270	0	0	270	270
Subsidie provincie	-122	0	0	-122	-122
• Spoorbrug Heumensebaan *) gemeentedeel	35	0	0	35	35
Betreft verbreden spoorviaduct Heumensebaan, uitvoering in combinatie met verbeteren Maaslijn, naar verwachting medio 2023					
• Centruminrichting Mook *) **)	103	0	63	40	40
Subsidie provincie	-300	0	0	-300	-300
Bijdrage derden	-13	0	0	-13	-13
Afronding project verwacht in 2022.					
• 2020: Openbare Verlichting					
- Masten	24	0	16	9	9
- Armaturen	25	0	14	12	12
Uitloop naar en afwikkeling in 2022					
• 2021: Openbare Verlichting					
- Masten	0	19	0	19	19
- Armaturen	0	18	0	18	18
Uitloop naar en afwikkeling in 2022					
• 2021: Economische agenda 2021-2024	0	80	0	80	80
• 2021: Nieuw-/verbouw huisvesting Kandinsky	0	4.000	0	4.000	4.000
• 2020: Vervanging speelvoorzieningen	37	0	17	20	20
• 2021: Vervanging speelvoorzieningen	0	38	0	38	38
• Rioolkosten in krediet Centruminrichting Mook 2019: **)					
- Vervanging	282	0	0	282	282
- Milieumaatregelen	147	0	0	147	147
• 2020: Vervanging riool 20 jaar	21	0	4	17	17
• 2020: Vervanging riool 60 jaar	102	0	0	102	102
• 2021: Vervanging riool 60 jaar	0	75	39	36	36
• 2021: Riool milieumaatregelen 60 jaar	0	20	13	7	7
• 2021: Lob van Gennep	0	130	0	130	130
• Kerkplein Middelaar *)	141	0	0	141	141
Herinrichting Kerkplein, inclusief woningbouw, is uitgesteld in verband met Lob van Gennep.					
• 2020: Masterplan Plasmolen / Proef Plasmolen	2.000	0	22	1.978	1.978

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2021	Kredieten 2021	Realisatie in 2021	Restant krediet per 31-12-2021	Over naar 2022
Middels dekkingsplan Programmabegroting 2021: krediet vertraagd en kapitaallasten gehalveerd wegens bijdragen derden. Eigen kosten maximaal € 1 miljoen.					
• 2020: Implementatie Squit 20/20	59	0	5	54	54
Investeringsplan 2013-2016: **)	0	0	0	0	0
Lopend project, voornamelijk afkoppelen verhardingen particulieren, bijdragen derden, afrekening volgt in 2021.					
• Hart van Mook: Herinrichting N271	16	0	2	14	14
Betreft budget t.b.v. herinrichting Rijksweg en omgeving. Werkzaamheden afgerond. Financiële afwikkeling 1e helft 2021.					
• Herinrichting Rijksweg N271 Plasmolen	105	0	0	105	105
Subsidie provincie	-5	0	0	-5	-5
Betreft voorbereidingskosten herinrichting Rijksweg N271 te Plasmolen in samenhang met de aanleg van de pleisterplaats ter plaatse. Project afhankelijk van werkzaamheden provincie. Start najaar 2021.					
Totaal	**5.572**	**4.503**	**246**	**9.829**	**9.829**

*) De kapitaallasten van deze investeringen worden (deels) gedekt uit de reserve Kapitaallasten;
**) De kapitaallasten van deze investeringen worden geheel gedekt uit de reserve Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016.

De volgende kredieten zijn in 2021 volledig afgerond. Hierop vinden geen uitgaven meer plaats.

bedragen x € 1.000

Omschrijving / toelichting	Restant krediet per 1-1-2021	Kredieten 2021	Realisatie in 2021	Restant krediet per 31-12-2021	Over naar 2022
• 2020: Digitalisering	13	0	13	0	0
• 2020: Aandelen DAR N.V.	103	0	116	-13	0
• Wandelknooppuntennetwerk	14	0	13	0	0
• Voorbereiding huisvesting Kandinsky	3	0	0	3	0
• 2020: Riool milieumaatregelen 60 jaar	20	0	20	0	0
• 2021: Luiercontainers	0	10	10	0	0
Totaal	**153**	**10**	**172**	**-9**	**0**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.4. Kerngegevens

SOCIALE STRUCTUUR

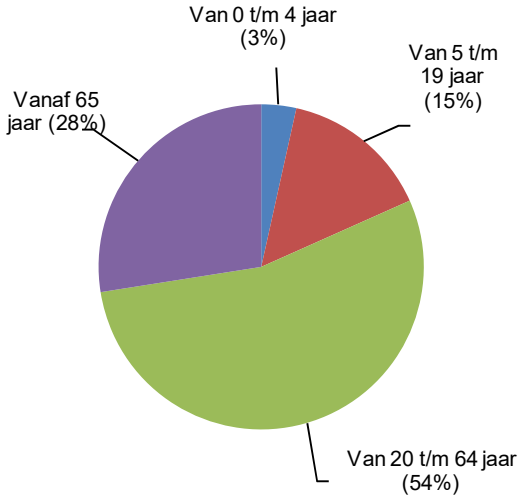
Werkelijk aantal inwoners per leeftijdsklasse

Leeftijdsklasse	Aantal 1-1-2019	Aantal 1-1-2020	Aantal 1-1-2021	Aantal 31-12-2021	%
van 0-4 jaar	246	259	275	277	3%
van 5-19 jaar	1.265	1.249	1.187	1.187	15%
van 20-64 jaar	4.215	4.216	4.282	4.327	54%
van 65 jaar en ouder	2.080	2.123	2.166	2.196	28%
Totaal	**7.806**	**7.847**	**7.910**	**7.987**	**100%**

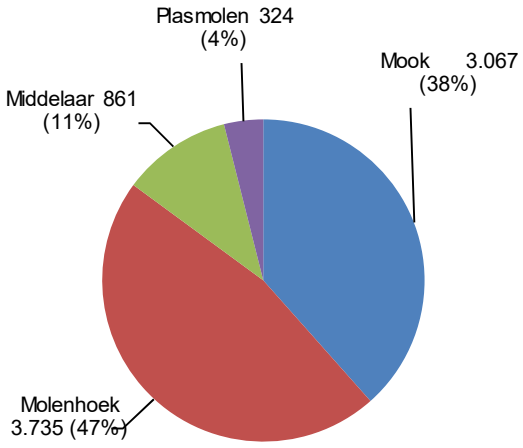
Bron: CBS Statline (1-1) en BRP Mook en Middelaar (31-12)

Aantal inwoners per 31 december 2021

Per leeftijdsklasse

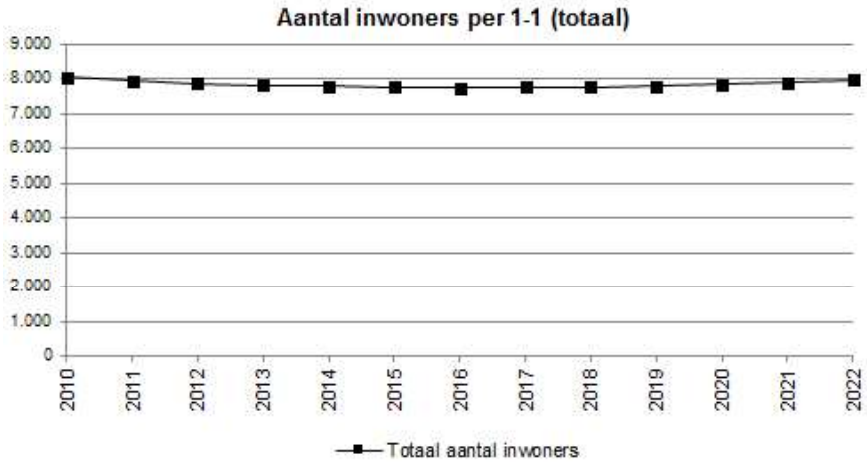

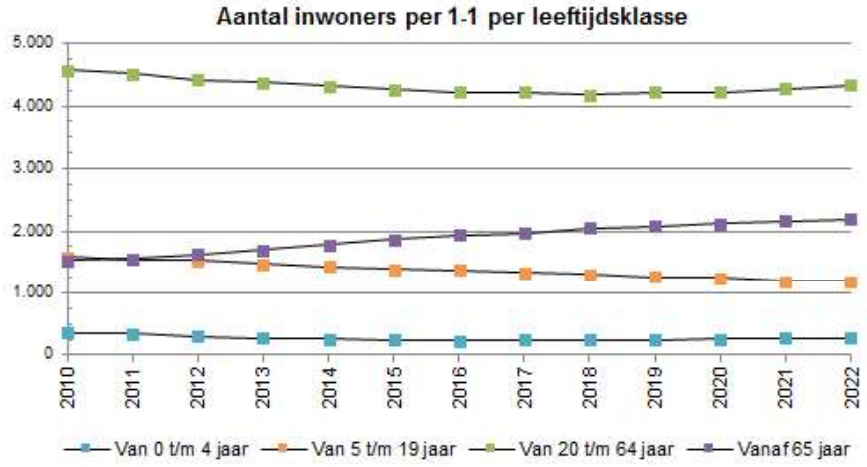
Per plaats

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Meerjarenverloop

Fysieke structuur

Omschrijving	Eenheid	Aantal 2021	Aantal 2020
Land:			
Oppervlakte land	hectare	1.739	1.739
Oppervlakte bebouwing kernen	hectare	46	46
Oppervlakte bebouwing buitengebied	hectare	9	9
Oppervlakte bebouwing totaal	hectare	55	55
Percentage bebouwing land	%	3,2%	3,2%
Woonruimten*)	aantal	3.738	3.660
Water:			
Oppervlakte binnenwater	hectare	142	142
Oeverlengte	hectometer	261	260

*) inclusief logiesfunctie en uitwonende studenten

Bron: Verzamelstaat uitkering gemeentefonds specificatie nummer 2021-10 (per maart 2022)

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1.5. Afkortingen

Afkorting	Voluit
ARN	Afvalverwerking Regio Nijmegen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004
BGO	Budgetoverheveling
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	Basisregistratie personen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
GFT	Groente-, Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IRVN	ICT Rijk van Nijmegen
MARN	Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (regio Rijk van Nijmegen)
MJOP	MeerJaren OnderhoudsPlan
OZB	Onroerende zaakbelasting(en)
RUD (LN)	Regionale UitvoeringsDienst (Limburg Noord)
SISA	Single information Single audit
SKB	Schatkistbankieren
VBR	Vrij Besteedbare Reserve
VPB	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
UPW	Uitkering Participatiewet
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw / Wet sociale werkvoorziening
WOZ	(Wet) waardering onroerende zaken

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

JAARSTUKKEN

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1. Jaarverslag

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programmaverantwoording

Wettelijk kader
Art. 24, lid 2, letter a en art. 25 BBV.

Toelichting
In de volgende hoofdstukken treft u de verantwoording per programma aan.
Per programma wordt beschreven wat we wilden bereiken en wat we daarvoor gedaan hebben. Wat we wilden bereiken is overgenomen vanuit de Programmabegroting 2021. Van wat we daarvoor hebben gedaan is de stand van zaken vermeld voor geheel 2021. Daarnaast is in tabelvorm ook vermeld wat het gekost heeft (op programmaniveau). Een meer uitgebreide financiële toelichting is vermeld in de jaarrekening bij de onderdelen 2.2.2 en 2.2.5.

De verantwoording is voor de volgende programma's vermeld:

- Programma Besturen;
- Programma Beschermen;
- Programma Verplaatsen;
- Programma Werken;
- Programma Leren;
- Programma Recreëren;
- Programma Samenleven en zorgen;
- Programma Gezond leven;
- Programma Wonen.

Naast de programma's zijn de verantwoordingen vermeld van de algemene dekkingsmiddelen (programma-ongebonden baten), de kosten van overhead, het bedrag voor de heffing van de Vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.1. Programma Besturen

Alternatieve naam : Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouders : Burgemeester Gradisen, wethouders Herings, Rodoe en Dillerop

Visie 2018 - 2022
Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners en bedrijven weten dat wij er voor ze zijn. Wij stellen ons open voor de meningen en ideeën van onze inwoners en betrekken deze bij de besluitvorming. Ook zijn we transparant in onze keuzes en onze manier van werken. Wij willen een betrouwbare partner zijn voor inwoners, bedrijven en onze samenwerkingspartners.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Een zichtbare en benaderbare gemeente zijn

Inwoners, verenigingen en bedrijven zijn op verschillende terreinen afhankelijk van de gemeente. Wij dienen zichtbaar te maken wat de gemeente en de gemeentelijke organen (Gemeenteraad, College, Burgemeester en ambtelijke organisatie) doen, maar ook waarom wij zaken op een bepaalde manier doen. Onze besluitvorming en gemeentelijke processen zijn transparant en worden in de openbaarheid genomen. De mening van de belanghebbenden betrekken wij via participatie bij dit proces.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

De gemeente Mook en Middelaar vindt het belangrijk dat iedereen de website kan gebruiken. Daarom willen wij voldoen aan de toegankelijkheidseisen van DigiToegankelijk.nl op niveau A. Voldoen aan deze standaard maakt onze website gebruiksvriendelijk en toegankelijk voor verschillende doelgroepen.

Een toegankelijke website is door alle doelgroepen te gebruiken. Daarom gelden er toegankelijkheidseisen voor websites van de overheid. Deze zijn vastgelegd in internationale richtlijnen voor webtoegankelijkheid. Wij toetsen vóór publicatie alle content op toegankelijkheid. Onze leverancier zorgt dat de basis en de techniek van onze website toegankelijk is en blijft en onze redacteuren zijn intern opgeleid om de informatie op de website toegankelijk te publiceren.

Onze website is in 2021 getest door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Op basis van deze resultaten hebben wij verbeteringen doorgevoerd. De huidige status van de website is op een schaal van A tot E momenteel een B, het één na hoogste niveau.

Onze website beschikt inmiddels over specifieke pagina's, waar informatie over grote projecten te vinden is.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2. Inwonerparticipatie vergroten

Binnen onze gemeente hebben we aandacht voor de inbreng van onze inwoners bij onze plannen. Door in te zetten op het vergroten van de inwonerparticipatie wordt het democratisch draagvlak vergroot en de kwaliteit van beleid verhoogd. We zetten ook in op het stimuleren van burgerinitiatieven. Inwoners moeten zich welkom voelen om mee te praten en initiatieven in te dienen, we creëren hier de mogelijkheden voor.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

De uitvoering van het plan van aanpak met betrekking tot inwonerparticipatie is in 2021 voortgezet. De kerngroep, samengesteld uit ambtenaren vanuit verschillende vakdisciplines, is online regelmatig bij elkaar geweest. Tijdens de bijeenkomsten worden participatieprojecten besproken en ervaringen uitgewisseld zodat we van elkaar kunnen leren en steeds beter worden in het vormgeven van de participatie. Er is ook vanuit de organisatie intensieve begeleiding geweest bij het burgerinitiatief 'Natuurlijk spelen & bewegen in Mook!'. Door de coronacrisis hebben de contactmomenten met name online plaatsgevonden.

Relatie met verbonden partijen

Programma Besturen heeft geen specifieke relatie met een verbonden partij. Onder dit programma valt wel de (regionale) bestuurlijke afstemming in zijn algemeenheid. De diverse verbonden partijen zijn primair gericht op het verrichten van uitvoeringstaken die verband houden met de overige programma's.

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde	2021 Waarde	2021 Gemeente
1	Formatie: Fte per 1.000 inwoners	1	8,78	8,84	9,17	-
2	Bezetting: Fte per 1.000 inwoners	1	8,72	8,48	8,52	-
3	Apparaatskosten: Kosten per inwoner (x € 1.000) (incl. overhead)	2	0,78	0,82	0,83	-
4	Externe inhuur: Kosten als % van totale loonsom	2	4%	4%	3%	-
5	Externe inhuur: Totale kosten inhuur externen (x € 1.000)	2	181	188	188	-

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde	2021 Waarde	2021 Gemeente
6	Overhead: % van totale lasten	2	26%	26%	28%	-

*) wettelijke bronhouder
1 Eigen gegevens
2 Eigen begroting

**) deze indicatoren worden pas vanaf 2017 bijgehouden.

N/b = Gegevens niet beschikbaar (nog niet beschikbaar gesteld)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Besturen						
Totaal lasten	2.109	1.458	1.551	1.518	33	V
Totaal baten	-169	-187	-204	-280	76	V
Totaal baten en lasten	**1.940**	**1.270**	**1.347**	**1.237**	**110**	**V**
Toevoeging aan reserves	2	0	1.437	1.437	0	N
Onttrekking uit reserves	-460	-5	-1.628	-1.603	-25	N
Totaal Programma	**1.481**	**1.265**	**1.156**	**1.071**	**85**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.2. Programma Beschermen

Alternatieve naam : Veiligheid

Portefeuillehouder : Burgemeester Gradisen

Visie 2018 - 2022
Veiligheid kun je niet garanderen, maar samen met onze ketenpartners op het gebied van veiligheid en zorg werken we aan een zo goed mogelijke bescherming van onze inwoners. Door nieuwe taken en krappere capaciteit bij politie en justitie vormt dit een bijzondere uitdaging voor onze gemeente. Veiligheid houdt iedereen bezig en wij willen de komende periode dan ook inzetten op het versterken van het veiligheidsgevoel. Daarvoor zetten we meer toezicht en handhaving in en laten we de veiligheidsketen zo optimaal mogelijk functioneren.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. **Het naleefgedrag vergroten**

Bewoners en ondernemers van de gemeente Mook en Middelaar mogen van ons verwachten dat er actief en daadkrachtig wordt opgetreden tegen overtredingen, maar ook tegen onwenselijke situaties. We versterken het toezicht en voeren handhavingsactiviteiten uit met als doelstelling een afname van de criminaliteit en ongewenst gedrag. Daarnaast brengen we een professionaliseringsslag aan in de aanpak van ondermijning. Middels een betere inzet van bestuursrechtelijke instrumenten en handhavingsactiviteiten willen we één weerbare en georganiseerde overheid tegen (georganiseerde) criminaliteit vormen. Zowel door structurele en intensieve samenwerkingen binnen de gemeente als met ketenpartners. De Regio Deal tussen het Rijk en de regio Limburg-Noord biedt een integrale en gezamenlijke aanpak met bijbehorende financiering in het aanpakken van ondermijning door de samenwerkende ketenpartners.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

Vrijwel het gehele jaar 2021 stond, evenals het voorgaande jaar 2020, in het teken van het coronavirus. Na een periode van versoepelingen in de maatregelen tijdens de zomermaanden verspreidde het virus zich in de aanloop naar de herfst en winter in hoog tempo. Dit resulteerde opnieuw in een lockdown waarbij onder andere ondernemers zwaar werden getroffen. De coronamaatregelen en de discussie over vaccineren verdeelde de bevolking steeds meer. Dit resulteerde in diverse (protest-)acties in het gehele land. In de gemeente Mook en Middelaar bleef het gelukkig beperkt tot (ludieke) acties binnen de bandbreedte van de regelgeving door met name de horeca en kapper(s), na afstemming met de lokale overheid. Desondanks heeft dit tevens capaciteit gekost in zowel de preventieve aanpak als repressief toezicht.

De projecten uit de Regiodeal hebben in de loop van 2021 steeds meer vorm gekregen. Het Regionaal Interventieteam Limburg-Noord (RIT) is omgedoopt tot het ACT! Interventieteam en heeft in de gemeente Mook en Middelaar diverse controles uitgevoerd. Daarnaast is een aanzet gemaakt tot een project dat zich specifiek richt op het buitengebied van de gemeente Mook en Middelaar. In nauwe samenwerking met (veiligheids-)partners, maar ook inwoners en ondernemers zal getracht worden een integrale aanpak tegen ondermijning te realiseren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Tot slot zijn regionale samenwerkingen opgezet met de focus op de preventieve aanpak van digitale criminaliteit c.q. cybercrime.

---

2. Een veilige gemeente behouden

Inwoners moeten zich in onze gemeente veilig kunnen voelen. Het gevoel van veiligheid verschilt van mens tot mens, maar vaak komt dit tot uitdrukking over de mate waarin mensen zich 's avonds veilig voelen op straat. In onze gemeente kun je 's avonds veilig over straat lopen, maar er zijn wel aandachtspunten. Zo zijn er gebieden waar inwoners vragen om aandacht voor hangjeugd, slecht verlichte plaatsen, rommel en verloedering. Maar ook parkeeroverlast en verkeersveiligheid zijn regelmatig terugkerende aandachtspunten die wij willen aanpakken.

Een nieuw aspect vormt de sociale veiligheid in dit verhaal. Met de decentralisatie van Rijkstaken naar de gemeente heeft de gemeente ook de problematiek rondom 'verwarde personen' en beschermd wonen op het bordje gekregen. Een thema dat met een minimale politiecapaciteit in onze regio bijzondere aandacht vraagt van onze gemeente, gezien ook onze ligging ten opzichte van onze veiligheidspartners (Politie, Veiligheidsregio en Openbaar Ministerie) in Limburg Noord en onze zorgpartners in het Rijk van Nijmegen.
Dit vraagt om verdere versterking van ketenregie en aanpak van zorg en veiligheidsthema's, zowel binnen de gemeente over vakgebieden heen als met de ketenpartners.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

Na een relatief rustig begin van 2021 liep het aantal signalen en meldingen van (jeugd-)overlast vanaf de zomermaanden toe. Voorzieningen werden gesloten door de coronamaatregelen en mogelijkerwijs heeft dit geleid tot een zoektocht naar uitlaatkleppen onder jongeren. In samenwerking met politie en jongerenwerkers is de preventieve aanpak van overlast verscherpt. Zo is onder andere gericht gestuurd op de inzet van jongerenwerkers op locaties die bekend staan als ontmoetingsplaatsen. Daarnaast nam de politie diverse locaties mee in de surveillance en trad, indien noodzakelijk, repressief op.

Het Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg is eind 2021 volledig operationeel, wat de mogelijkheid biedt voor de gemeente om complexe casuïstiek op een integrale wijze op te pakken. Nauwe samenwerking en afstemming is gezocht tussen de zorg- en veiligheidspartners en specifiek de Zorg- en Veiligheidshuizen in Gelderland-Zuid en Limburg-Noord.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partijen hebben een relatie met dit programma:

- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord: het bevorderen van een zo optimaal mogelijke dienstverlening op het terrein van de veiligheid aan burgers;
- Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN): waarborgen goede kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde (landelijk)	2021 Waarde (landelijk)	2021 Gemeente
1	Verwijzingen Halt: Aantal per 1.000 jongeren	1	7,0	5,0 (11,0)	N/b (N/b)	N/b
2	Winkeldiefstallen: Aantal per 1.000 inwoners	2	0,0	0,0 (2,0)	N/b (N/b)	N/b
3	Geweldsmisdrijven: Aantal per 1.000 inwoners	2	3,2	1,9 (4,5)	N/b (N/b)	N/b
4	Diefstallen uit woning: Aantal per 1.000 inwoners	2	3,2	1,9 (1,8)	N/b (N/b)	N/b
5	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte): Aantal per 1.000 inwoners	2	3,8	5,7 (6,2)	N/b (N/b)	N/b

*) wettelijke bronhouder
1 Bureau Halt
2 CBS

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Beschermen						
Totaal lasten	761	645	716	642	75	V
Totaal baten	-218	-83	-83	-82	-1	N
Totaal baten en lasten	**543**	**562**	**633**	**560**	**74**	**V**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking uit reserves						
Totaal Programma	**543**	**562**	**633**	**560**	**74**	**V**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.3. Programma Verplaatsen

Alternatieve naam : Verkeer, vervoer en waterstaat

Portefeuillehouder : Wethouder Rodoe

Visie 2018 - 2022
Aandacht voor het bevorderen van mobiliteit en bereikbaarheid is van groot belang. Dit alles in een veilige en goed ingerichte omgeving, terwijl de leefbaarheid wordt geborgd. In de kernen moeten alle voorzieningen bereikbaar zijn voor hun inwoners. Dat betekent zorgen voor goede verbindingen tussen de kernen onderling en de kernen en de omliggende gemeenten. Naast verbindingen voor fiets en auto streven wij naar een goede verbinding met het openbaar vervoer.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Openbaar vervoer

Openbaar vervoer vervult een belangrijke taak in de leefbaarheid van onze gemeente. Wij beschikken over een trein- en busverbinding met Nijmegen en Venlo, waarbij de trein ook de regio Land van Cuijk aandoet. Vanaf het station Mook-Molenhoek is er een (buurt)busverbinding met Groesbeek. Wij streven ernaar dat zo veel mogelijke inwoners (en kernen) gebruik kunnen maken van openbaar vervoer.

Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021.
Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland. We gaan ervan uit dat de Buurtbus Mook al in 2020 operationeel is. Eventueel vindt er nog een afronding plaats begin 2021.

Realisatie Jaarstukken

Vanaf 7 juni 2021 is buurtbuslijn 569 van Malden naar Middelaar van start gegaan. In december heeft deze buurtbuslijn een definitief karakter gekregen (officieel bestaansrecht), met het behalen van de minimumeis aan reizigers. Met ingang van de nieuwe dienstregeling op 12 december 2021 heeft, op verzoek van de chauffeurs, een kleine wijziging in de routering plaatsgevonden.

---

2. In stand houden en uitbreiden veiligheid en leefbaarheid

Mobiliteit, verkeersveiligheid en leefbaarheid zijn belangrijke thema's voor ons. Op het gebied van mobiliteit staat er veel te veranderen door de technologische ontwikkelingen. E-bikes, elektrische zelfrijdende auto's, bussen en treinen op waterstof en drones beïnvloeden de manier waarop wij naar mobiliteit en de openbare ruimte moeten kijken.

Verkeersveiligheid en leefbaarheid gaan hand in hand. De provinciale weg N271, de spoorlijn en rivier de Maas door onze gemeente bieden kansen, maar kunnen ook een bedreiging vormen voor de leefbaarheid en verkeersveiligheid. De ontsluiting van en naar Groesbeek vormt in onze gemeente een bijzonder aandachtspunt voor de leefbaarheid van Molenhoek en Mook.

Onze gemeente ligt op een verbindingenknooppunt naar Limburg, Gelderland en Noord Brabant. Vooral op het gebied van fietsverbindingen biedt Mook en Middelaar een uitstekend netwerk. Dit is niet alleen goed voor het woon-werkverkeer en terugdringen van de CO_2 uitstoot, maar is ook van toegevoegde waarde op het toeristisch-recreatieve profiel van onze gemeente.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wij willen dat inwoners en bezoekers zich kunnen verplaatsen in een veilige en goed ingerichte omgeving.

Vanaf 2021 geven wij invulling aan het 'Mobiliteitsplan Mook en Middelaar 2020', nadat het door de gemeenteraad is vastgesteld.

Realisatie Jaarstukken

Wij hebben deelgenomen aan de regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van mobiliteit. Het Regionaal Mobiliteitsoverleg Noord-Limburg / Trendsportal en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Daarnaast hebben wij deelgenomen aan het regionale onderzoek 'Verkeersanalyse Zuidflank Nijmegen'. Binnen dit onderzoek is er ook gekeken naar de verkeersstromen tussen Groesbeek en de A73.
Voor de mobiliteit en veiligheid zijn de wegen, trottoirs, fietspaden en bruggen onderhouden en zijn wij gestart met het inventariseren van de verkeersborden in de gemeente. Dit als aanzet om te komen tot een beheerplan.

Voor het verbeteren van de verkeersveiligheid ter plaatse van de komingang Mook Groesbeekseweg hebben wij een ontwerp opgesteld. In samenwerking met de gemeente Berg en Dal zijn de noodzakelijke verkeersbesluiten genomen. De uitvoering hiervan staat gepland voor 2022.
Daarnaast hebben wij een ontwerp opgesteld voor het verbeteren van de verkeersveiligheid ter plaatse van de Pastoorsdijk in Middelaar. Ook deze uitvoering staat gepland voor 2022.

Wij willen de aanleg van een trottoir in de Stationsstraat (gedeelte Keizershof-Lindenlaan) combineren met het afkoppelen van de verharding in dit gedeelte van Molenhoek. Hiertoe hebben wij in 2021 onderzoeken gedaan naar de doorlaatbaarheid van de bodem en er zijn ideeën uitgewerkt van mogelijke oplossingen (schetsontwerpen). De uitvoering hiervan staat gepland voor 2022.

In samenwerking met de provincie Limburg hebben wij verder gewerkt aan de voorbereiding van de herinrichting van de Rijksweg (N271), tussen Mook en Milsbeek. Naar verwachting starten de werkzaamheden in 2022.

3. Integraliteit en verkeersveiligheid

Bij infrastructurele werken streven we naar maximale integraliteit en synergie. Dit zowel op het terrein van onderhoud en herinrichting als bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Voor 2021 staat er onderhoud gepland aan de Generaal Gavinstraat en starten we met de voorbereiding van de aanpak van de Kerkstraat.

Realisatie Jaarstukken

Tezamen met de bewoners van de Generaal Gavinstraat is er gewerkt aan een plan om de verkeersveiligheid te verbeteren in deze straat. Deze aanpak vindt plaats in combinatie met het geplande onderhoud aan deze straat. De uitvoering staat gepland voor 2022.

Daarnaast is de voorbereiding van de aanpak van de Kerkstraat verschoven van 2021 naar 2022.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partij heeft een relatie met dit programma:

- Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen: verbeteren vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven, regionale afstemming beleid op de domeinen wonen, *mobiliteit*, economie en duurzaamheid.

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde (landelijk)	2021 Waarde (landelijk)	2021 Gemeente
1	Geen wettelijke indicatoren					

*) wettelijke bronhouder

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Verplaatsen						
Totaal lasten	650	616	612	597	15	V
Totaal baten	-134	-23	-23	-53	31	V
Totaal baten en lasten	**516**	**594**	**590**	**544**	**46**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-25	0	-13	-4	-9	N
Totaal Programma	**492**	**594**	**576**	**539**	**37**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.4. Programma Werken

Alternatieve naam : Economie

Portefeuillehouder : Wethouder Dillerop

Visie 2018 - 2022
Werken is belangrijk, voor zowel inwoners als bedrijven. Voor inwoners biedt werken een bron van inkomen en sociale netwerken. Voor bedrijven een productiemiddel om hun activiteiten en doelen te realiseren. De gemeente heeft binnen dit thema een verbindende rol.

Wij zien het als onze opdracht om zoveel mogelijk inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen naar passend werk. Dit ondersteunen gaat in de vorm van begeleiding, het openstellen en vinden van werkervaringsplekken en een bijdrage leveren aan het creëren van werkgelegenheid.

Voor de bedrijven in onze gemeente moet er een gunstig vestigingsklimaat worden gecreëerd. Dat moet de huidige bedrijven de mogelijkheid bieden om hun bedrijfsactiviteiten binnen onze gemeente te houden en uit te breiden. Maar het vestigingsklimaat moet ook voor nieuwe bedrijven aantrekkelijk zijn om zich hier te komen vestigen. Dat is niet alleen goed voor de economie van onze gemeente, maar levert ook een bijdrage aan de leefbaarheid in onze gemeente.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Behoud van een gunstig vestigingsklimaat

Een gunstig vestigingsklimaat is een situatie waarin het voor bedrijven aantrekkelijk is (en blijft) om zich te vestigen in onze gemeente. Het creëren en behouden van een gunstig vestigingsklimaat doen we samen met het bedrijfsleven en hun vertegenwoordigende organen door actief met elkaar in gesprek te zijn, weten wat er speelt en bereikbaar te zijn.

In 2020 is de economische agenda opgesteld. In 2021 gaan we verder met het uitvoeren van de acties die hieruit voortkomen..

Realisatie Jaarstukken

In het voorjaar van 2021 is de Economische Agenda Mook en Middelaar 2021-2026 vastgesteld, inclusief bijpassend budget om projecten uit de agenda te helpen starten. Aansluitend aan deze vaststelling zijn de betrokken ondernemers geïnformeerd en uitgenodigd voor een vervolgsessie die in mei heeft plaatsgevonden.

Tijdens deze online bijeenkomst is de werkwijze besproken en zijn de ondernemers aangemoedigd om projectgroepen te vormen en daarvoor nog andere ondernemers te benaderen. In de zomer zijn de projectgroepen uitgebreid met nieuwe deelnemers, maar heeft de start van projecten op zich laten wachten. Ondernemers hadden het wegens het zomerseizoen en corona druk met hun eigen business.
In oktober 2021 hebben we een nieuwe bijeenkomst georganiseerd, fysiek en met een goede opkomst.
Projectgroepen Molenhoek, Hoeveveld en Toerisme (gemeentebreed) hadden concrete plannen te melden en er ontstond een levendige discussie. Vragen zijn beantwoord en iedereen is gemotiveerd tot actie huiswaarts gekeerd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Begin december is er een belronde gedaan langs de betreffende contactpersonen, waarbij hulp waar nodig is aangeboden en de voortgang is doorgenomen In het eerste kwartaal van 2022 verwachten we enkele projectplannen van de werkgroepen om te beoordelen op doorgang.

---

2. Participatie (door werk) vergroten

Wij willen de participatie van inwoners vergroten, zo mogelijk door werk. Hierbij passen wij maatwerk toe, en kijken we altijd naar de hele persoonlijke of gezinssituatie.
De arbeidsbemiddeling wordt uitgevoerd door WerkBedrijf in Nijmegen en daarvoor betalen wij het re-integratiebudget van de Participatiewet geheel door. De dienstverlening heeft als basis het meerjarig arbeidsmarktbeleid. WerkBedrijf houdt rekening met de gevolgen van de coronacrisis voor de arbeidsmarkt en past de dienstverlening aan kandidaten aan in samenwerking met het UWV.

Realisatie Jaarstukken

Ondanks de beperkingen vanwege de coronamaatregelen heeft WerkBedrijf goede resultaten geboekt. Dat gaat vooral om jongeren die een korte periode een uitkering ontvangen en daarna werk vinden of (terug) naar school gaan. In totaal zijn 26 personen uitgestroomd naar werk en 15 personen hebben parttime werk aanvaard, veelal tijdelijk.

---

3. Aandacht aan bedrijfslocaties geven

In de regio Limburg Noord is er een overaanbod aan bedrijfslocaties, waardoor het toevoegen van bedrijfslocaties niet meer is toegestaan. In Mook en Middelaar is er nog ruimte om nieuw-vestiging mogelijk te maken, maar ligt het meer in de lijn om incourante bedrijfslocaties te herontwikkelen of te herbestemmen naar andere gebruiksvormen, zoals wonen. We willen ons aanbod van bedrijfslocaties meer laten aansluiten op de huidige behoefte en overcapaciteit van bedrijfslocaties inzetten als wisselgeld in de regio om andere ontwikkelingen mogelijk te maken.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

Afzonderlijke verzoeken worden opgepakt, waarbij de best passende invulling ter plaatse wordt gestimuleerd. Daarnaast is voor het terrein waar de ontwikkeling Molenhoek Zuid wordt voorzien een gebiedsvisie voorbereid voor woningbouwontwikkeling waarbij de bestaande bedrijvigheid wordt gesaneerd.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partijen hebben een relatie met dit programma:

- Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen: verbeteren vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven, regionale afstemming beleid op de domeinen wonen, mobiliteit, *economie* en duurzaamheid;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal: versterken economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio, werkvelden ruimtelijke structuur, *economie, technologie en innovatie*, milieu, natuur en landschap, kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie;
- MGR Regio Rijk van Nijmegen: behartiging belangen op het gebied van *participatie middels het Werkbedrijf* en op het gebied van ICT middels de iRvN;
- Bedrijfsvoeringsorganisatie Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep en Mook en Middelaar (IWGM): Bepaalde categorie inwoners een *beschermde werkplek* geven in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde (landelijk)	2021 Waarde (landelijk)	2021 Gemeente
1	Functiemenging): %	1	36,3	36,8 (53,2)	N/b (N/b)	N/b
2	Vestigingen (van bedrijven): Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	1	173,4	178,9 (158,4)	N/b (N/b)	N/b

*) wettelijke bronhouder
1 LISA

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Werken						
Totaal lasten	214	195	195	179	15	V
Totaal baten	-66	-70	-70	-64	-6	N
Totaal baten en lasten	**149**	**125**	**125**	**115**	**9**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-16	-6	-6	-6	0	V
Totaal Programma	**133**	**119**	**119**	**110**	**9**	**V**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.5. Programma Leren

Alternatieve naam : Onderwijs

Portefeuillehouder : Wethouder Dillerop

Visie 2018 - 2022
Onderwijs is belangrijk in de ontwikkeling van ieder mens. Het biedt tal van kansen en mogelijkheden om jezelf te ontwikkelen en te groeien. Wij willen dat wat er is behouden voor onze gemeente en waar er kansen zijn om iets toe te voegen dit met beide handen aangrijpen.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Het huidige schoolaanbod behouden

In elke kern is een school voor primair onderwijs aanwezig. Wij spannen ons in om de school voor voortgezet onderwijs in onze gemeente te behouden.

In 2021 zullen wij op basis van het haalbaarheidsonderzoek Maasvallei een besluit nemen over de huisvesting van het Kandinsky College en de Adalbert Basisschool.

Realisatie Jaarstukken

Het verrichte haalbaarheidsonderzoek heeft laten zien dat vervangende nieuwbouw voor het Kandinsky-college op dit moment financieel niet haalbaar is. Dat geldt ook voor een eventueel daaraan gekoppelde nieuwbouw van de Adalbert-basisschool en aanpassing van het sportpark. In het kader van de Zomerrapportage 2021 is besloten om deze investeringen door te schuiven naar 2025.

2. Kinderen laten kennismaken met kunst, cultuur en natuur

We willen dat kinderen reeds op jonge leeftijd kennis kunnen maken met (lokale) kunst, cultuur en natuur.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

In 2021 is het boekje Sjors Sportief/Sjors Creatief opnieuw uitgegeven. Het boekje is wederom in het najaar via de basisscholen verspreid. Ondanks de corona-omstandigheden zijn de inschrijvingen in het afgelopen jaar met 50% gestegen ten opzichte van voorgaande jaren (seizoen 2021/2022).

Gedurende 2021 hebben we geïnvesteerd in de samenwerking met de partners en zijn sportverenigingen actief geïnformeerd over de ontwikkelingen omtrent corona. Er zijn ook diverse initiatieven gerealiseerd vanuit het Lokaal Sportakkoord. Zo is er pauzesport voor de

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

basisschoolkinderen opgezet en zijn de voorbereidingen getroffen om peutergym te realiseren. De 'ontmoetroute' is in de drie verschillende kernen geopend; hier kunnen nu alle inwoners gebruik van maken. Een ander burgerinitiatief is het realiseren van een speeltuin in de Mortel; hier zijn in 2021 de voorbereidingen voor gedaan. De gemeente heeft dit initiatief begeleid en ondersteund.

3. Kinderen opvang of onderwijs garanderen

Alle kinderen vanaf de leeftijd van 2 jaar kunnen een vorm van voorschoolse opvang genieten. Alle kinderen vanaf 4 jaar volgen onderwijs op een school die voor hen geschikt is. Wij gaan ervoor dat ieder kind en iedere jongere in beeld is en zo nodig begeleid wordt om volwaardig te kunnen participeren in de samenleving.

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

Het beoogde aanbod is in 2021 gerealiseerd, behalve wanneer de kindercentra en scholen door corona gesloten waren. Met de partners in de kinderopvang, het onderwijs en de jeugdgezondheidszorg zijn in 2021 de werkafspraken omtrent signalering, indicatiestelling van kinderen met een risico op onderwijsachterstanden, toeleiding en monitoring nader uitgewerkt. Daarmee zijn waarborgen geschapen voor een doorlopende leerlijn van ieder kind.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partij heeft een relatie met dit programma:

- Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen: samenwerking op het gebied van doelgroepenvervoer (zoals *leerlingenvervoer* en wmo-vervoer.

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron	2019	2020	2021	2021
		*)	Waarde	Waarde (landelijk)	Waarde (landelijk)	Gemeente
1	Absoluut verzuim: Aantal per 1.000 leerlingen	1	0,0	N/b (2,7)	N/b (N/b)	N/b
2	Relatief verzuim: Aantal per 1.000 leerlingen	1	15,0	N/b (N/b)	N/b (N/b)	N/b
3	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie: % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2	0,7	0,6 (1,7)	N/b (N/b)	N/b

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

*) wettelijke bronhouder
1 DUO
2 Ingrado

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Leren						
Totaal lasten	382	314	440	376	64	V
Totaal baten	-64	-1	-63	-38	-25	N
Totaal baten en lasten	**318**	**313**	**377**	**338**	**39**	**V**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking uit reserves						
Totaal Programma	**318**	**313**	**377**	**338**	**39**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.6. Programma Recreëren

Alternatieve naam : Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder : Wethouder Dillerop

Visie 2018 - 2022
Onder recreatie wordt verstaan het besteden van vrije tijd aan ontspanning en maken van plezier voor zowel de inwoners van onze eigen gemeente alsmede voor de dag- en verblijfstoeristen van buiten onze gemeente.
Overkoepelend binnen het thema recreëren zijn de samenwerkingsverbanden in het Rijk van Nijmegen en de regio Noord-Limburg. In Noord-Limburg werken acht gemeenten samen aan het Actieprogramma vrijetijdseconomie. Binnen dit actieprogramma wordt ingezet op vijf actielijnen: Vitale verblijfsrecreatie, Vitale dagrecreatie, Vrijetijdslandschap, Cross-overs en Regiomarketing.

In het Rijk van Nijmegen werken acht gemeenten samen aan een jaarlijks programma waarin marketing en promotie van het Rijk van Nijmegen en de ontwikkeling van professioneel gastheerschap centraal staan. We werken hierbij samen met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (voorheen RBT-KAN) en partijen in Limburg. Op kleinere schaal wordt er samengewerkt in de regio Bergen, Gennep, Mook en Middelaar. Het gebiedsprogramma wordt aangeboden aan de raden en het uitvoeringsprogramma wordt komende maanden uitgewerkt. Er wordt hierin rekening gehouden met het actieprogramma uit de regio Noord-Limburg. De acties en projecten die voortkomen uit deze samenwerkingsverbanden zullen bijdragen in de uitwerking van onderstaande thema's.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. De kwaliteit van onze leefomgeving versterken

Wanneer de kwaliteit van de leefomgeving wordt versterkt, zal dit zorgen voor zowel meer woongenot voor onze inwoners als het versterken van de toeristische positie van de gemeente. Hiervan zullen ook de ondernemers binnen onze gemeente voordeel ervaren.

In 2021 gaan we aan de slag met de voortzetting van het Masterplan Plasmolen onder de naam 'Proef Plasmolen'.

Realisatie Jaarstukken

Toeristische route ontwikkelingen
In 2021 heeft Routebureau Noord-Limburg, op verzoek van enkele Noord-Limburgse gemeenten waaronder Mook en Middelaar, een nieuw wandel-, ruiter- en men-netwerk gerealiseerd.
Op basis van het knooppuntensysteem zijn nieuwe routes uitgezet voor wandelaars, ruiters en menners. 'Visit Noord-Limburg' heeft bijbehorende folders gemaakt en verspreid onder 'high traffic' locaties in de regio. Online zijn deze te vinden op 'Maak je eigen route | Visit Noord-Limburg' (visitnoordlimburg.nl)
Vrijwilligers onderhouden het netwerk door tweemaal per jaar een controleronde uit te voeren. Tussentijds onderhoud of meldingen worden ter plekke opgepakt, waarbij de buitendienst van de gemeente het merendeel van deze meldingen oplost.

De bebording van het bestaande fietsknooppuntensysteem van Arnhem Nijmegen, waaronder ook Mook en Middelaar valt, heeft in de zomer van 2021 een update gekregen. Routebureau Arnhem

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nijmegen heeft alle panelen vervangen en de informatie heeft een update gehad alsmede een vertaling naar het Engels en Duits.

Het MTB routenetwerk is in overleg met Natuurmonumenten en Stichting MTB Routenetwerk tweemaal aangepast in 2021. De Jansberg is geheel uit de route gehaald en achter de Mookerschans is een aanpassing gedaan waardoor wandelaars en MTB'ers elkaar niet treffen op de route.

Het Bikepark Mook is in 2021 uitgeroepen tot bikepark van het jaar in Nederland.

VVV wordt Toeristisch Informatie Punt (TIP)
Op basis van verschillende facetten, zoals afnemende bezoekersaantallen en het grootschalige online aanbod, hebben Plasmolen Mook Toerisme Recreatie (PMTR), Gemeente Mook en Middelaar en Visit Arnhem Nijmegen in het najaar 2021 besloten om afscheid te nemen van de VVV in de huidige vorm.
Dat betekende ook afscheid van een team van ruim 20 trouwe vrijwilligers. Zij zijn op 5 november 2021 door bovengenoemde partijen en wethouder Peters in het zonnetje gezet.
In het eerste kwartaal van 2022 krijgt de Pannekoekenbakker in Plasmolen de eerste TIP van de gemeente. Een TIP is een shop-in-shop-locatie bij een toeristische ondernemer zoals een hotel, museum of restaurant. Op deze locatie vind je een informatiewand met een overzichtskaart, tien lokale tips en zijn er routekaarten voor wandelaars en fietsers te koop. De medewerkers krijgen trainingen in gastheerschap. In totaal zijn er circa 15 tot 20 TIP's in het Rijk van Nijmegen beoogd, waarvan er tien in het voorjaar 2022 gerealiseerd moeten zijn.

Liberation Route Hiking Trail
In 2021 is een start gemaakt met de Liberation Route Hiking Trail. Een Internationale wandelroute in het gedachtengoed van Santiago de Compostella. Een tijdloze en waardevolle trail die de route markeert van de Geallieerden tijdens de Tweede Wereldoorlog. In samenwerking met de Noord-Limburgse gemeenten is Mook en Middelaar partner van de route en maken we hierdoor deel uit van de route. Dat vertaalt zich naar vermeldingen op de (digitale) kaart, in de route-app, en daarnaast worden er in de gemeente, naast de bestaande Liberation Route, veldkeien met luisterverhalen, Points of Interest (POI) vermeld.
In 2022 krijgen de voorbereidingen vorm en krijgt Museum Remember September een speciale vermelding met fysieke markering in de vorm van een zogeheten 'vector' om aan de muur te bevestigen.

Samenwerkingen
TVAN
In samenwerking met de gemeenten in het Rijk van Nijmegen*), werken we al vele jaren prettig samen met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN). Zij verzorgen de marketing van het Rijk van Nijmegen in binnen- en buitenland via themacampagnes, beursdeelname en persbewerking. En daarnaast staat gastheerschap hoog in het vaandel via de (voormalige) VVV / (toekomstige) TIPS, folderdistributie, e-learning en fysieke trainingen.
Op basis van een jaarplan voor het Rijk van Nijmegen bepalen we samen de koers, prioriteiten en in een kleiner gremium ook deels de inhoud van de campagnes. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er regelmatig contact en worden we minimaal twee keer per jaar voorzien van de voortgang en resultaten van de campagnes. Via de gemeenschappelijke regeling (GR) Rijk van Nijmegen staat de hoogte van de bijdrage aan TVAN voor dit jaarplan per gemeente vast. Van de totale bijdrage gaat 80% naar marketing en promotie, 20% gaat naar gastheerschap.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

In 2021 zijn voornamelijk wandel- en fietscampagnes geïnitieerd en zijn inwoners geactiveerd om te genieten van het aanbod aan natuur en cultuur. De resultaten van de campagnes (aantal websitebezoekers, social media-volgers, artikelen in externe media) zijn inzichtelijk en beschikbaar op aanvraag. Voor 2022 ligt het jaarplan gereed en kan de opdrachtbrief vanuit de GR Rijk van Nijmegen opgesteld worden.

*) Heumen, Beuningen, Berg en Dal, Kranenburg, Druten, Wijchen, Nijmegen, Mook en Middelaar

BGMM

De samenwerking tussen Bergen, Gennep en Mook en Middelaar heeft ook in 2021 diverse ontwikkelingen met zich meegebracht. Hierover heeft u in de zomer van 2021 een update ontvangen.
Vanuit BGMM werken we concreet samen aan de Maasheggen (langetermijnproject). Het projectidee ter verfraaiing van de N271 moet nader uitgewerkt worden om als financieringsverzoek ingediend te kunnen worden bij de Investeringsagenda Noord-Limburg. De opdracht aan het Toeristisch Platform Maasduinen- Mookerheide voor de ontwikkeling van de Kunstroute en Vensterbankmusea is verleend. Zij gaan over tot ontwikkeling, waarbij beide projecten in 2022 uitgevoerd en gelanceerd worden.

Uitvoeringsagenda Noord-Limburg

Mook en Middelaar is onderdeel van het Vrije Tijds Overleg Noord-Limburg waarin ook Venlo, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Bergen en Gennep participeren.
Samen werken we aan de Uitvoeringsagenda Noord-Limburg 2017-2025. In 2021 hebben we gewerkt aan de actielijnen:
1. Vitale verblijfsrecreatie;;
2. Vitale dagrecreatie;
3. Vrijetijdslandschappen (met name ontwikkeling routestructuren);
4. Crossovers (Platform Agrotoerisme);
5. Regiomarketing.

Voor diverse actielijnen zoeken we actief de samenwerking op met ondernemers. Bij actielijn 1, 2 en 4 gaat dat goed, maar het vraagt nog om een verbeterslag om betrokkenheid en actieve deelname te vergroten en de investeringen (tijd en geld) te laten terugvloeien in de gemeente / naar de ondernemers. Daarnaast is communicatie van de projecten, stand van zaken en resultaten vanuit de uitvoeringsagenda een aandachtspunt. In de regio is daar te weinig aandacht aan besteed de afgelopen jaren wat resulteert in vragen en reacties vanuit ondernemers die gevraagd worden voor / betrokken zijn bij projecten.
Een database, een nieuwsbrief format en iemand die dit coördineert en aanstuurt zijn nodig om dit te organiseren. Ambtelijk zijn we in gesprek met een communicatiebureau (van de regio Noord-Limburg / Gezondste Regio) of zij dit structureel kunnen organiseren.
Mook en Middelaar is kartrekker van actielijn 2, vitale dagrecreatie.

RvN@

Zowel ambtelijk als bestuurlijk nemen we deel aan de (werk)overleggen met RvN@, waarbij we in Mook en Middelaar met name kijken op welke manier we ondernemers kunnen laten aanhaken en profiteren van projecten die onder andere te maken hebben met circulair bouwen, logistiek en ondernemers in de brede zin van het woord. In 2021 is daaruit voortgekomen dat RvN@, in samenwerking met de gemeente Mook en Middelaar, ondernemers in de gemeente digitaliseringsvouchers heeft aangeboden. Een ondernemer die zijn diensten wil digitaliseren (reserveringssysteem, webshop enzovoorts) kan de voucher a € 750 aanvragen om vervolgens te besteden bij een aanbieder in het Rijk van Nijmegen. Er zijn geen ondernemers geweest die de voucher aangevraagd hebben.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Dynamic Borders
In 2019 is een start gemaakt om de toeristische samenwerking tussen enkele NL-DUI gemeenten te bevorderen. Mook en Middelaar is destijds uitgenodigd op deel te nemen. Op basis van de gekozen projecten waarmee Dynamic Borders gestart is, heeft Mook en Middelaar toentertijd besloten om niet deel te nemen. Medio 2021 is er een start gemaakt met een vervolg op deze projecten die grotendeels vanuit de Euregio gefinancierd zijn (en worden), waarbij Mook en Middelaar opnieuw uitgenodigd is tot deelname.
De voorlopig beoogde nieuwe projecten, zoals de verkenning naar waterstof als alternatieve brandstof, een NL-DUI scan voor toeristische bedrijven die meer willen weten van de taal en cultuur van het buurland om hun aanbod en gastvrijheid aan te scherpen, culturele uitwisselingen en sport als verbindende factor om samenwerking te stimuleren, spreken wel aan. Hierdoor heeft de gemeente haar interesse voor “Dynamic Borders 2” (werktitel) kenbaar gemaakt en volgt een voorstel tot deelname in het eerste kwartaal van 2022.

Via Romana
De Via Romana is een voormalige Romeinse weg die in de eerste eeuw is aangelegd ten westen van de Rijn om de militaire kampementen met elkaar te verbinden. Later is het een belangrijke handelsroute gebleken en tegenwoordig is de Via Romana een ruim 250 km lange fietsroute en daarmee een toeristisch product dat geschiedenis, cultuur en recreatie verbindt.
Gemeente Mook en Middelaar is sinds jaren partner van Via Romana. Het up-to-date houden van de route, bewegwijzering en (distributie van het) foldermateriaal waren de belangrijkste onderwerpen om tweemaal per jaar een overleg te hebben.
Sinds de benoeming van De Romeinse Limes als Unesco Wereld Erfgoed is ook het Via Romana overleg geïntensiveerd en kijken we op welke manier we als Via Romana zo goed mogelijk aangesloten zijn op alle plannen rondom de marketing van De Limes.
Hierin ligt ook weer een link met TVAN, Erfgoed organisaties en gemeenten.

Ontwikkeling Toeristenbelasting en Stichting Toerisme en Recreatie i.o.
In 2021 heeft er meermaals overleg plaatsgevonden tussen de verblijfsaccommodaties en de gemeente. Doel van dit overleg is het intensiveren van de samenwerking met als hoofdvraag de hoogte en wederkerige inzet van de toeristenbelasting ten behoeve van het toerisme en bijbehorend product in de gemeente. Ondernemers willen hierin inzicht en ook graag meedenken en beslissen.

Deze gesprekken hebben erin geresulteerd dat er gewerkt wordt aan een convenant toeristenbelasting waarin de samenwerking tussen gemeente en ondernemers vastgelegd wordt. Daarnaast is er gesproken over een Stichting “Toerisme en Recreatie” waarin gemeente en ondernemers samenwerken en samen aan de gestelde toeristische doelstellingen werken waarvoor de toeristenbelasting als belangrijkste financiering dient.
Door middel van een betaalde participatie is het de bedoeling dat ook andere bedrijven die de toerist en dagrecreant als hoofdgast hebben, bijdragen. Denk aan horeca, boot- en fietsverhuur, detailhandel en andere seizoensgebonden aanbieders. Een voorbeeld van een succesvolle en vergelijkbare samenwerking is de STER in Berg en Dal.

In 2022 volgt de uitwerking hiervan.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2. Onze cultuurhistorie en identiteit uitdragen

Door onze cultuurhistorie en daarbij behorende identiteit meer uit te dragen zal dit, mede door onze bijzondere ligging, bijdragen aan een unieke locatie voor dag- en verblijfsrecreatie. Door het uitdragen van onze eigen historie zullen ook onze eigen inwoners zich meer verbonden voelen met de gemeente.

Monumenten in beeld brengen
In samenwerking met de organisatie Erfgoedkaart Limburg (een samenwerking met het merendeel van de gemeenten in Limburg) vullen wij in 2020 en 2021 een Erfgoedkaart in waarin alle monumenten, archeologische objecten en cultuurlandschappen in beeld worden gebracht. In eerste instantie is dit een kaart voor intern gebruik. Er wordt gekeken naar raadpleging van deze kaart door inwoners en andere organisaties.

Toeristisch op de kaart zetten van station Mook-Molenhoek
Station Mook-Molenhoek gaan we op de kaart zetten als 'het groenste station van Nederland'. Groen, niet alleen met het zicht op de schansen vanaf het station, maar ook groen met het oog op duurzaamheid. Dit is een van de ambities die wordt meegenomen in de gebiedsgerichte aanpak Ecozone Molenhoek. Wij gaan voor:

- Het realiseren fietsverhuur op of nabij het station;
- Het creëren van oplaadpunten voor elektrische fietsen;
- Het realiseren van een Kiosk ondersteunen;
- Het station aantrekkelijk maken voor (dag)toeristen;
- Duurzame deelauto's;
- Het in de markt zetten als beginpunt voor recreatie.

Realisatie Jaarstukken

Kunstroute
In 2021 is een start gemaakt met de realisatie van een Kunstroute; een route op basis van het fietsknooppuntennetwerk, langs bestaande openbare kunst in Bergen, Gennep en Mook en Middelaar. Deze wordt aangevuld met lokale ommetjes. De bestaande kunstobjecten krijgen hierdoor meer waardering én een podium. Hierdoor creëren we op een eenvoudige manier extra toeristisch aanbod. Op de routekaart krijgen kunstwerken een toelichting (naam kunstenaar en uitleg van het kunstwerk). In de toekomst is het mogelijk de route verder op te waarderen door extra beleving toe te voegen. De Kunstroute wordt in het voorjaar van 2022 gelanceerd.

Vensterbankmusea
In 2021 is ook een start gemaakt met het project Vensterbankmusea. In het voorjaar van 2022 lanceren we in samenwerking met inwoners, erfgoedplatform en ondernemers (horeca en detailhandel) het eerste openlucht vensterbankmuseum in Mook en Middelaar. De vensterbankmusea zijn kleine exposities, gekoppeld aan een thema waarbij we inwoners en ondernemers stimuleren om hun lokale/regionale geschiedenis beter te leren kennen en uit te dragen. Op basis van het gekozen thema roepen we op om op zolder/ in de schuur te kijken naar materialen die hierbij aansluiten en een verhaal vertellen. Hiermee kunnen zij een mini-museum in eigen huis maken, op de vensterbank, zodat andere inwoners en belanghebbenden deze in de aangegeven periode (vanaf de straat) kunnen bekijken. De vensterbankmusea zijn een veilig middel om verhalen te delen met elkaar en mensen er op uit te laten gaan. Via een digitale kaart kunnen de vensterbankmusea opgezocht en corona-veilig bezocht worden. De eerste editie is tevens een blauwdruk voor meerdere edities.

Thema en routegebonden recreatie
De geschiedenis en bijbehorende verhalen en overblijfselen van onder andere de 80-jarige oorlog, Legende Kiste Trui, de Tweede Wereldoorlog en het Romeinse verleden zijn voorbeelden van

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

thematische, routegebonden recreatie. Een populaire en laagdrempelige manier van vrijetijdsbesteding die aan populariteit toeneemt. De informatie rondom deze onderwerpen brengen we tot leven via video, luisterfragmenten en apps gidsen die men laat kennismaken met cultuur en geschiedenis in recreatieve vorm. Op basis van het knooppuntennetwerk geven we hier steeds nader vorm aan.

Toeristisch op de kaart zetten van station Mook-Molenhoek
Station Mook-Molenhoek als 'het groenste station van Nederland' is nog niet gerealiseerd zoals omschreven. Het station is wel een startpunt geworden voor routegebonden recreatie en ook dagrecreanten weten het station als startpunt van een verblijf in onze gemeente te vinden.

Monumenten in beeld brengen
In samenwerking met de organisatie Erfgoedkaart Limburg (een samenwerking met het merendeel van de gemeenten in Limburg) is in 2020 en 2021 een Erfgoedkaart ingevuld waarop alle monumenten, archeologische objecten en cultuurlandschappen in beeld worden gebracht. In eerste instantie is dit een kaart voor intern gebruik. Er wordt gekeken naar raadpleging van deze kaart door inwoners en andere organisaties. De samenwerking blijft ook de komende jaren nog doorgaan.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partij heeft een relatie met dit programma:

- Leisurelands B.V.: het ontwikkelen, aanleggen, faciliteren, exploiteren en beheren van recreatieve producten, verbeteren en verduurzamen van de leefomgeving.

Daarnaast zijn er op het gebied van recreatie en toerisme nog diverse samenwerkingsverbanden, zoals TVAN, Routebureau Arnhem-Nijmegen, Visit Noord-Limburg, Ondernemers in de gemeente, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Bodemzorg Limburg.

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron	2017	2020	2021	2021
		*)	Waarde	Waarde (landelijk)	Waarde (landelijk)	Gemeente
1	Niet-sporters: % (vierjaarlijks)	1	N/b	45,0 (49,3)	n.v.t. (n.v.t.)	-

*) wettelijke bronhouder
1 Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Recreëren						
Totaal lasten	695	681	731	656	76	V
Totaal baten	-41	-15	-39	-53	14	V
Totaal baten en lasten	**654**	**666**	**692**	**602**	**90**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-11	0	-4	-1	-4	N
Totaal Programma	**643**	**666**	**688**	**602**	**86**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.7. Programma Samenleven en zorgen

Alternatieve naam : Sociaal domein

Portefeuillehouder : Wethouder Dillerop

Visie 2018 - 2022
De gemeente is er voor de inwoners en de gemeenschappen. Wij richten onze inspanningen en middelen op het leefbaar houden van de kernen. We vinden het belangrijk om mensen die niet in staat zijn om te participeren eerder en proactief te benaderen. Wij willen dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en verbindingen tot stand brengen. Dat betekent dat we voor de mensen die minder kunnen deelnemen aan deze samenleving de juiste ondersteuning willen bieden.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Gemeenschap versterken

We willen de gemeenschap versterken, onder andere door ontmoeting en verbinding te stimuleren. We bevorderen een zo groot mogelijke toegankelijkheid binnen de gemeente in al haar facetten. Waar inwoners niet in staat zijn om deel te nemen aan het gemeenschappelijke leven, brengen wij de belemmerende factoren in kaart en proberen deze weg te nemen of te compenseren.

Gebruik gemeenschapshuizen
We willen het gebruik van de gemeenschapshuizen bevorderen. Exploitatie zullen we niet subsidiëren, maar wij zullen wel stimuleren dat gesubsidieerde organisaties gebruik maken van de gemeenschapshuizen. Als dit financieel neutraal kan en inhoudelijk van meerwaarde lijkt, dan starten we een pilot om een gedeelte van de gemeentelijke dienstverlening van het Sociaal Domein in de gemeenschapshuizen plaats te laten vinden.

Aandacht voor de jeugd
Binnen onze gemeente is op verschillende terreinen aanbod aanwezig voor jeugd, door bijvoorbeeld jeugdwerk, begeleiding of jeugdzorg. In 2021 brengen wij het totale aanbod in kaart. De resultaten hiervan leggen wij voor aan uw raad, samen met een advies over de aanpak van eventueel geconstateerde aandachtspunten.

Realisatie Jaarstukken

Gebruik gemeenschapshuizen
Door corona zijn de plannen om een pilot te starten met gemeentelijke dienstverlening in de gemeenschapshuizen niet verder uitgewerkt. Desgewenst kan dit in een nieuwe collegeperiode alsnog worden opgepakt.

Aandacht voor de jeugd
Het aanbod voor de jeugd is in 2021 ongewijzigd in stand gehouden. Vanuit het rijk hebben wij in verband met corona extra gelden gekregen voor jeugdwerk. Met deze gelden zijn extra activiteiten georganiseerd voor jongeren door het jongerenwerk van Synthese. Ook zijn wij in 2021, met inzet van het budget voor het lokaal preventieakkoord (zie programma gezond leven), een project 'vergroten mentale weerbaarheid onder jongeren' gestart. We hebben er niet voor gekozen het totale aanbod aan jeugdvoorzieningen op dit moment in kaart te brengen. Door het 'Zero Based Budgeting'-traject (ZBB) was het lang onduidelijk wat er zou gebeuren met de diverse budgetten en voorzieningen. Daarom hebben we ervoor gekozen in 2021 geen onderzoek te doen naar aanbod en aandachtspunten. Desgewenst kan dit in de nieuwe collegeperiode alsnog worden opgepakt.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2. Goede, laagdrempelige en betaalbare ondersteuning bieden

Het is ons doel dat de inwoners van gemeente Mook en Middelaar zoveel mogelijk participeren in de samenleving. Waar mogelijk op eigen kracht of met behulp van hun netwerk. Lukt dit niet voldoende, dan zorgen wij voor ondersteuning. We willen dat de ondersteuning aansluit bij de behoeften die leven onder onze inwoners. Wij richten deze zo in dat deze zo goed, toegankelijk, laagdrempelig en betaalbaar mogelijk is.

Aanpak financiële tekorten Sociaal Domein
In 2021 voeren wij het voorstel *Aanpak financiële tekorten Sociaal Domein* uit dat u tegelijkertijd met deze begroting wordt aangeboden. Daarnaast doorlopen wij het visitatietraject van de VNG. Na deze visitatie zullen wij onze aanpak actualiseren naar aanleiding van eventuele aanvullende adviezen en verder uitvoeren in 2021 en volgende jaren.

Ontwikkelingen met financiële impact in 2021 binnen het Sociaal Domein

Nieuwe Wet Inburgering
Per 1 juli 2021 wordt de nieuwe Wet inburgering (nWi) van kracht. Uw raad stelde daarvoor een regionale beleidsnota vast. Wij ontvangen van het rijk bijdragen voor de voorbereiding en de uitvoering en wij zorgen ervoor dat de uitvoeringskosten binnen dat budget blijven.

Schuldhulpverlening
De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wijzigt per 1 januari 2021. De belangrijkste verandering is de verplichte vroeg-signalering. Daarnaast verwacht de NVVK (brancheorganisatie) als gevolg van de coronacrisis een toename van hulpvragen van ± 30%. Dit vertaalt zich in hogere kosten voor de inhuur van professionele schuldhulpverlening.

Ambulantisering GGZ en Beschermd Wonen
Het beleid rondom Beschermd Wonen (BW) en de volwassen GGZ is volop in beweging, met onder andere een doordecentralisatie BW van centrumgemeenten naar gemeenten. Samen met de regio werken we hard om een zachte landing te creëren. Onderdeel van de decentralisatie is transformatie en ambulantisering. Dit betekent dat meer cliënten voor wie dit mogelijk is, zelfstandig blijven wonen en in de eigen omgeving de nodige ondersteuning ontvangen. Cliënten kunnen hierbij alle ondersteuning ontvangen die ze ook in een intramurale setting ontvangen zouden hebben, zoals 24-uurs beschikbaarheid of bereikbaarheid. De doordecentralisatie met de opgave van ambulantisering gaat gepaard met twee financiële ontwikkelingen: ten eerste dat geleidelijk al steeds meer cliënten ambulant (blijven) wonen en daarmee op het lokale budget drukken en ten tweede wordt er per 2022 een nieuwe verdeelsleutel van het budget gehanteerd waarbij onze regio er naar verwachting fors op achteruit gaat.

Fonds voor oplossingen
Het Fonds voor oplossingen biedt ons de mogelijkheid om problemen aan te pakken waar wet- en regelgeving geen soelaas bieden. Wij hebben daarmee goede ervaringen opgedaan in 2019 en 2020 en daarom zetten we dit in 2021 voort.

Reële tarieven zorg
Voor ondersteuning vanuit de Wmo geldt er een AMvB die bepaalt dat er reële tarieven gehanteerd dienen te worden. Voor ondersteuning vanuit de Jeugdwet volgt deze regeling per 1 april 2021. Dit betekent dat we wettelijk gehouden zijn aan het vaststellen van reële tarieven. In onze Verordening Wmo en Jeugdwet hebben we reeds bekrachtigd dat we reële tarieven zullen hanteren. De AMvB regelt met welke kostprijselementen gemeenten rekening moeten houden bij de bepaling van een tarief bij de inkoop van Wmo-ondersteuning en straks voor Jeugdhulp. Hier vallen onder andere de cao-ontwikkelingen van de betreffende ondernemingstak onder. Dit betekent dat tarieven regelmatig zullen wijzigen en we dat terugzien in de uitgaven. Per 2021 gaat het bijvoorbeeld om een herzien tarief voor specialistische begeleiding en om indexatie van de overige tarieven op Wmo en Jeugd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bijstand aan zelfstandigen
De systematiek van financiering van het 'Besluit bijstandverlening zelfstandigen' (Bbz) is in 2020 gewijzigd en dat heeft gevolgen voor de begroting 2021. Het rijk vergoedt de leningen die wij in 2020 hebben verstrekt. In 2021 moeten wij deze innen en terugbetalen aan het rijk. Bij een volledige inning geeft ons dat een financieel voordeel. Echter, veel zelfstandigen hebben om uitstel van betaling gevraagd. Daarnaast zullen we er rekening mee houden dat ondernemers zich genoodzaakt zien het bedrijf te beëindigen vanwege oplopende verliezen en schulden. Wij zijn er in de begroting 2021 daarom vanuit gegaan dat we geen voordeel zullen behalen en dat de ontvangsten van de zelfstandigen en de terugbetalingen aan het rijk gelijk zullen zijn.
Voor de leningen die wij op grond van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) hebben verstrekt, geldt hetzelfde.

Huisvestingslasten gesloten jeugdhulp
Per 1 januari 2021 worden de gemeenten verantwoordelijk voor het vergoeden van huisvestingslasten van gesloten jeugdhulpinstellingen. Deze kosten worden in het tarief van zorginstellingen verwerkt. Het is daarom niet relevant of er in de gemeente een gesloten jeugdhulpinstelling gevestigd is, of dat deze zorg in een andere gemeente wordt afgenomen. Het budget voor gesloten jeugdhulp is bijgesteld met de verwachte kosten die deze wettelijke verplichting met zich meebrengt. Wij ontvangen voor deze extra kosten een bijdrage uit het gemeentefonds.

Veilig Thuis
Ook in 2021 is in de begroting van de GGD een hoger bedrag voor Veilig Thuis opgenomen dan in het voorgaande jaar. Dit heeft onder andere te maken met een door Veilig Thuis voorspelde groei van 10% in het aantal adviezen en meldingen. Ook is er bij de normering van de diensten vanuit gegaan dat Veilig Thuis casussen tijdig kan overdragen aan de sociale wijkteams. Omdat dit in praktijk niet voldoende kan, is de dienst ‘Zicht op veiligheid’ toegevoegd en is hiervoor in de begroting een bedrag opgenomen. Vanaf 2022 wordt deze dienst opgenomen als facultatieve taak; als de dienst 'Zicht op Veiligheid' wordt geleverd, ontvangt de betreffende gemeente een factuur.

In de begroting 2021 van onze gemeente is rekening gehouden met het bedrag voor Veilig Thuis uit de GGD begroting 2021. De gemeenten uit de regio zijn echter niet akkoord gegaan met alle onderdelen van de begroting van Veilig Thuis voor 2021. En zij stemmen niet in met de verwachte groei van de meldingen van 10% meldingen en adviezen. Dit betekent concreet dat er begin 2021 een nieuwe begrotingswijziging zal worden opgesteld (tegelijk met de begroting voor 2022). Het begrootte bedrag voor Veilig Thuis in onze eigen gemeentelijke begroting kan dus nog aan wijziging onderhevig zijn. Er is bekend gemaakt dat er extra middelen vanuit het rijk beschikbaar komen voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat dit betekent voor Veilig Thuis-Gelderland-Zuid.

Realisatie Jaarstukken

Aanpak financiële tekorten Sociaal Domein
In 2021 hebben wij (met gebruikmaking van de input vanuit de quickscan, visitatietraject VNG en het ZBB traject) bepaald welke zaken wij de komende tijd aanpakken om de tekorten te beperken of te verminderen. Over de voortgang hiervan brengen wij verslag uit als onderdeel van de planning- en controlcyclus.

Nieuwe Wet Inburgering
Uiteindelijk is de nieuwe Wet inburgering 2021 (Wi2021) pas per 1 januari 2022 van kracht geworden. Het jaar 2021 hebben we benut om de uitvoering voor te bereiden. Dat doen we in regionaal verband in het Rijk van Nijmegen. In 2021 zijn daarom nauwelijks kosten gemaakt voor de Wi2021.

Schuldhulpverlening
In 2021 zijn we gestart met de zogenoemde vroegsignalering. Wij verwerken signalen van vaste lasten partners voor huur, energie, water en premie ziektekostenverzekering. Wij verwijzen cliënten voor hulp naar SSHBsupport of naar onze eigen consulent voor schuldhulpverlening. De NVVK

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

(brancheorganisatie) verwachtte als gevolg van de coronacrisis een toename van hulpvragen van ± 30%. Die toename is echter uitgebleven.

Ambulantisering GGZ en Beschermd wonen
De (door)decentralisatie van de financiële middelen voor beschermd wonen is uitgesteld naar 1 januari 2023. Door de colleges is in 2021 besloten om de kaders van het regionaal beleidsplan Samen Dichtbij (zoals vastgesteld door de raad) ook in 2022 te blijven hanteren voor de uitvoering en inrichting van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. In juni 2021 heeft de raad besloten om de samenwerking op het gebied van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang te organiseren via een centrumregeling en nadere afspraken hierover vast te leggen in een dienstverleningsovereenkomst. Dit is afgehandeld. Daarnaast hebben we samen met de regio geanalyseerd of de ambulantisering van beschermd wonen in 2021 geleid heeft tot een groei van de lokale kosten aan ambulante ondersteuning; deze relatie blijkt niet aan de orde.

Fonds voor oplossingen
Het Fonds voor oplossingen biedt mogelijkheden om problemen aan te pakken waar wet- en regelgeving geen soelaas bieden. Bij de voorbereidingen van de begroting 2021 gingen wij er nog vanuit dat het fonds volledig zou worden benut, mede ook vanwege de coronacrisis. Op basis van een evaluatie hebben wij echter vastgesteld dat het fonds niet of nauwelijks wordt benut en dat onze medewerkers er goed in slagen oplossingen te realiseren binnen de huidige wettelijk kaders. Wij hebben daarom besloten het fonds op te heffen en de beleidsregels in te trekken.

Reële tarieven zorg
De tarieven worden jaarlijks vastgesteld door het college en voldoen aan de geldende AMvB's (Algemene Maatregelen van Bestuur).

Bijstand aan zelfstandigen
Aan een groot aantal zelfstandigen hebben we uitstel van betaling van rente en aflossing verleend. Daar had het Rijk ook om gevraagd. Daardoor namen de ontvangsten af. Het beroep op het 'Besluit bijstandverlening zelfstandigen' (Bbz) was in 2021 relatief gering. Dat had te maken met de mogelijkheid om een uitkering aan te vragen op grond van de 'Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers' (Tozo) en daar is veel gebruik van gemaakt. De uitgaven voor het Bbz bleven achter bij de begroting, terwijl de uitgaven voor de Tozo juist toenamen. Die worden overigens volledig gecompenseerd door het Rijk.

Huisvestingslasten gesloten jeugdhulp
Deze lasten zijn verwerkt in de tarieven die vastgesteld zijn voor het jaar 2021.

Veilig Thuis
Het uiteindelijk benodigde bedrag voor Veilig Thuis is lager uitgevallen dan eerder dit jaar verwacht, en zijn daarmee binnen het (meerjarig) geraamde budget voor Veilig Thuis gebleven. De groei in het aantal meldingen en adviezen lijkt voor dit moment te zijn gestabiliseerd en de overdracht naar het lokaal wijkteam is op gang gekomen. Voor het overige hebben er zich in de dienstverlening dit jaar geen bijzonderheden voorgedaan.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partijen hebben een relatie met dit programma:

- MGR Regio Rijk van Nijmegen: behartiging belangen op het gebied van *participatie middels het Werkbedrijf* en op het gebied van ICT middels de iRvN;
- Gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal: versterken economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio, werkvelden ruimtelijke structuur, economie, technologie en innovatie, milieu, natuur en landschap, *kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie*;
- Bedrijfsvoeringsorganisatie Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep en Mook en Middelaar (IWGM): Bepaalde categorie inwoners een beschermde werkplek geven in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen: samenwerking op het gebied van doelgroepenvervoer (zoals leerlingenvervoer en *wmo-vervoer*).

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde (landelijk)	2021 Waarde (landelijk)	2021 Gemeente
1	Banen: Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	1	431,3	440,0 (795,9)	N/b (N/b)	N/b
2	Jongeren met een delict voor de rechter: % 12- t/m 21-jarigen	2	N/b	N/b (1,0)	N/b (N/b)	N/b
3	Kinderen in uitkeringsgezin: % kinderen tot 18 jaar	2	3,0	3,0 (6,0)	N/b (N/b)	N/b
4	Netto arbeidsparticipatie: % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	3	67,5	67,8 (68,4)	N/b (N/b)	N/b
5	Werkloze jongeren: % 16- t/m 22-jarigen	2	2,0	2,0 (2,0)	N/b (N/b)	N/b
6	Personen met een bijstandsuitkering: Aantal per 10.000 (cijfers 1e en 2e halfjaar)	3	184,4	229,3 (459,7)	203,4 (431,2)	-
7	Lopende re-integratievoorzieningen: Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar (cijfers 1e en 2e halfjaar)	3	21,1	21,1 (202,0)	N/b (N/b)	N/b
8	Jongeren met jeugdhulp: % van alle jongeren tot 18 jaar (cijfers 1e en 2e halfjaar)	3	11,2	N/b (N/b)	8,6 (10,5)	-
9	Jongeren met jeugdbescherming: % van alle jongeren tot 18 jaar (cijfers 1e en 2e halfjaar)	3	0,8	N/b (N/b)	0,8 (1,1)	-
10	Jongeren met jeugdreclassering: % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	3	N/b	N/b (N/b)	N/b (0,3)	N/b
11	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo: Aantal per 10.000 inwoners (cijfers 1e en 2e halfjaar)	4	440,0	500,0 (700,0)	460,0 (649,0)	-

*) wettelijke bronhouder
1 LISA
2 Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
3 CBS
4 GMSD

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Samenleven en zorgen						
Totaal lasten	7.225	6.636	6.981	6.560	421	V
Totaal baten	-2.361	-1.649	-2.011	-1.911	-100	N
Totaal baten en lasten	**4.864**	**4.987**	**4.970**	**4.649**	**321**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-15	0	-75	-75	0	V
Totaal Programma	**4.849**	**4.987**	**4.895**	**4.574**	**321**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.8. Programma Gezond leven

Alternatieve naam : Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouders : Wethouder Rodoe

Visie 2018 - 2022
Wij werken aan een energie-neutrale gemeente. Dit willen we bereiken in 2030. Een energie-neutrale gemeente kan alleen bereikt worden door gezamenlijke inspanning van bewoners, bedrijven, instellingen en de gemeente. Ook regionale samenwerking is noodzakelijk.
Voor ons is duurzaamheid meer dan het besparen van energie en duurzame energieopwekking. Duurzaamheid wordt veelal omschreven aan de hand van de drie P's: Planet, People en Profit. Bij duurzame ontwikkeling is sprake van een evenwicht tussen ecologische (planet), sociale (people) en economische belangen (profit).

Duurzaamheid staat niet op zichzelf, maar maakt integraal onderdeel uit van alle gemeentelijke beleidsterreinen. Bij de totstandkoming van nieuw beleid wordt specifieke aandacht besteed aan duurzaamheid. Ook worden college- en raadsvoorstellen voorzien van een duurzaamheidsparagraaf.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Energietransitie

De gemeente Mook en Middelaar heeft de ambitie om in 2030 alle in onze gemeente benodigde energie duurzaam en lokaal op te wekken. We zullen daarom nu concreet moeten inzetten op besparen, opwekken, maar ook wat verder kijken en plannen voor de toekomst ontwikkelen. Het Uitvoeringsprogramma loopt tot en met 2020. Maar met grote ontwikkelingen op het programma voor 2021 (Regionale Energie Strategie en Transitievisie Warmte) is er voor gekozen om nog geen nieuw Uitvoeringsprogramma op te stellen. Dat doen we als de resultaten van de RES en de TVW bekend zijn (2e helft 2021).

Om die reden is 2021 een soort tussenjaar. Stilzitten is echter geen optie. Om toch in te kunnen zetten op besparing, opwekken en toekomstplannen, staan de volgende activiteiten voor 2021 gepland:

1. Voortzetten RRE-project, waarin woningeigenaren gestimuleerd worden om kleine energiebesparende maatregelen uit te voeren;
2. Vaststellen RES1.0, waarin we als regio een bod doen naar het rijk voor onze bijdrage aan duurzame opwek. Hieruit volgt dan weer een vertaling naar de gemeente Mook en Middelaar.
3. Opstellen en vaststellen Transitievisie Warmte, waarin de alternatieven voor aardgas onderzocht worden.
4. Zon op bedrijfsdaken.
5. Wells meer, er zal een onderzoek naar en een besluit over het al dan niet participeren in het Energielandgoed Wells meer uitgevoerd moeten worden;
6. Op basis van het onderzoek naar locaties voor duurzame opwek in onze gemeente kunnen er concrete plannen ontstaan of voortgezet worden.

Realisatie Jaarstukken

In 2021 zijn een aantal grote visies vastgesteld en/of opgesteld. Met het vaststellen van de RES (Regionale EnergieStrategie) en het opstellen van de TVW (TransitieVisie Warmte) en Visie op

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

grootschalige duurzame opwek, hebben we stappen gezet in de mogelijkheden om de energietransitie vorm te geven. Daarnaast is de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) afgerond en is er een vervolgproject RRE-Woningen (RREW) gestart. Voor een volledig overzicht van de verschillende projecten rondom de energietransitie verwijzen wij u naar de paragraaf 'Verduurzamen'.

2. Circulaire economie

Wij ondersteunen de transitie naar een circulaire economie en samenleving.

In 2021 wordt samen met de regio Nijmegen en Dar verder gewerkt aan het vergroten van het aandeel hergebruik van de ingezamelde afvalstoffen en de inzet als grondstof voor nieuwe producten. Onder meer betreft het de opzet van de inzameling van luiers en incontinentiematerialen die in de loop van 2021 duurzaam kunnen worden verwerkt bij de ARN te Weurt. Ook wordt gestreefd naar de opzet van een regionale werkplaats voor elektrische apparaten die op de milieustraten in de regio (waaronder Mook) worden ingezameld. Het doel is om apparaten en onderdelen geschikt te maken voor hergebruik. Nevendoel is dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hier een werkplek zullen kunnen krijgen.

Realisatie Jaarstukken

De inzameling van luiers en incontinentiemateriaal is in 2021 van start gegaan. Er zijn meerdere containers geplaatst.

3. Klimaatadaptatie

We houden rekening met de gevolgen van het veranderende klimaat, zoals heftige regenval, hittestress en droogte. Wateroverlast wordt verminderd door het stimuleren van het afkoppelen van hemelwaterafvoer. Bij de inrichting van de openbare ruimte zal mede worden ingezet op het voorkomen van wateroverlast en hittestress.

In het verleden hebben de gemeenten in de regio Noord-Limburg in samenwerking met het waterschap een klimaatstresstest uitgevoerd. Het waterschap heeft in navolging hiervan het initiatief genomen om in 2021 te komen tot een 'Regionale en Lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie Waterpanel-Noord'. Het werkproces hiervoor moet nog nader worden vormgegeven.

Realisatie Jaarstukken

In 2021 is samen met de gemeente Gennep toegewerkt naar een lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie als onderdeel van de regionale uitvoeringsagenda. De lokale uitvoeringsagenda bevat de in de risicodialoog opgehaalde knelpunten en kansen. Deze zijn de input voor een verdere uitwerking van het onderdeel klimaatadaptatie in het nieuw op te stellen duurzaamheidsbeleid.

4. Een gezonde levensstijl stimuleren

We bevorderen een gezonde leefstijl, onder andere door sporten en bewegen te stimuleren.

Preventieve gezondheidsprojecten
In samenwerking met de GGD, school en verenigingen zetten wij preventieve gezondheidsprojecten op en voeren deze uit. Ook ondersteunen, versterken en voeren wij regionale en landelijke gezondheidscampagnes uit.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

Vanaf medio 2021 hebben we uitvoering gegeven aan het Preventieakkoord dat de gemeente gesloten heeft met de gemeente Heumen en diverse maatschappelijke partners. Er is een werkgroep opgezet die zich bezighoudt met de bestrijding van overgewicht bij volwassenen. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor het organiseren van een miniconferentie over leefstijlinterventies voor volwassenen. Ook de verbetering van de mentale weerbaarheid onder jongeren is onderdeel van het Preventieakkoord. Hiertoe bespreken wij met maatschappelijke partners casussen waar de inzet van jeugd-GGZ nodig is geweest. Aan de hand hiervan bepalen wij welk preventief aanbod had kunnen helpen om deze inzet te voorkomen. De realisatie van dit aanbod vindt plaats in 2022.

Het beweegloket voor Uniek Sporten en het Beweegloket senioren worden steeds beter gevonden. Inwoners kunnen bij deze loketten terecht voor informatie over sporten en bewegen in onze gemeente. Ook sportverenigingen kunnen er terecht, bijvoorbeeld met vragen over hoe zij de doelgroepen (mensen met een beperking en ouderen) beter kunnen bereiken.

In 2021 is de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord verder opgepakt. De kerngroep heeft regelmatig overleg gehad en er zijn diverse aanvragen ingediend die zijn gefinancierd met de middelen vanuit het Lokaal Sportakkoord. Het volledige budget is opgemaakt aan diverse initiatieven, waaronder Walking Football en het sporten op locatie voor mensen met een beperking.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partijen hebben een relatie met dit programma:

- Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen: verbeteren vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven, regionale afstemming beleid op de domeinen wonen, mobiliteit, economie en *duurzaamheid*;
- Gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal: versterken economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio, werkvelden ruimtelijke structuur, economie, technologie en innovatie, *milieu, natuur en landschap*, kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie);
- Gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN): ondersteuning en behartiging belangen gemeente ter bescherming van het milieu, waaronder een doelmatige en milieu-hygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen;
- NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML): Provincie Limburg voorzien van leidingwater middels winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en leveren van water;
- Enexis Holding N.V.: beheer energienetwerk in Nederland voor 2,7 miljoen huishoudens, realiseren duurzame energievoorziening, versnellen energietransitie).

Naast deze verbonden partijen werken we ook samen in het samenwerkingsverband Noord-Limburg.

Indicatoren

Op grond van artikel 1 van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten' zijn gemeenten verplicht om de beleidsindicatoren te hanteren, zoals deze in de bijlage van die regeling zijn vermeld.
Als door een bronhouder niet de relevante gegevens kunnen worden verstrekt, vermeldt de gemeente, op grond van artikel 2 van de regeling, bij de desbetreffende beleidsindicator: 'gegevens niet beschikbaar'.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De beleidsindicatoren van de bronhouders worden ontsloten via 'waarstaatjegemeente.nl'.
Een nadere toelichting en het grafische meerjarenverloop vindt u in bijlage 4.2 van deze jaarstukken.
Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde (landelijk)	2021 Waarde (landelijk)	2021 Gemeente
1	Omvang huishoudelijk restafval: Kg per inwoner	1	105	N/b (N/b)	N/b (N/b)	N/b
2	Hernieuwbare elektriciteit: %	2	10,1	N/b (N/b)	N/b (N/b)	N/b

*) wettelijke bronhouder
1 CBS
2 RWS

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Gezond leven						
Totaal lasten	1.363	1.241	1.681	1.627	54	V
Totaal baten	-1.547	-1.492	-1.681	-1.739	58	V
Totaal baten en lasten	**-184**	**-252**	**0**	**-112**	**112**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-237	0	-245	-245	0	V
Totaal Programma	**-421**	**-252**	**-245**	**-357**	**112**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.9. Programma Wonen

Alternatieve naam : Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouders : Wethouder Herings

Visie 2018 - 2022
In onze gemeente is er veel vraag naar betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen. Naast de opgave om onze woningvoorraad te verduurzamen en de Omgevingswet te implementeren, vormt het realiseren van betaalbare woningen een speerpunt van beleid. We willen hiervoor de juiste conditie creëren en ons voor lopende en komende ontwikkelingen hard maken dit aspect mee te nemen in de realisatie van woningbouw.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?

1. Het realiseren van betaalbare woningen

Het realiseren van betaalbare woningen is belangrijk voor tal van doelgroepen. Niet alleen voor jongeren of ouderen, maar ook voor onze inwoners met een lager inkomen. In onze gemeente is er ruimte voor nieuwe initiatieven voor woningbouw. Bij het maken van afspraken over het woningbouwprogramma van nieuwe initiatieven zullen wij ons hard maken voor een gedifferentieerd woningbouwprogramma met betaalbare woningen.

Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Gezien de woningbouwbehoefte in onze gemeente wordt er gewerkt aan een uitbreiding van het woningbouw-programma. De locatie Molenhoek Zuid is nadrukkelijk in beeld als ontwikkellocatie voor woningbouw. Wij hebben de ambitie om hier een gedifferentieerd woningbouwprogramma te realiseren.

Realisatie Jaarstukken

Het college van burgemeester en wethouders heeft eind 2021 met Destion overeenstemming bereikt over de prestatieafspraken voor 2022. In de prestatieafspraken zijn projecten benoemd die Destion in het jaar 2022 wil gaan oppakken om nieuwe sociale huurwoningen te kunnen gaan bouwen.

In 2021 zijn in totaal vijftien nieuwbouwwoningen opgeleverd. Het gaat dan onder andere om de woningen van het project Sterreschans II in Molenhoek voor elf grondgebonden woningen.

---

2. De gebouwen in de gemeente verduurzamen

Dit is een lopend proces. Reguliere en lopende activiteiten op basis van het bestaand beleid worden voortgezet in 2021. Op basis van het collegeprogramma 2018-2022 zijn er voor het begrotingsjaar 2021 geen aanvullende activiteiten gepland.

Realisatie Jaarstukken

Via het RRE-project is de samenwerking met het Energiecafé Mook en Middelaar in 2021 verstevigd. Samen hebben we honderden inwoners bereikt met de voucher en/of een advies. Ook zijn de voorbereidingen voor de RRE-W opgestart, waarbij er ook aandacht is voor huurders en VvE's. De uitvoering hiervan volgt in 2022.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat betreft het eigen vastgoed van de gemeente is er samen met de provincie een project gestart om te kijken welke maatregelen we als gemeente zelf kunnen nemen.
Met het vaststellen van de Transitievisie Warmte is de nadruk voor de komende jaren op het isoleren van woningen gelegd. We zijn als gemeente echter afhankelijk van een rijksbijdrage om dit verder vorm te geven.

---

3. De Omgevingswet invoeren

Op het gebied van het ruimtelijk domein staat een ingrijpende operatie voor de deur. Een operatie met een nog grotere impact dan de decentralisatie in het sociaal domein. De invoering van de Omgevingswet. Een nieuwe wet waarin talloze verschillende wetten worden ondergebracht onder één wet. Deze Omgevingswet moet het makkelijker maken om veranderingen in de fysieke leefomgeving mogelijk te maken. Deze wet moet ook in onze gemeente worden geïmplementeerd. Niet alleen in technische zin dat er talloze plannen en beleidsdocumenten moeten worden aangepast, maar ook in de manier waarop wij met ruimtelijke ordening omgaan. Niet meer de vraag of een ontwikkeling mogelijk is, maar meer de vraag of een ontwikkeling wenselijk is, zal leidend worden. Deze andere manier van werken zal van gemeenteraad tot organisatie moeten worden omarmd.

De implementatie
Het implementeren van de Omgevingswet is omvangrijk en raakt alle actoren binnen de gemeente. Het implementatietraject voeren wij in tranches uit. Het traject ziet er op hoofdlijnen als volgt uit

1. Kennisvergaring en -overdracht;
2. Omgevingsvisie ontwikkelen;
3. Organisatorische wijzigingen doorvoeren;
4. Omgevingsplannen vaststellen.

Momenteel bevinden we ons in fase 1 en zijn de voorbereidingen gestart voor fase 2

Realisatie Jaarstukken

De invoeringsdatum van de Omgevingswet was 1 juli 2022. Deze is inmiddels uitgesteld naar waarschijnlijk 1 januari 2023. We gaan door met de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet waarbij in de tweede helft van 2022 diverse stukken ter besluitvorming worden voorgelegd. De omgevingsvisie wordt waarschijnlijk in de tweede helft van 2022 opgestart.

In 2021 is opdracht verstrekt voor de benodigde DSO software. Deze wordt begin 2022 geïmplementeerd. Daarbij behoort een intern opleidingstraject. Voor vergunningverlening wordt de applicatie Squit 2020 in gebruik genomen. De verwachting is dat Squit 2020 in het eerste kwartaal van 2022 in gebruik wordt genomen.

Samen met de gemeenten Bergen en Gennep loopt een cursustraject ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet. Dit traject loopt door in 2022.

---

4. Gemeentelijke woonvisie

De huidige Woonvisie 2017-2021 gemeente Mook en Middelaar 'kwaliteit van Wonen en Leven', is medio 2017 vastgesteld en heeft een looptijd van vier jaar. De afgelopen vier jaar is er veel veranderd op de woningmarkt. Het is daarom wenselijk dat de woonvisie wordt herzien in 2021.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Realisatie Jaarstukken

De woonvisie is in 2021 niet geactualiseerd. Wel zijn er actuele cijfers beschikbaar voor de regio in bijvoorbeeld de regionale woonmonitor. De planning is dat de actualisatie van de woonvisie in 2022 wordt opgestart. Indien mogelijk wordt hier een verbinding met de omgevingsvisie gezocht.

Relatie met verbonden partijen

De volgende verbonden partij of partijen hebben een relatie met dit programma:

- Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen: verbeteren vestigingsklimaat voor burgers en bedrijven, regionale afstemming beleid op de domeinen *wonen*, mobiliteit, economie en duurzaamheid;
- Gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal: versterken economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio, werkvelden *ruimtelijke structuur*, economie, technologie en innovatie, milieu, natuur en landschap, kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie).

Naast deze verbonden partijen werken we ook samen in het samenwerkingsverband Noord-Limburg en met Regiodeal.

Indicatoren

Onderstaande wettelijk verplichte beleidsindicatoren zijn vermeld op grond van de 'Regeling beleidsindicatoren gemeenten'. De waarden zijn vermeld zoals aangegeven door de wettelijke bronhouders. Zie ook de 'Leeswijzer' voor meer informatie.

Nr.	Omschrijving	Bron *)	2019 Waarde	2020 Waarde (landelijk)	2021 Waarde (landelijk)	2021 Gemeente
1	Gemiddelde WOZ-waarde: x € 1.000	1	292	308 (271)	325 (290)	-
2	Nieuw gebouwde woningen: Aantal per 1.000 woningen	2	3,9	10,9 (8,9)	N/b (N/b)	N/b
3	Demografische druk: %	1	85,2	86,1 (70,0)	84,7 (70,1)	-
4	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden: x € 1	3	792	785 (700)	869 (733)	-
5	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden: x € 1	3	839	834 (773)	923 (810)	-

*) wettelijke bronhouder
1 CBS
2 Basisregistratie adressen en gebouwen
3 COELO

N/b = Gegevens niet beschikbaar / nog niet beschikbaar gesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Wonen						
Totaal lasten	493	514	549	523	26	V
Totaal baten	-166	-114	-114	-234	120	V
Totaal baten en lasten	**327**	**400**	**435**	**289**	**146**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-73	-127	-162	-77	-85	N
Totaal Programma	**254**	**273**	**273**	**212**	**61**	**V**

Rechtmatigheidsanalyse

De gerealiseerde kosten zijn lager dan de geraamde kosten. Hiermee voldoet dit programma aan de financiële rechtmatigheid.

Voor een totale analyse van het programmaresultaat verwijzen wij u naar het onderdeel 2.2.5 in de Jaarrekening ('Analyse op programmaniveau').

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.10. Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

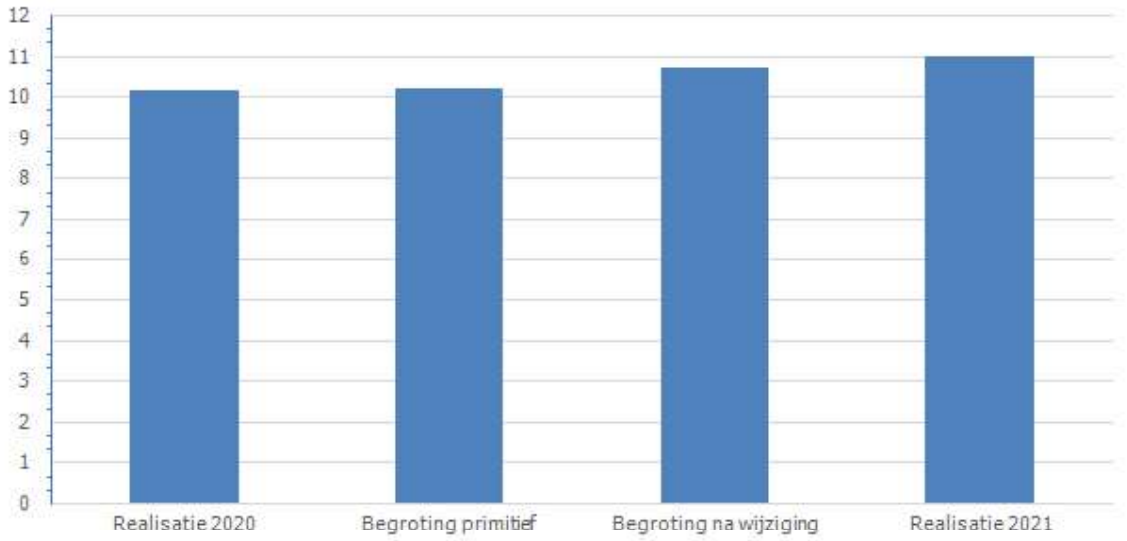
Algemeen

Bedragen x € 1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil
Algemene Uitkering (incl. DU/IU)	10.147	10.182	10.713	10.980	267
Belastingen:					
- Onroerende zaakbelastingen	1.863	1.934	2.149	2.169	20
- Toeristenbelasting	88	79	79	109	30
- Forensenbelasting	29	29	29	22	-7
- Hondenbelasting	43	44	44	39	-5
Dividend	254	221	288	288	0
Saldo van de financieringsfunctie	-59	3	12	-32	-44
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	**12.365**	**12.491**	**13.313**	**13.577**	**263**

Toelichting uitkeringen uit het gemeentefonds

Algemene uitkering / decentralisatie- en integratie-uitkeringen
De algemene uitkering voor het jaar 2021 bedraagt € 10.024k. Naast de algemene uitkering ontvingen we in 2021 ook € 937k aan decentralisatie- en integratie-uitkeringen. In totaal hebben we over 2021 € 10.961k ontvangen. Over voorgaande jaren is € 19k ontvangen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting belastingen

Vanaf 1 januari 2021 is de belastingheffing en -invordering uitbesteed aan de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). In 2021 zijn in Mook en Middelaar de navolgende gemeentelijke belastingen geheven, als onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen:

- Onroerende zaakbelastingen van eigenaren van woningen en van niet-woningen;
- Onroerende zaakbelastingen van gebruikers van niet-woningen (gebruikers van woningen zijn wettelijk vrijgesteld van ozb);
- Toeristenbelasting;
- Forensenbelasting;
- Hondenbelasting.

Daarnaast worden in onze gemeente ook leges, afvalstoffenheffing en rioolrechten geheven. Deze vallen echter niet onder de categorie van algemene dekkingsmiddelen omdat dit in feite vergoedingen zijn voor voorzieningen die de gemeente levert, zoals het verzamelen en verwerken van huishoudelijk afval en de aanleg en onderhoud van riolering. Voor meer informatie over de lokale heffingen en de opbrengsten daarvan, verwijzen wij u naar de 'Paragraaf lokale heffingen' verderop in deze jaarstukken.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.11. Overzicht van de kosten van overhead

Wettelijk kader
Artikel 8, lid 1 letter c BBV.

Overhead
De kosten die betrekking hebben op het primaire proces, zoals salariskosten, moeten, indien mogelijk, worden opgenomen in de programma's. Salariskosten die niet direct toewijsbaar zijn aan programma's, zoals kosten van het MT, financiën en juridische zaken, blijven staan op overhead.

De commissie BBV heeft een notitie geschreven over hoe om te gaan met overhead.
Overhead bestaat onder andere uit kosten van leidinggevenden primair proces, financiën, personeel en organisatie, inkoop, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, ICT, huisvesting en facilitaire zaken, DIV en managementondersteuning. In de praktijk wordt overhead meestal aangeduid met pijofach (of een variant hierop).

Pijofach staat voor Personeel, Informatisering/Inkoop, Juridische zaken, Organisatie, Financiën/Facilitaire zaken, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

In onderstaande tabel vindt u de kosten van de overhead voor 2021.

Bedragen x € 1.000

Overhead	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil
Personeel en Organisatie (excl. functioneel verantwoord)	2.514	3.131	3.076	2.620	456
Huisvesting en Facilitaire zaken	226	295	233	179	54
ICT en DIV	749	768	769	731	38
Financiën, Juridische zaken en Communicatie	125	131	108	111	-3
Huisvesting buitendienst (werf)	485	546	546	531	15
Totaal Overhead	**4.098**	**4.871**	**4.732**	**4.172**	**560**

De Flexibele Schil maakt onderdeel uit van de rubriek Personeel en Organisatie. De Flexibele Schil heeft in 2021 een overschot van € 367k. De kosten van inhuur voor 2021 konden opgevangen worden door onderuitputting salariskosten, vergoedingen ziektekosten en de budgetoverheveling uit 2020. In beginsel wordt het saldo van de Flexibele Schil overgeheveld naar het volgende jaar (zie raadsvoorstel).

Voor een analyse van het verschil verwijzen wij u naar onderdeel 2.2.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.12. Bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten Vennootschapsbelastingplichtig geworden. Vennootschapsbelasting (Vpb) is verschuldigd over fiscale winsten van ondernemersactiviteiten. Omdat de resultaten op fiscaal belaste activiteiten onderling worden verrekend en aangifte wordt gedaan over het totale (gesaldeerde) resultaat, moet de Vpb-heffing worden begroot en verantwoord als een centrale post in de begroting en in de jaarrekening.

Jaarlijks worden de eventuele Vpb-plichtige ondernemersactiviteiten gemonitord en gekwantificeerd. Een aangifte over jaar t moet standaard in jaar t+1 worden ingediend. Omdat wij gebruik maken van de uitstelregeling van het fiscale adviesbureau, hoeven de Vpb-aangiften pas in jaar t+2 te worden ingediend.

Tot nu toe vallen alleen enkele inkomsten van reststromen restafval onder de fiscale winsten van ondernemersactiviteiten. De verschuldigde Vpb is altijd onder de € 0,5k gebleven.
Over 2021 verwachten we een (nagenoeg) nihil-aangifte.

bedragen x € 1.000

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil
Betaalde Vpb 2017 (ingediend 2019, def. 2020)	0	0	0	0	0
Te betalen Vennootschapsbelasting 2018 (in 2020)	0	0	0	0	0
Verwachting te betalen Vennootschapsbelasting 2019 (in 2022)	0	0	0	0	0
Verwachting te betalen Vennootschapsbelasting 2020 (in 2022)	0	0	0	0	0
Verwachting te betalen Vennootschapsbelasting 2021 (in 2023)	0	0	0	0	0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.13. Bedrag voor onvoorzien

Onvoorzien

Jaarlijks wordt in de begroting een (klein) bedrag voor onvoorzien opgenomen. Voor 2021 betreft dit € 5k en dat betreft 0,03% van het begrotingstotaal). In 2021 is deze post niet benut.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Paragrafen

Wettelijk kader
Art. 24, lid 2, letter b en art. 26 jo. art. 9 BBV.

Toelichting
In de paragrafen worden in de begroting de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen. In dit jaarverslag vindt u de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

De volgende paragrafen zijn wettelijk verplicht:
- Paragraaf lokale heffingen;
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen;
- Paragraaf financiering;
- Paragraaf bedrijfsvoering;
- Paragraaf verbonden partijen;
- Paragraaf grondbeleid.

Naast de verplichte paragrafen op grond van het BBV zijn er twee aanvullende paragrafen in deze jaarstukken opgenomen.

Deze facultatieve paragrafen betreffen:
- Paragraaf Informatieveiligheid;
- Paragraaf Verduurzamen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.14. Paragraaf Lokale heffingen

Portefeuillehouder
Wethouder Herings

Beleidskader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 10 BBV (in de begroting) ten minste:
- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Op grond van artikel 16 ‘Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019’ bevat deze paragraaf geen andere verplichte gegevens.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (en dus gerelateerd aan uitgaven), als op die waarvan de besteding ongebonden is (vrij aanwendbaar). In deze paragraaf wordt ingegaan op de realisatie van hetgeen in de Programmabegroting 2020 aan onderwerpen is verwoord.

Het gecombineerde aanslagbiljet is eind februari 2020 opgelegd. Hierna zijn periodiek aanvullende kohieren opgelegd.

De woz-beschikking, onroerende-zaakbelastingen, rioolrechten en hondenbelasting zijn op één aanslagbiljet verzameld. De baatbelasting is afzonderlijk opgelegd. De afvalstoffenheffing wordt halfjaarlijks achteraf opgelegd. De toeristenbelastingen worden ook na afloop van het belastingjaar opgelegd.

Geraamde en gerealiseerde opbrengsten belastingheffing

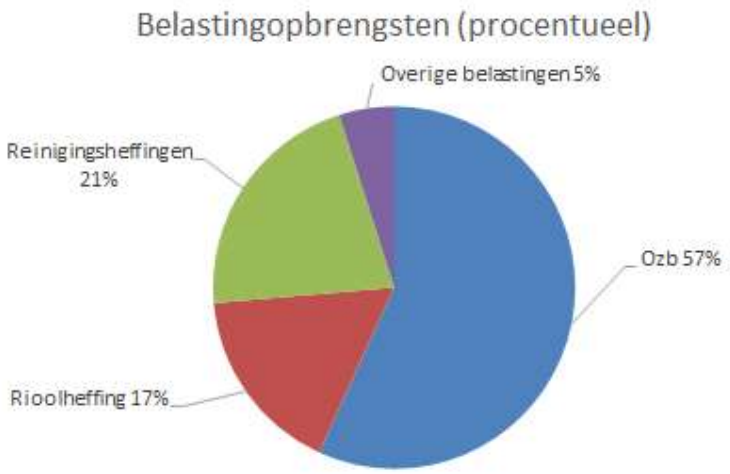
In onderstaand overzicht treft u de opbrengsten van de belastingen over de jaren 2018 t/m 2020 aan:

Bedragen x € 1.000

Opbrengsten belastingen	W2020	B2021	W2021	%
Niet-bestedingsgebonden lokale heffingen:				
Onroerende zaakbelastingen:				
-ozb eigenaren woningen	1.506	1.688	1.773	46%
-ozb eigenaren niet-woningen	210	273	247	6%

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Opbrengsten belastingen	W2020	B2021	W2021	%
-ozb gebruikers niet-woningen	147	188	149	4%
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (n.v.t.)	0	0	0	0%
Forensenbelasting	29	29	22	1%
Toeristenbelasting	88	79	109	3%
Parkeerbelasting (n.v.t.)	0	0	0	0%
Hondenbelasting	43	44	39	1%
Reclamebelasting (n.v.t.)	0	0	0	0%
Precariobelasting (n.v.t.)	0	0	0	0%
Totaal niet-bestedingsgebonden	2.023	2.300	2.340	61%
Bestedingsgebonden lokale heffingen:				
Baatbelasting (t/m 2023)	17	17	17	0%
Rioolheffing woningen en niet-woningen	624	612	641	17%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	770	795	820	21%
Totaal bestedingsgebonden	1.411	1.424	1.478	39%
Totaal lokale heffingen	**3.434**	**3.724**	**3.818**	**100%**
Af: Kwijtscheldingen	-20	-13	-21	-1%
Totaal netto opbrengst belastingen	**3.415**	**3.711**	**3.797**	**99%**

De belangrijkste belastingen voor de gemeente, met een aandeel van 57% zijn de onroerende zaakbelastingen (ozb).

Het rioolrecht en de afvalstoffenheffing worden kostendekkend belast.
De opbrengst voor de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de hondenbelasting en de baatbelasting bedraagt per belasting ongeveer 1% tot 3% van de totale belastingopbrengst, in totaliteit ongeveer 5%.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gerealiseerd beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Mede overeenkomstig de kaderbrief, de programmabegroting en de herziening van de belastingverordeningen zijn de volgende beleidsmatige uitgangspunten gehanteerd:

a) Er is in 2021 een indexering toegepast van 2,05% (2020: 1,53%) op de tarieven van de algemene belastingen/heffingen. Deze is gebaseerd op de loon- en prijsstijgingen zoals vermeld in de meicirculaire 2020;
b) De ozb is geheven op basis van de woz-waarde. Jaarlijks vindt een hertaxatie plaats. De daaruit voortvloeiende waardestijging of waardedaling wordt verdisconteerd in het definitieve tarief. Naast een indexering van 2,05% is voor 2021 rekening gehouden met een woz-waardestijging van 5,2% voor woningen en een waardedaling van 13,0% voor niet-woningen. De waardemutaties zijn verdisconteerd in de tarieven zoals door de raad vastgesteld op 19 januari 2021;
c) In 2021 is een extra opbrengst van 10% (€ 190k, dekkingsplan begroting 2021) verdisconteerd in de ozb-tarieven;
d) Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op het GRP. De opbrengst is bestemd voor onderhoud en vervanging van de bestaande riolering;
e) De afvalstoffenheffing is geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval;
f) De tarieven Landtoeristenbelasting en watertoeristenbelasting zijn in 2021 geïndexeerd met 2,05%;
g) De gemeentelijke leges zijn berekend voor de door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. De leges zijn voor 2021 geïndexeerd met 2,05%.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

De mogelijkheid tot belastingheffing is verankerd in de Gemeentewet (Gw). Hieronder vindt u een opsomming van alle belastingen die geheven mogen worden, onderverdeeld in belastingen die in 2021 daadwerkelijk geheven zijn en belastingen die niet door Mook en Middelaar opgelegd worden. Van belastingen die geheven worden, is door de raad een belastingverordening vastgesteld.
Een meer uitgebreide toelichting op de diverse belastingen vindt u terug in de Programmabegroting 2021.

Belastingen/heffingen in Mook en Middelaar

- Onroerende-zaakbelastingen (art. 220 Gw);
  - ozb eigenaren woningen;
  - ozb eigenaren niet-woningen;
  - ozb gebruikers niet-woningen;
- Baatbelasting (t/m 2023) (art. 222 Gw);
- Forensenbelasting (art. 223 Gw);
- Toeristenbelasting (art. 224 Gw);
  - Landtoeristenbelasting;
  - Watertoeristenbelasting;
- Hondenbelasting (art. 226 Gw);
- Precariobelasting (art. 228 Gw);
- Rioolheffing (art. 228a Gw);
- Leges (art. 229 Gw).
- Reinigingsrecht bedrijven (art. 229 Gw);
- Afvalstoffenheffing (art. 15.33 Wet Milieubeheer)

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Belastingen/heffingen die niet geheven worden

- Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (zoals woonboten) (art. 221 Gw)
- Parkeerbelasting (art. 225 Gw)
- Reclamebelasting (art. 227 Gw)

Benchmark lokale lasten

Tot en met 2019 gold een landelijke macronorm. Deze was bedoeld om een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk te beperken dan wel te voorkomen. De macronorm was al langer onderwerp van discussie omdat deze weinig effectief bleek. Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de benchmark lokale lasten. Deze benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.
Volgens de Coelo Atlas van de lokale gemeenten 2021 bedragen de gemiddelde woonlasten in Limburg voor een meerpersoonshuishouden en eigen woning € 849. De woonlasten voor Mook en Middelaar zitten boven het gemiddelde met een bedrag van € 923. Voor huurders zitten we echter onder het gemiddelde (zie verder hieronder).

Aanduiding van de lokale belastingdruk

a. Tarieven

In onderstaand overzicht treft u de tarieven aan inzake de belastingen over de jaren 2019 t/m 2021. De tarieven over 2021 zijn op 16 december 2020 door de raad vastgesteld. De tarieven voor de ozb zijn op 28 januari 2021 gewijzigd vastgesteld.

Belastingtarieven	2019	2020	2021
Algemene inflatiecorrectie	2,55%	1,53%	2,05%
Onroerende zaakbelastingen:			
- tarief woningen eigenaren	0,1264%	0,1409%	0,1500%
- tarief niet-woningen eigenaren	0,2145%	0,2476%	0,3140%
- tarief niet-woningen gebruikers	0,1715%	0,1980%	0,2511%
Forensenbelasting:			
- tarief van de woz-waarde (vanaf 2021)	-	-	0,2727%
- klasse I (van € 0 tot € 50k)	141,00	143,00	-
- klasse II (van € 50k tot € 150k)	265,00	269,00	-
- klasse III (van € 150k tot € 250k)	531,00	539,00	-
- klasse IV (van € 250k tot € 350k)	799,00	811,00	-
- klasse V (van € 350k tot € 450k)	1.066,00	1.082,00	-
- klasse VI (vanaf € 450k)	1.333,00	1.353,00	-
Toeristenbelasting	1,05	1,05	1,07
Hondenbelasting:			
- 1e hond	54,72	55,56	56,64
- extra honden per hond	78,72	79,92	81,48

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Belastingtarieven	2019	2020	2021
- tarief kennel	381,72	387,60	395,04
Rioolheffing	237,07	162,00	164,68
Reinigingsheffingen:			
- afvalstoffenheffing (vastrecht woningen)	143,00	143,00	148,80
- reinigingsrecht (vastrecht niet-woningen)	71,50	71,50	74,40
- variabel tarief pmd	0,00	0,00	0,00
- variabel tarief gft	0,09	0,09	0,11
- variabel tarief restafval	0,27	0,28	0,31

Belastingdruk Mook en Middelaar

Lastendruk
De belastingaanslagen voor onroerende-zaakbelastingen (ozb), rioolrechten en afvalstoffenheffing, vormen de lastendruk vanwege gemeentelijke heffingen. De gehanteerde kengetallen zijn:

- Een gemiddelde woningwaarde van € 324k ten behoeve van de ozb (bron CBS);
- Een gemiddeld voorlopig ingezameld/gestort gewicht van 147 kg GFT en 231 kg restafval per huishouding per jaar (totaal 378 kg) (bron CBS);
- Eén rioolaansluiting.

De gemiddelde lastendruk over de jaren 2018-2021 bedroeg (bedragen in euro's).

Bedragen in €

Lastendruk	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde woningwaarde	277.000	291.000	308.000	324.000
Afval per huishouden	388 kg (144 kg gft en 244 kg rest)	374 kg (142 kg gft en 232 kg rest)	379 kg (147 kg gft en 232 kg rest)	378 kg (147 kg gft en 231 kg rest)
Eigenaar woning:				
- Ozb	368	368	434	462
- Rioolheffing	235	237	162	165
- Afvalstoffenheffing	209	218	221	236
Totaal	**811**	**823**	**817**	**863**
Index (2011 = € 720 = 100%)	113%	114%	113%	120%
Huurder:				
Afvalstoffenheffing	209	218	221	236
Totaal	**209**	**218**	**221**	**236**
Index (2011 = € 198 = 100%)	106%	111%	112%	119%

Gemiddelde stijging per jaar tussen 2011 en 2020: 1,4% per jaar voor eigenaren en 1,3% voor huurders.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Belastingdruk andere gemeenten

COELO onderzoekt jaarlijks de woonlasten per huishouden. Naast de drie belastingen ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing houdt Coelo ook rekening met een eventuele heffingskorting. In onderstaande tabel zijn van een aantal buurgemeenten de woonlasten 2021 per gemeente weergegeven.

Bedragen x € 1

Lastendruk 2021	Mook en Middelaar	Gennep	Heumen	Cuijk	Gemidd. Limburg
Eigenaar-bewoner					
Eenpersoonshuishouden	869	729	800	720	772
Meerpersoonshuishouden	923	791	866	728	832
Rangnummer *)	310e	130e	235e	49e	
Huurder					
Eenpersoonshuishouden	203	257	152	243	314
Meerpersoonshuishouden	258	319	217	251	371
Rangnummer *)	32e	95e	11e	28e	

*) voor huurders alleen afvalstoffenheffing

Bron: Coelo (www.coelo.nl)

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor afvalstoffenheffing. Kwijtschelding beïnvloedt de opbrengst van de afvalstoffenheffing in negatieve zin. Het is toegestaan om deze inkomstenderving als kostenpost op te nemen in de tariefberekening van de afvalstoffenheffing. Sedert 2010 gebeurt dat. De gemeente Mook en Middelaar hanteert een 100% kwijtscheldingsnorm. Voor de hondenbelasting kan geen kwijtschelding worden aangevraagd.
In 2021 is voor € 21k kwijtschelding verleend, waarvan € 9k betrekking had op de afvalstoffenheffing 2e halfjaar 2020 dat in 2021 is opgelegd.

Stand van zaken inzake de Wet waardering onroerende zaken

Algemeen
De werkzaamheden rondom de woz (Wet waardering onroerende zaken) maken blijvend een wezenlijk onderdeel uit van de uitvoering van de belastingheffing, met name voor de ozb. Daarom zijn de activiteiten in dit kader opgenomen in deze paragraaf.

BsGW
Vanaf belastingjaar 2021 neemt de BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) de werkzaamheden met betrekking tot waarderen, heffen en invorderen van de gemeentelijke belastingen over van de gemeente Nijmegen. De voorbereidingen hiervoor waren in 2020 al gestart.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.15. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder
Wethouder Herings

Wettelijk kader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
  - netto schuldquote;
  - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
  - solvabiliteitsratio;
  - grondexploitatie;
  - structurele exploitatieruimte;
  - belastingcapaciteit.

Op grond van artikel 18 ‘Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019’ hoeven er, naast de wettelijk verplichte onderdelen, geen aanvullende gegevens vermeld te worden in deze paragraaf.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is de hoeveelheid aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om onvoorziene kosten te dekken. In de gemeente Mook en Middelaar wordt de weerstandscapaciteit bepaald door de hoogte van de 'geblokkeerde' algemene reserve. De onvoorziene uitgaven, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves worden buiten beschouwing gelaten.

Algemene reserve
De algemene reserve, zoals bedoeld in artikel 43, lid 1, letter a BBV, is onderverdeeld in twee afzonderlijke reserves: de (geblokkeerde) Algemene reserve en de Vrij Besteedbare Reserve. De (geblokkeerde) Algemene reserve wordt volledig aangemerkt voor het opvangen van financiële risico's; daarom wordt het volledig tot het weerstandsvermogen gerekend. De (geblokkeerde) Algemene reserve bedraagt sinds 2017 € 2 miljoen.

Risico's

Tegenover de weerstandscapaciteit staan risico’s, die niet of niet geheel gedekt zijn en van substantieel belang (kunnen) zijn. De risico's betreffen risico's waarvoor geen (andere) maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Als een risico zich voordoet komen de financiële gevolgen niet ten laste van het rekeningresultaat, maar worden ze gecompenseerd door de Algemene reserve. De waarschijnlijkheid dat een risico zich voordoet wordt onderverdeeld in een van vijf categorieën:
- Zeer laag (10%),
- Laag (25%),
- Midden (50%),

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Hoog (75%),
- Zeer hoog (90%).

De risico's worden op chronologische volgorde weergegeven. De Jaarstukken 2020 worden behandeld ná de Programmabegroting 2021. De risico's in de Jaarstukken 2020 worden afgeleid van de meest recente risico's zoals vermeld in de Programmabegroting 2021 en daar waar nodig aangepast aan de stand per eind 2020.

De maatregelen kunnen zijn: accepteren, reduceren, elimineren of overdragen/verzekeren.

(tabel met risico's vanaf de volgende pagina)

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwanti-ficering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
1	**Verbonden partijen**	*MGR* Uitgangspunt is dat de MGR zelf geen weerstandsvermogen opbouwt, maar dat deelnemende gemeenten hiermee rekening houden. Voor de MGR bedraagt ons aandeel voor 2021 € 65k.		*MGR* Het ingeschatte weerstandsvermogen van de MGR wordt 'doorgeschoven' naar de deelnemende gemeenten.	
INC	Accepteren	€ 65k	Midden	50%	€ 32,5k
2	**Verbonden partijen**	*Aandelenkapitaal NV's en BV's* Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal in de vennootschappen (art. 2:81 BW).		Periodiek wordt beoordeeld of we blijven deelnemen in het aandelenkapitaal van de diverse vennootschappen.	
INC	Accepteren	€ 439k	Laag	25%	€ 109,75k
3	**Juridische zaken**	*Proceskosten* Proceskosten komen incidenteel voor, maar kunnen leiden tot forse bedragen.		Door intern de juiste procedures te doorlopen, wordt de kans op processen verminderd, maar nooit helemaal weggenomen.	
INC	Accepteren	€ 200k	Zeer laag	10%	€ 20k
4	**Archief**	*Archief / Informatiebeheer* Het te bewaren (papieren) archief is op huurbasis ondergebracht bij het Regionaal Archief Nijmegen. De archieffunctie krijgt een nieuwe plaats in de digitale samenleving. Centraal staat wat er nodig is om digitale overheidsinformatie beter duurzaam toegankelijk te houden voor de samenleving en de overheden zelf. Ook raken de doelen en ambities van de archiefsector steeds meer verbonden met die van de I- en ICT-ontwikkelingen. We zijn bijvoorbeeld verplicht aan te sluiten op het e-depot (digitaal te bewaren archieven). Het koppelen van systemen en centraal beheren van informatie is de basis om informatie op een juiste manier te kunnen ontsluiten. Voor onze inwoners komt dit bijvoorbeeld tot uiting in de digitale dienstverlening via de website. De toekomst vraagt dat we ons informatielandschap weloverwogen inrichten mede in relatie tot informatiebeveiliging. Deze ontwikkelingen hebben budgettaire consequenties.		*Archief / Informatiebeheer* De ontwikkelingen worden blijvend gemonitord en daar waar nodig financieel vertaald.	
INC	Accepteren	€ 150k	Zeer hoog	90%	€ 135k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nr	Categorie	Toelichting risico			Toelichting maatregel	
STR/INC	Soort maatregel		Kwanti-ficering risico	Risico-inschatting	Kans%	Berekende omvang risico
5	**Onderwijs**	Het Kandinsky-college in Molenhoek is een permanente nevenvestiging onder bestuur van de Scholengroep Nijmegen. De gemeente is op grond van de Wet Voortgezet Onderwijs verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw, herstel van constructiefouten, herstel van schade. Voor dit laatste is zij verzekerd.			De huisvesting van onderwijsgebouwen behoort tot de gemeentelijke zorgplicht. Er is nieuwe regelgeving op komst die gemeenten daarin een nog bredere verantwoordelijkheid zal geven. Uit kwalitatieve onderzoeken is gebleken dat het Kandinsky-college slecht scoort. De komende jaren zal een besluit genomen moeten worden over renovatie of vervangende nieuwbouw. Het daarvoor In het investeringsplan 2020-2023 opgenomen krediet is in de zomerrapportage 2021 opgeschoven naar 2025. Naar verwachting zal in de tussenliggende tijd een wetswijziging van kracht worden die nadere inzichten gaat geven in de verantwoordelijkheden van schoolbesturen en gemeenten en de financiële middelen hiervoor.	
INC	Reductie		€ 120k	Midden	50%	€ 60k
6	**Dividend**	*BNG* Van de BNG ontvangen wij o.b.v. ons aandelenbezit jaarlijks dividend over het afgelopen jaar. Het beleid van de BNG is om 25% van de nettowinst uit te keren aan de aandeelhouders. De verwachte dividenduitkering à € 157k (conform begrotingsbrief provincie) is structureel opgenomen in de begroting, echter het is een risico of het geraamde bedrag aan inkomsten ook daadwerkelijk wordt ontvangen.			Het te ramen bedrag voor de dividendopbrengst van de BNG wordt bepaald op hetgeen de Provincie in haar jaarlijkse begrotingsbrief vermeldt. Als hiervan wordt afgeweken, moet hiervoor een goede verklaring zijn. Het is altijd mogelijk dat (een deel van) de geraamde dividendbaten niet gerealiseerd worden. Dit risico wordt laag ingeschat en acceptabel bevonden.	
INC	Accepteren		€ 157k	Laag	25%	€ 39,25k
7	**Dividend**	Wij zijn aandeelhouder van Enexis, dat de infrastructuur van de energievoorziening in bezit heeft. Daarnaast zijn wij aandeelhouder in enkele kleinere vennootschappen die zijn opgericht bij de verkoop van Essent. In de begroting is rekening gehouden met een dividendopbrengst van € 90k.			Het te ramen bedrag voor de dividend-opbrengst van Enexis wordt bepaald op hetgeen de Provincie in haar jaarlijkse begrotingsbrief vermeldt. Als hiervan wordt afgeweken, moet hiervoor een goede verklaring zijn. Het is altijd mogelijk dat (een deel van) de geraamde dividendbaten niet gerealiseerd worden. Dit risico wordt laag ingeschat en acceptabel bevonden.	
INC	Accepteren		€ 90k	Laag	25%	€ 22,5k
8	**Haven**	Dichtslibben haven mede als gevolg van extreme hoogwaterstanden. Geschatte kosten herstel €125k. De exacte kosten voor het opslaan van het slib worden bepaald door het tijdstip van baggeren en de opslagcapaciteit.			Wij hebben geen invloed op externe factoren, zoals waterstanden, stroomsnelheden en mate van eventueel dichtslibben. Dit risico valt hierdoor onder de categorie 'Accepteren'.	
INC	Accepteren		€ 125k	Midden	50%	€ 62,5k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwanti-ficering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
9	**Haven (bouw-kundig)**	Er is momenteel geen onderhoudsplan voor de bouwkundige staat van de haven. Er zijn ook geen middelen beschikbaar om eventueel onderhoud te plegen aan de bouwkundige staat van de haven. Zie ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. De kosten worden als stelpost geraamd op € 500k. Nadat er een onderhoudsplan is opgesteld en de dotatie aan de voorziening voor groot onderhoud structureel in de begroting is opgenomen, kan dit risico verwijderd worden.		Het op te stellen onderhoudsplan aan de passantenhaven kan worden gekoppeld aan de integrale visie voor de ontwikkeling en inrichting van het gebied Maas-oever(zone), die naar verwachting de komende jaren op het programma zal staan. Hierna kan het risico afgebouwd of verwijderd worden.	
INC	Reductie	€ 500k	Laag	25%	€ 125k
10	**Sociale woning-bouw**	Woningbouwcorporaties sluiten voor het uitvoeren van hun taak veelal leningen af waarbij de gemeente gevraagd wordt om als achtervang te dienen. Hiermede wordt bereikt dat de geldgever met een lagere rentevergoeding genoegen neemt omdat de gemeente als achtervang een zekere debiteur is. Sinds een aantal jaren is het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in het leven geroepen, dat de functie van de gemeente overneemt en waardoor de woningbouwcorporaties met slechts één instituut te maken hebben en de zekerheid voor de gemeenten groter is. Bestaande leningen blijven tot aan het einde van de looptijd nog gewoon bij de gemeenten als achtervang-instituut. Door het WSW is de veiligheid nu nog beter geborgd.		Per 31 december 2019 staat er voor de sociale woningbouw een bedrag aan leningen uit van ongeveer € 9,6 miljoen (restant schuld) op een hoofdsom van € 15,8 miljoen. Wij kwantificeren het risico op 10% van de omvang van de leningen. Het risico dat er daadwerkelijk een beroep gedaan wordt op de gemeente is minimaal.	
INC	Accepteren	€ 960k	Zeer laag	10%	€ 96k
11	**Starters-lening**	In de raad van april 2010 is de Verordening starterslening vastgesteld. Hierbij is tevens een fonds in het leven geroepen waarop starters op de woningmarkt een beroep kunnen doen voor het aantrekken van een lening. Deze lening wordt verstrekt onder bepaalde voorwaarden en tot een maximum bedrag tegen gunstige condities. Bij het vaststellen van de Jaarstukken 2014 is door de raad besloten om het plafond van de starterslening te verhogen naar € 130k.		De gemeente dient in dit fonds maximaal € 130.000 te storten. De provincie Limburg stort vervolgens maximaal een drievoudig bedrag in het fonds (dus aandeel gemeente 25%, aandeel provincie 75%). De lener dient vervolgens de lening volgens de bepalingen uit de verordening af te lossen aan de kredietverstrekkers. Startersleningen lopen via de SVn.	
INC	Accepteren	€ 130k	Laag	25%	€ 32,5k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nr	Categorie	Toelichting risico		Toelichting maatregel	
STR/INC	**Soort maatregel**	**Kwanti-ficering risico**	**Risico-inschatting**	**Kans%**	**Berekende omvang risico**
12	**UPW**	De gemeente heeft een zogenaamd getrapt eigen risico bij een tekort op de uitvoering van de UPW. De eerste schijf is 7,5% van het rijksbudget ad € 1,4 miljoen. Het eigen risico bedraagt dan 100%. Bij een groter tekort ontvangt de gemeente 50% van het tekort tot 12,5% van het rijksbudget als vangnetuitkering. Boven de 12,5% tekort krijgt de gemeente 100% vergoed. Het totale eigen risico komt hiermee uit op maximaal € 140k. Door corona gerelateerde ontwikkelingen is de verwachting dat over 2020 de gemeente niet uitkomt met het Rijksbudget. Dit is ook de verwachting voor 2021.		Uitgangspunt is 100% kosten t.o.v. de ontvangen bijdragen van het Rijk. Het eigen risico onder de vangnetuitkering wordt geaccepteerd als risico. Jaarlijks wordt de stand van zaken m.b.t. het eigen risico / mogelijke aanvraag voor de vangnetuitkering, voorgelegd aan de raad.	
INC	Accepteren	€ 140k	Midden	50%	€ 70k
13	**Uitkering gemeente-fonds**	Als gevolg van herijking van het gemeentefonds treedt waarschijnlijk een nadeel op voor kleinere gemeenten. Op dit moment is het nadeel geraamd op € 50 per inwoner.		We blijven de ontwikkelingen kritisch volgen. Een mogelijkheid is om de uitkeringen gemeentefonds voorzichtig te ramen dan wel te egaliseren tot maximaal € 10,1 miljoen.	
INC	Preventief	€ 400k	Hoog	75%	€ 300k

Bedragen x € 1.000

Risico		Incidenteel		Structureel	
		Kwantificering	Berekend bedrag	Kwantificering	Berekend bedrag
Zeer laag	(10%)	1.160	116	0	0
Laag	(25%)	1.316	329	0	0
Midden	(50%)	450	225	0	0
Hoog	(75%)	400	300	0	0
Zeer hoog	(90%)	150	135	0	0
Totaal		**3.476**	**1.105**	**0**	**0**

Het totaal van het berekende risicobedrag komt daarmee uit op € 1.105k.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Relatie weerstandsvermogen en risico's
De ratio tussen de weerstandscapaciteit en de risico's is het weerstandsvermogen. De weerstandscapaciteit is de hoeveelheid aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De risico's betreffen risico's waarvoor geen (andere) maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om mogelijke tegenvallers op te vangen zonder dat dit onmiddellijk invloed heeft op het beleid. Het weerstandsvermogen is van belang

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente. In Mook en Middelaar wordt de weerstandscapaciteit bepaald door de hoogte van een 'geblokkeerde' algemene reserve. De onvoorziene uitgaven, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves worden buiten beschouwing gelaten.

Weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bedraagt eind 2020 (afgerond) € 2 miljoen.
Als de risico's zoals deze hiervoor benoemd zijn, worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit, kan worden geconcludeerd dat de gemeente Mook en Middelaar op dit moment meer dan voldoende capaciteit heeft om eventuele risico's op te vangen.

Soort risico	Berekende omvang risico's	Huidige weerstands-vermogen	Huidig weerstandsvermogen dekking in %	overdekking
Incidentele risico's	1.105	2.000	181%	895
Structurele risico's	0	5	n.v.t.	5
Totaal	**1.105**	**2.005**	**181%**	**900**

Beoordelingstabel weerstandsvermogen			
Categorie	Ratio weerstandsvermogen		Betekenis
	vanaf	tot	
A	2	∞	Goed / Uitstekend
B	1,4	2	Ruim voldoende
C	1	1,4	Voldoende
D	0,8	1	Matig
E	0,6	0,8	Onvoldoende
F	- ∞	0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

	Kengetallen	R2020	B2021 *)	R2021
1a)	netto schuldquote	-13%	15%	-15%
1b)	netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-16%	15%	-18%
2)	solvabiliteitsratio	32%	35%	38%
3)	structurele exploitatieruimte	-7%	-1%	4%
4)	grondexploitatie (n.v.t.)	0%	0%	0%
5)	belastingcapaciteit	104%	110%	114%

*) betreft primitieve begroting

1a Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast (vaste schuld en vlottende passiva) ten opzichte van de eigen middelen (vlottende activa). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatieve schuldquote betekent dat er geen netto-schuld is, maar dat er een overschot is aan liquide middelen en vorderingen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Dit betreft hetzelfde kengetal als de netto schuldquote, maar nu wordt bij de eigen middelen niet alleen de vlottende activa meegenomen, maar ook de uitgezette leningen. Dit kengetal is altijd gelijk of lager dan de netto schuldquote.

2 Solvabiliteitsratio
Het solvabiliteitsratio geeft aan in welke mate wij in staat zijn om op de lange termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen. Zoals uit de balans valt op te maken, bedraagt het eigen vermogen € 7,0 miljoen en het totaal vermogen € 18,6 miljoen. Dit betekent dat de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen 0,38 is. De gangbare minimumnorm voor deze solvabiliteitsratio ligt bij niet-financiële ondernemingen tussen de 0,25 en 0,40. Hoe hoger de ratio hoe solvabeler de organisatie is. Met een ratio van 0,38 voldoet de gemeente Mook en Middelaar meer dan voldoende aan de gangbare minimumnorm.

3 Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. De structurele exploitatieruimte is gebaseerd op de structurele baten en lasten op grond van de gerealiseerde cijfers in 2021. Op basis hiervan is dit kengetal positief; er is dus sprake van een structureel overschot in de Jaarstukken 2021. Dit laat echter ook een realisatie zien die ingehaald is of wordt door de meer recente Programmabegroting 2022 en de nieuw op te stellen Programmabegroting 2023.

4 Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De gemeente Mook en Middelaar heeft geen actieve grondexploitaties (aankopen, bouw- en woonrijp maken en weer verkopen). Het kengetal bedraagt 0%.

5 Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit wordt berekend op basis van de woonlasten van een belastingplichtige (meerpersoonshuishouden met eigen woning) in Mook en Middelaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde van het laatst bekende begrotingsjaar. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2021 is dat 2020. Bij de Jaarstukken 2021 is dat 2021.

Onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De diverse kengetallen zijn onderling redelijk consistent en bevestigen het beeld van een relatief gezonde financiële positie (sec op basis van deze kengetallen). Mook en Middelaar heeft slechts één uitstaande geldlening van € 0,7 miljoen (per 31-12-2021 die jaarlijks met zo'n € 181,5k wordt afgelost. Aan de andere kant is er ruim € 4,7 miljoen aanwezig in 's Rijks schatkist. Op basis van de categoriale indeling zit de gemeente Mook en Middelaar overwegend in categorie A (minst risicovol) en B. De woonlasten over 2021 zitten boven het landelijk gemiddelde van de woonlasten over 2020; hierdoor valt de belastingcapaciteit in categorie C.

	Kengetal	Waarde M&M	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a)	Netto schuldquote zonder correctie	-15%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b)	Netto schuldquote met correctie)	-18%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2)	Solvabiliteitsratio	38%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3)	Structurele exploitatieruimte	4%	positief	neutraal	negatief
4)	Grondexploitatie	0%	< 20%	20-35%	> 35%
5)	Belastingcapaciteit	114%	< 95%	95 - 105%	> 105%

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overige aandachtspunten

Coronavirus
Het Coronavirus heeft ons qua volksgezondheidsaspecten ook in 2021 redelijk bezig (en binnen) gehouden en enkele branches hebben het financieel moeilijk gehad (en nog steeds). Voor de gemeente lijken de financiële effecten echter mee te vallen. Er worden weliswaar extra kosten gemaakt en enkele inkomsten zijn lager; het rijk heeft ook diverse compensatiepakketten verstrekt. Deze hebben plaatsgevonden middels de uitkeringen uit het gemeentefonds, dan wel via specifieke uitkeringen (SiSa).

De extra middelen die we van het rijk middels de uitkeringen gemeentefonds hebben ontvangen, hebben we ook als extra budget gereserveerd om hiermee de eventuele extra kosten en gederfde inkomsten te kunnen bekostigen. Middels de mei- en decembercirculaire 2020 en de maartbrief van 2021 hebben we in 2021 voor € 142k compensatie ontvangen. De extra kosten die we gemaakt hebben bedragen minimaal € 58k welke rechtstreeks ten laste van de compensatie zijn gebracht. Versnipperd over alle programma's zijn er vast meerkosten of gederfde opbrengsten. Het is echter nooit met 100% zekerheid te zeggen of verschillen tussen raming en realisatie volledig te wijten zijn aan Corona.

Naast de uitkeringen uit het gemeentefonds hebben we een specifieke uitkering ontvangen voor ondersteuning van ondernemers middels de Tozo-regeling. Hiervoor zijn ook kosten gemaakt. Het restantbedrag van € 219k is als vooruitontvangen bedrag op de balans verantwoord. Hiermee worden nog uitkeringen in 2022 betaald. Een eventueel overschot moet terugbetaald worden aan het rijk.

Eind 2020 zijn door het rijk afspraken gemaakt voor een aanvullend compensatiepakket. Een deel was reeds verwerkt in 2020, een groot deel nog niet. Dit betreft compensatie op het gebied van inkomstenderving, afvalinzameling, tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK) en Perspectief Jeugd en jongeren. Deze zijn middels de uitkering gemeentefonds ontvangen in 2021.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.16. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder
Wethouders Rodoe en Herings

Wettelijk kader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 12, lid 1 BBV ten minste de volgende kapitaalgoederen:
- wegen;
- riolering;
- water;
- groen;
- gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt op grond van artikel 12, lid 2 BBV aangegeven:
- het beleidskader;
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Daarnaast bevat deze paragraaf op grond van artikel 19 'Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019':
a) de voortgang van het geplande onderhoud;
b) de omvang van het eventueel achterstallige onderhoud.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

Algemeen

De provincie besteedde in haar verdiepingsonderzoek van 2011 uitvoerig aandacht aan dit onderdeel van de begroting. Nu zijn er per voorziening visiedocumenten en afzonderlijke beheers- en onderhoudsplannen. Bij de raadsvoorstellen en -besluiten tot vaststelling van de diverse plannen zijn er uitspraken gedaan over de mate van het gewenste onderhouds- c.q. voorzieningenniveau. Bij de behandeling van de diverse onderdelen in deze paragraaf zullen wij hierop terugkomen.

Wegen

1. Wegen

Beleid
In de raadsvergadering van 12 december 2019 is door u het Wegenbeheerplan 2020-2024 vastgesteld. Door de vaststelling is het wegonderhoud voor de komende jaren gewaarborgd. Op basis van dit plan wordt binnen de gemeente het beheer en onderhoud van wegverhardingen structureel en planmatig uitgevoerd. Tevens is het uitvoeren van het niet planmatig 'klein onderhoud' als financieel onderdeel opgenomen in het plan. Voor het structurele onderhoud wordt jaarlijks een onderhoudsprogramma opgesteld. De onderhoudsmaatregelen worden vertaald in een bestek of werkbeschrijving en in concurrentie aanbesteed. Voor de bekostiging van het in stand houden en het onderhoud is al sinds jaren de voorziening Rationeel wegbeheer in het leven geroepen. In 2021 is er conform het beheerplan 2020-2024 onderhoud uitgevoerd aan de wegen (verhardingen) binnen de gemeente. Dit in de vorm van plaatselijk herstel en structureel onderhoud.

Financiële consequenties
De geraamde uitgaven bedroegen € 275k, de werkelijke uitgaven in 2021 bedroegen € 72k. Kosten kunnen gedurende de periode van het beheerplan (2020 t/m 2024) verschuiven in de tijd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voortgang onderhoud
In 2021 zijn er plaatselijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd en het structurele, planmatige onderhoud aan de verhardingen. Aangezien er niet zo veel onderhoud aan onze gesloten verhardingen nodig was, is besloten dit als meerwerk op het bestek van 2020 uit te laten voeren. In 2021 is het elementenbestek aanbesteed. Firma Weijers gaat de komende 4 jaar voor ons het elementenonderhoud oppakken. De eerste opdrachten zijn in 2021 al uitgevoerd.

Omvang achterstallig onderhoud
Bij wegen is geen sprake van achterstallig onderhoud.

2. Kunstwerken (bruggen)

Beleid
In de raadsvergadering van 15 september 2016 is door u het Meerjaren onderhoudsplan bruggen vastgesteld. Hierbij gaat het om de (verkeers)bruggen Witteweg te Plasmolen en Cuijksesteeg te Mook. Het plan is een doorkijk naar de onderhoudsbehoefte van 2017 tot 2067. Dit alles gebaseerd op een
'bundeling' van gedane onderzoeken en inspecties. In navolging van de vaststelling van het plan, is de voorziening Groot onderhoud bruggen ingesteld.

Financiële consequenties
Er zijn in 2021 geen kosten voor groot onderhoud bruggen geweest.

Voortgang onderhoud
Het Meerjaren onderhoudsplan bruggen wordt gevolgd, in 2021 geen bijzonderheden.

Omvang achterstallig onderhoud
Bij kunstwerken (bruggen) is geen sprake van achterstallig onderhoud.

3. Openbare verlichting

Beleid
Het dagelijks onderhoud aan de openbare verlichting is ondergebracht in een onderhoudsbestek dat gezamenlijk met de gemeenten Gennep en Bergen is aanbesteed. Doordat in 2021 de toenmalige aannemer dusdanig slecht presteerde, is het contract met de betreffende aannemer verbroken. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe aanbesteding in combinatie met de gemeenten Gennep en Bergen. Hierdoor heeft het vervangingsplan in 2021 stil gelegen. In 2022 gaan we verder met het vervangen van openbare verlichting die zijn economische levensduur heeft bereikt. De vervanging wordt gecommuniceerd met de bewoners en men is in de gelegenheid om zelf met voorstellen te komen.

Financiële consequenties
Het onderhoud voor de openbare verlichting loopt niet via een onderhoudsvoorziening, maar via kredieten voor masten en armaturen. In 2021 is voor € 29k geïnvesteerd. Het restant krediet per 31 december 2021 bedraagt € 57k.

Voortgang onderhoud
Onderhoud overeenkomstig het onderhoudsbestek wordt uitgevoerd, zoals: ieder jaar groepsremplace van lampen en het verhelpen van storingen. Er is geen achterstallig onderhoud. Er is invulling gegeven aan het Vervangingsplan. Het plaatsen van de lichtmasten en armaturen in het centrum is in 2021 opgepakt.

Omvang achterstallig onderhoud
Bij openbare verlichting is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Riolering

Beleid
De gemeente heeft watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Deze taken hebben het karakter van zorgplichten. De gemeentelijke watertaken zijn verankerd in de Wet milieubeheer (afvalwater) en de Waterwet (hemelwater en grondwater). Om inzicht en sturing te geven aan deze taken is er een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Naast de technische en beleidsmatige aspecten maakt een financiële paragraaf onderdeel uit van het plan. In de raadsvergadering van 16 december 2021 is door de gemeenteraad een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan vastgesteld, met de planperiode, 2022-2026.
Naast het in stand houden en verbeteren van het rioolstelsel wordt er in het plan nadrukkelijk rekening gehouden met het terugdringen van de kans op wateroverlast door hevige neerslag. Een van de maatregelen hierbij is het afkoppelen van verhardingen die op de riolering zijn aangesloten. Hierbij wordt ook ingezet op het informeren en betrekken van particulieren (inwoners, bedrijven en Destion). Dit om te komen tot bewustwording van de gevolgen van klimaatverandering en een gezamenlijke aanpak van de problematiek. In 2016 zijn hiervoor de 'eerste stappen' gezet in de vorm van bewonersbijeenkomsten. In samenwerking met het Waterschap Limburg is er een subsidie ingesteld voor afkoppelen van verhardingen voor particulieren. Ook in 2021 is er gebruik gemaakt van deze afkoppelregeling. Dit heeft geresulteerd in 13 afkoppelingen. In combinatie met herinrichtingswerkzaamheden in de openbare ruimte zijn er (weg)verhardingen afgekoppeld van het riool. Ook in 2022 kunnen we de afkoppelingen voortzetten, door het inzetten van de DHZ gelden.
In 2021 is een begin gemaakt voor het afkoppelen van het gebied rond de Stationsstraat (kerk) te Molenhoek. Momenteel wordt er gewerkt aan een plan van de werkzaamheden, waarna we in 2022 deze grootschalige afkoppeling kunnen realiseren.

Financiële consequenties
De financiële consequenties van riolering lopen via kapitaallasten van investeringen. In 2021 is voor € 75k geïnvesteerd. Het restant krediet bedraagt € 591k en loopt door naar 2022.

Voortgang onderhoud
Het dagelijkse en planmatig onderhoud aan de riolering is inzichtelijk en uitgevoerd, zo ook zijn de mogelijkheden benut voor het afkoppelen van verhardingen die zijn aangesloten op de riolering.

Omvang achterstallig onderhoud
In de riolering is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Water

(Oppervlakte)water

Beleid
De Maashaven in Mook is in beheer en onderhoud van de gemeente. Ook het op diepte houden van de haven maakt hier deel van uit. Hiervoor wordt periodiek de diepgang in de haven gemeten. Op basis van de resultaten hiervan zijn er tot op heden geen maatregelen nodig geweest om de haven bereikbaar en bevaarbaar te houden.

Financiële consequenties
In 2021 is € 0 aan havengelden binnengekomen door de werkzaamheden aan de Maas.

Voortgang onderhoud
De diepte van de haven wordt geregeld gemeten, geen bijzonderheden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Omvang achterstallig onderhoud
Bij (oppervlakte)water is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Watergangen

Beleid
Het onderhouden van de watergangen waardoor de door- en afvoer van water is gewaarborgd.

Financiële consequenties
Nihil.

Voortgang onderhoud
Het onderhoud van de watergangen verloopt conform een jaarlijks onderhoudsschema.
De watergangen zijn onderhouden.
Geen bijzonderheden.

Omvang achterstallig onderhoud
Bij watergangen is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Groen (parken, plantsoenen, bomen en sportvelden)

Beleid
De gemeente draagt zorg voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen en de sportvelden op het sportpark in Middelaar.

Financiële consequenties
De uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden zijn binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd.

Voortgang onderhoud
Het reguliere onderhoud van het openbaar groen is uitgevoerd conform het Groenbeheerplan. In 2021 zijn geen groenrenovaties uitgevoerd. Het onderhoud van de sportvelden en de onkruidbestrijding op verhardingen zijn volgens het reguliere onderhoudsschema uitgevoerd. Op basis van de uitgevoerde boomveiligheidsinspecties zijn de bomen gesnoeid. De bestrijding van de eikenprocessierups is uitgevoerd conform het in 2020 door het college vastgestelde bestrijdingsplan eikenprocessierups.

Omvang achterstallig onderhoud
Bij groen is nog geen sprake van achterstallig onderhoud, maar het onderhoud behoeft wel aandacht. Met het ontbreken van de benodigde financiële middelen zijn in 2021 geen grote groenrenovaties uitgevoerd. Om verloedering te voorkomen is het wenselijk om de komende jaren een vervolg te geven aan de uitvoering van het in 2020 ingezette Groenrenovatieplan. Ook het boomonderhoud vraagt extra aandacht in 2022.

Gebouwen

Beleid
De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en het bouwkundig en technisch onderhoud van de in haar bezit zijnde gebouwen. Voor dienstgebouwen en sportaccommodaties is het Meerjarig onderhoudsplan (MJOP) 2020-2023 van toepassing. Dit betekent dat onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebouwenbeheer komen.
Daarnaast bezit de gemeente andere gebouwen die strategisch zijn of voor tijdelijk gebruik zijn aangekocht. De daarop betrekking hebbende onderhoudskosten komen ten laste van het betreffende project of de gemeentelijke administratie.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiële consequenties
In 2021 zijn binnen de vastgestelde kaders van het MJOP onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uitgevoerd. Vermeldenswaard is dat daarbij de luchtverversing en verwarming van de raadszaal geheel is vernieuwd, zodat voortdurend verse lucht van buiten wordt aangevoerd en gebruikte lucht wordt afgevoerd.

De uitname uit de voorziening gebouwenbeheer werd geraamd op € 38k, de werkelijke uitname bedroeg € 40k.

Omvang achterstallig onderhoud
Er is geen achterstallig onderhoud.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.17. Paragraaf Financiering

Portefeuillehouder
Wethouder Herings

Wettelijk kader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 13 BBV in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Daarnaast bevat deze paragraaf op grond van artikel 17 'Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019' in ieder geval de liquiditeitenplanning en de financieringsbehoefte.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt kaders voor beheersing van de financiële risico's. Deze kaders zijn uitgewerkt in de Financiële verordening Mook en Middelaar 2019. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Risicobeheer financieringsportefeuille

Lening
Op dit moment is er één langlopende lening afgesloten met een vast rentepercentage gedurende de gehele looptijd (tot en met 2025). Hierdoor is er nauwelijks tot geen renterisico.

Renterisiconorm (Wet fido)
De renterisiconorm geeft een norm voor het renterisico op de vaste schuld. Het heeft als doel het renterisico bij (her)financiering te beheersen. Deze norm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm		2021	2020
1	Renteherzieningen op leningen o/g	0	0
2	Betaalde aflossingen	182	182
3	Renterisico (1+2)	182	182
4	Renterisiconorm	3.513	3.432
5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	3.332	3.251
5b = 4< 3	Overschrijding renterisiconorm	-	-

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Renterisiconorm		2021	2020
Berekening			
4a	Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%
4b	Begrotingstotaal (lasten prim. begroting)	17.566	17.160
4	Renterisiconorm	3.513	3.432

Uit voorgaande tabel blijkt dat gemeente Mook en Middelaar ruim binnen de gestelde renterisiconorm blijft.

Rentebeheer

Rentelasten
In deze jaarrekening is een rentelast opgenomen voor de langlopende lening o/g van de BNG. Dit betreft een lening met een vast rentepercentage van 5,58%. Er wordt geen (administratieve) rente meer over het eigen vermogen berekend. De rentelast over de langlopende lening bedraagt over 2021 € 42k.

Renteresultaat en rentetoerekening
Het renteresultaat is het saldo van de netto rentekosten en de rente die wordt doorberekend aan de producten.

Bedragen x € 1.000

Toerekening rente			
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		42
b	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	9
	Saldo rentelasten en rentebaten		33
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	0
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		33
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over voorzieningen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		33
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	84
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-/-	51

Rente wordt alleen toegerekend aan de taakvelden Riolering en Afval, waarbij kosten middels een heffing integraal worden verhaald. De investeringen op deze twee taakvelden worden op basis van een vast percentage van 3% annuïtair afgeschreven (€ 84k). Alle overige investeringen worden met 0% rente lineair afgeschreven. De rentebaat is met ingang van 2020 vervallen (rente 0% op BNG en SKB). De rentelast neemt jaarlijks af en is vanaf 2026 nihil.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Liquide middelen

Kasgeldlimiet (Fido)
De kasgeldlimiet geeft een maximumbedrag aan dat de gemeente aan kort geld mag aantrekken. De omvang bedraagt een percentage van het totaal van de jaarbegroting. Dit percentage is wettelijk vastgesteld in de 'Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden' en bedraagt 8,5%.

Bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	
Omvang primitieve begroting per 1 januari 2021 (= grondslag)	17.566
1. Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag	8,50%
- in bedrag van de grondslag	1.493
2. Omvang vlottende korte schuld	
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0
- schuld in rekening-courant	0
- gestorte gelden van derden korter dan 1 jaar	0
- overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0
Totale omvang van de vlottende schuld	0
3. Vlottende middelen	
- contante gelden in kas	2
- tegoeden in rekening-courant (bank)	222
- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar (SKB)	4.702
Totale omvang van de vlottende middelen	4.927
4. Toets kasgeldlimiet	
- totaal netto vlottende schuld (2)-(3)	-4.927
- toegestane kasgeldlimiet (1)	1.493
Ruimte (+)/Overschrijving (-) = (1)-(4)	6.420

Dit betekent dat we nog voor ruim € 6,4 miljoen kort geld mogen aantrekken om binnen de kasgeldlimiet te blijven.

Bovenstaand overzicht betreft de stand per 31 december 2021. De kasgeldlimiet wordt per kwartaal gemonitord, waarbij steeds wordt uitgegaan van de gemiddelde netto vlottende schuld van drie maanden.

Bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021
(a) Kasgeldlimiet	1.493	1.493	1.493	1.493
(b) Gemiddelde netto vlottende schuld	-3.744	-3.478	-4.876	-5.295

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ruimte onder de kasgeldlimiet (a)-(b)	5.238	4.971	6.370	6.788

Uit bovenstaand overzicht blijkt onder (b) dat Mook en Middelaar op dit moment overliquide is (negatieve schuld) en in 2021 geen kort geld aan heeft hoeven trekken. De overtollige liquide middelen worden (verplicht) aangehouden in 's Rijks Schatkist. Daarnaast kan worden afgeleid dat Mook en Middelaar ruimschoots onder de kasgeldlimiet blijft en er dus ruimte is voor het aantrekken van kort geld.

Liquiditeitenplanning

Raming
In de Programmabegroting wordt jaarlijks op begrotingsbasis een meerjarenliquiditeitenplanning opgenomen. De geraamde cijfers over 2021 bedragen:

Bedragen x € 1.000

Inkomsten en uitgaven	Primitieve begroting 2021
Beginsaldo liquiditeiten (conform raming begroting)	4.687
Bij:	
Inkomsten volgens exploitatie	16.337
Mutatie werkkapitaal	579
Subtotaal	*16.916*
Af:	
Uitgaven volgens exploitatie	16.207
Uitgaven voor investeringen	4.130
Mutaties leningen	182
Aanwending voorzieningen	532
Subtotaal	*21.051*
Totaal (conform raming)	**552**

Realisatie
In de Jaarstukken wordt op het eind in onderdeel 2.2.5 een kasstroomoverzicht vermeld, waarbij het stelsel van baten en lasten wordt omgezet in een stelsel van inkomsten en uitgaven. Een korte samenvatting van het werkelijke verloop van de liquiditeiten is aangegeven in onderstaand overzicht:

Bedragen x € 1.000

Kasstroomoverzicht		Realisatie 2021
Beginsaldo liquiditeiten (inclusief uitzetting in 's Rijks Schatkist)		5.139
Inkomsten -/- uitgaven op operatiebasis		591
Saldo investeringskasstroom	-/-	820
Saldo financieringskasstroom		17
Saldo 31 december		**4.927**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Er zijn in 2021 geen extra financieringsmiddelen aangetrokken en er is geen overschrijding geweest van de kredietlimiet. Overtollige financieringsmiddelen zijn ondergebracht bij 's Rijks Schatkist in verband met het verplicht 'schatkistbankieren'.

EMU-Saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU-saldo van een lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. De berekening van het EMU-saldo is in de Programmabegroting in deze paragraaf opgenomen. Het EMU-saldo is niet van toepassing op de Jaarstukken.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.18. Paragraaf Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder
Burgemeester Gradisen

Wettelijk kader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 14 BBV ten minste het inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Daarnaast bevat deze paragraaf op grond van artikel 20 'Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019':
a) de budgetten voor de raad;
b) de budgetten voor de griffie;
c) de budgetten voor de rekenkamer(commissie); en
d) de budgetten voor de accountant.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

Personeel en organisatiebeleid

Doorontwikkeling organisatie
Het continue proces van doorontwikkeling is voortgezet. De Coronacrisis is in zowel 2020 als 2021 van invloed geweest op de organisatie en de prioritering van taken. Deze crisis heeft ook nieuwe inzichten gebracht in taakvolwassenheid en plaats- en tijdonafhankelijk werken. Gaandeweg wordt een hybride vorm van werken ontwikkeld. De steeds verdergaande digitalisering van de werkprocessen levert een belangrijke bijdrage aan de veranderde werkwijze.
Ook in 2021 en de komende jaren zijn burgerparticipatie, wijkgerichte aanpak, dienstverleningsconcept en het denken en handelen 'van buiten naar binnen' van invloed op onze organisatie. Dat geldt ook externe factoren als de continuering van de decentralisaties, onder andere op Sociaal Domein, en de invoering van de Omgevingswet en risico's van ondermijning vragen voortdurende aandacht en aanpassing. Ook zijn nog altijd samenwerkingsverbanden, zaakgericht werken en digitalisering van groot belang voor de organisatie om de doelstellingen te kunnen realiseren. Duurzaamheid is een nog belangrijkere rol gaan spelen in de organisatie en zeker ook daarbuiten. In 2022 en de komende jaren is de noodzaak om mensen verbinden aan de organisatie door perspectief en uitdaging te bieden verder vergroot.

In het afgelopen jaar zijn vacatures ontstaan door pensionering en dat speelt ook de komende jaren. Hierbij wordt bezien op welke wijze invulling aan vacatures gegeven dient te worden met als doel de organisatie toekomstbestendig te houden. De ontstane krapte op de arbeidsmarkt vergroot het belang van strategische personeelsplanning. De uitkomsten van 'Zero based budgeting' zijn hierbij betrokken. Dat houdt voor het formatie-personeelsplan in dat dit goed aansluit op de noodzakelijke taken. Het is van belang gebleken om de bezetting op peil te houden en waar noodzakelijk gebruik te maken van een beperkte flexibele schil.

Huisvesting

Verbouw/aanpassing gemeentehuis

De raad heeft zich uitgesproken voor het verduurzamen van het gemeentehuis. Daarvoor is een bedrag van € 2 miljoen in het investeringsplan opgenomen. Bij de Zomerrapportrage 2021 is bepaald dat de investering op zijn vroegst in 2024 plaatsvindt. Bij de verduurzaming van het totale gemeentelijk vastgoed helpt de provincie ons met externe expertise.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De coronaperiode in 2020/2021 heeft gevolgen voor de manier waarop we kijken naar het huisvesten en faciliteren van onze medewerkers. Dat betreft bijvoorbeeld de werkplek, maar ook de gewenste onderlinge communicatie, ontmoetingsmogelijkheden en de onderlinge verbondenheid.
Deze kennis en ook ervaring bij andere gemeenten kunnen we goed gebruiken bij het concretiseren van de plannen voor het gemeentehuis.

MJOP

Het Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) huisvesting 2020-2023 is het toetsingskader voor onderhoudsactiviteiten en mutaties in de voorziening gebouwenbeheer. In 2021 zijn keuringen en werkzaamheden uitgevoerd binnen het vastgestelde kader. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Informatisering / automatisering

Digitalisering / informatievoorziening
Digitalisering speelt een cruciale rol in de wijze waarop we in de nabije toekomst inspelen op de behoeften van onze inwoners en de wijze waarop we de dienstverlening aan onze inwoners vormgeven. Bijna alles hangt met digitalisering samen: processen kunnen efficiënter en effectiever verlopen en informatie kan sneller beschikbaar komen en gemakkelijker toegankelijk worden gemaakt. Daarnaast heeft het indirect effect op de werkdruk, het maakt ons als organisatie veel flexibeler vanwege de toegankelijkheid van informatie.
Digitalisering vraagt dat we intern stappen zetten en dat medewerkers hun werk anders organiseren. Feit is dat de ontwikkelingen om ons heen snel gaan en dat het van het grootste belang is dat we hierin een inhaalslag plegen.

In 2021 hebben we meer dan 10 webformulieren ontwikkeld. Daardoor zijn inwoners in staat om steeds meer diensten digitaal aan te vragen en te ontvangen. Ook is de administratie van onder andere de participatiewetuitkeringen papiervrij gemaakt, zodat deze in 2022 digitaal kan starten.

Budgetten

Overzicht budgetten raad
Op grond van de financiële verordening 2019 worden de volgende budgetten in deze paragraaf vermeld:

Bedragen x € 1.000

Overhead	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil
Raad (salarissen, vergoedingen, werkbudget enz.	213	216	216	250	-34
Raadscommissies (vergoedingen)	4	6	6	5	1
Griffie (salarissen, incl. ondersteuning griffie)	145	135	135	142	-7
Controlekosten	63	50	50	66	-16
Totaal Overhead	**425**	**407**	**407**	**463**	**-56**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.19. Paragraaf Verbonden partijen

Portefeuillehouder
Burgemeester Gradisen, wethouders Herings, Rodoe en Dillerop

Wettelijk kader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 15, lid 1 BBV ten minste:
- de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
  - gemeenschappelijke regelingen;
  - vennootschappen en coöperaties;
  - stichtingen en verenigingen en;
  - overige verbonden partijen;
- de lijst van verbonden partijen.

Op grond van artikel 15, lid 2 BBV bevat de hierboven vermelde lijst van verbonden partijen ten minste de volgende informatie:
- de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b BBV, van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente. Dit betreffen risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op grond van artikel 21 'Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019' hoeven er, naast de wettelijk verplichte onderdelen, geen aanvullende gegevens vermeld te worden in deze paragraaf.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij een financieel belang heeft. Onder bestuurlijke relatie wordt verstaan een zetel in het bestuur van een participatie en/of het hebben van stemrecht. Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of wanneer financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Visie/beleid

Van belang is het Visiedocument 'Regionale oriëntatie en samenwerking' uit 2012. Hierin is vermeld dat waar het de regionale oriëntatie betreft, de samenwerking zal moeten plaatsvinden in de regio, waarin de meeste inwoners van onze gemeente zich bewegen. Dat is de regio Nijmegen, met enerzijds de gemeente
Nijmegen als centrumgemeente en anderzijds de gemeenten ten oosten en ten zuiden van Nijmegen: Berg en Dal en Heumen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Mook en Middelaar heeft als zelfstandige Limburgse gemeente ook een zuidwaartse oriëntatie. Het college onderkent het belang van een goede samenwerkingsrelatie met onze samenwerkingspartners in Noord- en Midden-Limburg. Daarom participeert het college actief en loyaal op dossiers die enerzijds voortkomen uit een wettelijke taak en anderzijds op dossiers die een logisch verband in het zuiden en een nadrukkelijke meerwaarde hebben voor onze gemeente.

Lijst van verbonden partijen

Mook en Middelaar participeert in diverse verbonden partijen. Deze verbonden partijen zijn onderverdeeld in vier wettelijk verplichte categorieën, te weten gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen
Van een gemeenschappelijke regeling is sprake wanneer de besturen van twee of meer gemeenten samen een regeling treffen ter behartiging van één of meer belangen van die gemeenten. Hieronder worden de belangrijkste gemeenschappelijke regelingen beschreven waarin de gemeente Mook en Middelaar participeert.

Vennootschappen en coöperaties
Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang is de gemeente Mook en Middelaar geheel of gedeeltelijk in het bezit van de aandelen van een aantal vennootschappen.

Stichtingen en verenigingen
Stichtingen en verenigingen zijn rechtspersonen die zijn opgericht met een bepaald doel. Verenigingen hebben leden, stichtingen niet. Stichtingen en verenigingen mogen winst maken, maar ze moeten de winst gebruiken voor het doel dat zij nastreven. Zij mogen de winst dus niet uitkeren aan oprichters, bestuurders of leden.

Overige verbonden partijen
Indien er sprake is van een samenwerkingsverband waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft, maar niet is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling, vennootschap/ coöperatie of vereniging of stichting is er sprake van 'overige verbonden partijen'.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Relatie met programma
Modulaire GR Regio Rijk van Nijmegen te Nijmegen	Samenleven en Zorgen
GO Regio Arnhem Nijmegen (opgegeven per 01-01-2021)	Verplaatsen, Werken, Gezond leven, Wonen
GR Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Verplaatsen, Werken, Recreëren, Gezond leven, Wonen
GR Euregio Rijn-Waal te Kleve	Werken, Samenleven en Zorgen, Gezond leven, Wonen
GR Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) te Nijmegen	Gezond leven
GR Veiligheidsregio Limburg-Noord te Venlo (incl. GGD)	Beschermen
BVO Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep, Mook en Middelaar (IWGM) te Gennep	Samenleven en zorgen
BVO Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen te Arnhem	Leren, Samenleven en zorgen
GR Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	Beschermen
GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	Besturen, Werken, Gezond leven, Algemene dekkingsmiddelen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Relatie met programma
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te 's-Gravenhage	n.v.t. (dividend)
NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht	Gezond leven
Enexis Holding N.V.	Gezond leven (en dividend)
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch	Afgeleide van Enexis
CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch	Afgeleide van Enexis
Inkoopcentrum Zuid te Echt	-
Leisurelands B.V.	Recreëren
DAR N.V.	Gezond leven

Stichtingen en verenigingen

Naam	Relatie met programma
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)	Afgeleide van Enexis

Overige verbonden partijen

Naam	Relatie met programma
Geen	

Gemeenschappelijke regelingen

In onderstaande tabellen zijn standaard de financiële gegevens uit jaarrekeningen 2021 van de verbonden partijen opgenomen. Als deze ontbreken, bijvoorbeeld in verband met het eerder opstellen van de Jaarstukken 2021 van Mook en Middelaar, dan wordt vermeld dat de gegevens niet beschikbaar zijn (N/b).

Alle bedragen zijn vermeld in duizendtallen (letter k)

Modulaire Gemeenschappelijke regeling Regio Rijk van Nijmegen te Nijmegen	
Doel	De MGR is een samenwerkingsverband, ingesteld om de belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen door afstemming en samenwerking binnen de regio Nijmegen. De eerste module van de MGR is gevormd door het Regionale Werkbedrijf. Per 1 januari 2016 is de module ICT toegevoegd aan de MGR onder de naam ICT-Rijk van Nijmegen (iRvN).
Betrokkenen	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen.
Financieel belang	Het uitgangspunt is dat deelnemende gemeenten voor wat betreft re-integratie, het gehele participatiebudget overdragen aan het Werkbedrijf. Voor Mook en Middelaar bedraagt dit in 2021 € 115k. De bijdrage aan ICT bedraagt in 2021 € 298k en de bijdrage voor bestuur en ondersteuning bedraagt in 2021 € 5k.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de MGR wordt gevormd door leden van de raad of het college van B&W van de deelnemende gemeenten. Mook en Middelaar heeft 6 van de 200 stemmen. Het belang dat de gemeente Mook en Middelaar heeft in de MGR is gedurende 2021 ongewijzigd gebleven. Burgemeester Gradisen en wethouder Peters zitten in het algemeen bestuur.
Ontwikkelingen	De eerste module van de MGR, het Regionale Werkbedrijf is per 1 januari 2015 operationeel. Per 1 januari 2016 is de MGR aangepast in verband met de integratie van SW-bedrijf Breed en toevoeging van de module ICT. Vastgelegd is dat Mook en Middelaar haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voormalige Wet sociale

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Modulaire Gemeenschappelijke regeling Regio Rijk van Nijmegen te Nijmegen				
	werkvoorziening zoals deze gold voor 1 januari 2015 niet heeft gepositioneerd in de MGR maar in een andere gemeenschappelijke regeling (IWGM) en derhalve niet aansprakelijk is voor eventuele tekorten bij Breed. Eind 2021 heeft een evaluatie van zowel het Werkbedrijf als ICT plaatsgevonden. In maart 2022 zal t.a.v. de evaluatie van het Werkbedrijf een zienswijze namens het college en de raad worden verzonden. In zijn algemeenheid is onze gemeente tevreden over het werk en de prestaties van het werkbedrijf. Voor wat betreft de evaluatie ICT: de deelnemers zijn tevreden over de positieve bijdrage aan de kwaliteit van de ICT-diensten en de reductie van de kwetsbaarheid van de ICT-functies die de samenwerking heeft opgeleverd. De capaciteit van iRvN is strak ingericht en toegesneden op de oorspronkelijke vraag in het bedrijfsplan. De ICT-kosten die via de samenwerking lopen zijn behoorlijk stabiel geweest. De oorspronkelijke doelen zijn daarmee gehaald. Er zijn ook verbeterpunten zoals de aandacht voor innovaties, inzet van nieuwe technologieën en het wendbaar organiseren van beheer. Minder tevreden zijn de deelnemers over de dienstverlening bij projecten. Ook de samenwerking op het gebied van informatisering en vooral de governance daarop, verdient verbetering.			
Risico's	De MGR heeft een risico-inventarisatie gehouden. Omdat de MGR geen eigen vermogen aanhoudt (algemene reserve voor risico's) worden de risico's doorgeschoven naar de deelnemende gemeenten die deze risico's in hun eigen risicoparagraaf kunnen opnemen.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	0k	€	0k
Vreemd vermogen	€	25.104k	€	32.394k
Resultaat boekjaar			€	0k

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen				
Doel	Doelstelling van het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) – als opvolger van de geliquideerde Stadsregio - is een structurele verbetering realiseren van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem-Nijmegen, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met de Stichting Economic Board en Bureau Brussel. Met name richt het GO zich op een regionale afstemming van beleid op de domeinen wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid.			
Betrokkenen	Het GO is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.			
Financieel belang	De bijdrage voor de gemeente Mook en Middelaar bedroeg in 2020 € 1,88 per inwoner. Per 1 januari 2021 is het GO opgeheven, zie bij ontwikkelingen.			
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van het GO is het Bestuurlijk Overleg (BO) waarvan burgemeester Gradisen lid is. Verder biedt het GO een platform voor overleg en afstemming middels portefeuille-overleggen op het gebied van economie, wonen, mobiliteit en duurzaamheid. Mook en Middelaar heeft 1 van de 19 stemmen.			
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2021 is het GO opgeheven. In 2021 heeft de afronding van de vereffening plaatsgevonden. Voor Mook en Middelaar resulteerde dit in een teruggaaf van € 2k			
Risico's	Geen			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	N/b	€	N/b
Vreemd vermogen	€	N/b	€	N/b
Resultaat boekjaar			€	N/b

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen				
Doel	De regeling is getroffen om de positie van de Regio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio te bewerkstelligen (met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen leefkwaliteit) op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, leefbaarheid en cultuur) op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, duurzaamheid en circulariteit belangrijke uitgangspunten zijn.			
Betrokkenen	De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar draagt € 1,25 per inwoner per jaar bij. Er vindt geen bijdrage aan The Economic Board plaats. Daarnaast betalen gemeenten per opgave waaraan zij deelnemen.			
Bestuurlijk belang	Burgemeester Gradisen is namens de gemeente Mook en Middelaar lid van het AB. Wethouder Baneke is plaatsvervangend lid.			
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2021 heeft het college, evenals alle andere deelnemende colleges, het GO Regio Arnhem-Nijmegen ingetrokken. In plaats hiervan is een sterkere gemeenschappelijke regeling getroffen: de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, welke op 1 januari 2021 van start is gegaan. Er is sprake van vijf opgaven: vervoer (Verbonden regio), toerisme en cultuur (Ontspannen regio), wonen (Groene Groeiregio), economie (Productieve regio) en circulariteit (Circulaire regio). De raden van de deelnemende gemeenten bepalen jaarlijks aan welke opgaven wordt deelgenomen. De raad van Mook en Middelaar heeft in november 2021 besloten om in 2022 aan twee opgaven deel te nemen: vervoer (de Verbonden regio) en wonen (de Groene groeiregio).			
Risico's	Er zijn geen bijzondere risico's bekend.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	N/b	€	331k
Vreemd vermogen	€	N/b	€	1.364k
Resultaat boekjaar			€	331k

Gemeenschappelijke Regeling Euregio Rijn-Waal te Kleve	
Doel	De Euregio Rijn-Waal wil met haar werk bijdragen aan de eenwording van Europa. Tegelijkertijd wordt gestreefd naar een sterke economische, sociale en maatschappelijke positie van de regio middels het realiseren en stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking in het Duits-Nederlandse grensgebied. De werkvelden zijn ruimtelijke structuur, economie, technologie en innovatie, milieu, natuur en landschap, kwalificering en arbeidsmarkt, sociaal-culturele integratie.
Betrokkenen	De Euregio Rijn-Waal is een samenwerkingsverband met leden uit de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, de Duitse stad Duisburg en de Kreisen Kleve en Wesel. De leden zijn gemeenten (waaronder de gemeente Mook en Middelaar), regionale overheden en andere publiekrechtelijke organisaties zoals de Kamer van Koophandel.
Financieel belang	De gemeente betaalt aan jaarlijkse contributie circa € 3k.
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van de Euregio Rijn-Waal is de Euregioraad, die verantwoordelijk is voor alle activiteiten van de Euregio Rijn-Waal. Burgemeester Gradisen en raadslid Wijers hebben zitting in deze raad. De gemeente Mook en Middelaar heeft 2 van 136 stemmen. Het bestuurlijk belang is gedurende 2021 niet gewijzigd.
Ontwikkelingen	Voor het Interreg VI programma is voor de periode 2021-2027 iets minder dan 8 miljard euro beschikbaar. Het programma Nederland-Deutschland kan de komende

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke Regeling Euregio Rijn-Waal te Kleve				
	subsidieperiode over een cofinancieringsbedrag van 240 miljoen euro beschikken, dit is 18 miljoen euro meer dan in het vorige programma. Voor het nieuwe programma zijn een viertal prioriteiten vastgelegd : - Een innovatiever programmagebied - Een groener programmagebied (voorgeschreven door de EU) - Samen werken aan een verbonden grensgebied (voorgeschreven door de EU) - Europa dichter bij de burger. Voor de eerste twee prioriteiten is ca. 65% van het budget gereserveerd. Voor de laatste beide prioriteiten is 35% van de middelen beschikbaar. Deze prioriteiten sluiten goed aan bij de Strategische Agenda 2025+ van de Euregio Rijn-Waal en bieden volop kansen om voor de Euregio belangrijke initiatieven financieel te ondersteunen. Volgens de huidige tijdsplanning kan het aangepaste programma Interreg VI A Nederland-Duitsland begin 2022 bij de EU ingediend worden. Goedkeuring van het programma zou dan in het tweede kwartaal van 2022 plaats kunnen vinden.			
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het financiële beleid. Een groot deel van de werkorganisatie wordt gefinancierd uit de budgetten voor technische bijstand van INTERREG programma's. De projectsubsidies worden vanuit Brussel verstrekt via het Comité van Toezicht van INTERREG op basis van het daartoe opgestelde toetsingskader. Uitgaven vinden plaats op grond van Europese regelgeving. Cofinanciering is afkomstig van overheden aan beide zijden van de grens. De financiële risico's voor de Interregsubsidies liggen bij de Bezirksregierung Düsseldorf en het Ministerie van Economische Zaken.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	N/b	€	N/b
Vreemd vermogen	€	N/b	€	N/b
Resultaat boekjaar			€	N/b

Gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) te Nijmegen				
Doel	Ondersteuning en behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten ter bescherming van het milieu, waaronder begrepen een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde verwijdering van afvalstoffen.			
Betrokkenen	Gemeenten Beuningen, Druten, Heumen, Berg en Dal, Mook en Middelaar, Nijmegen, West Maas en Waal, Wijchen.			
Financieel belang	Indien de ARN in enig jaar winst maakt, wordt door de aandeelhouders besloten op welke wijze verrekening plaatsvindt met de deelnemende gemeenten. In 2021 is over 2020 een bedrag ontvangen van € 16k.			
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 8 leden, bestaande uit de portefeuillehouders Afval van de deelnemende gemeenten. Voor Mook en Middelaar maakt wethouder Wienhoven deel uit van dit bestuur. Mook en Middelaar heeft 2 van de 21 stemmen.			
Ontwikkelingen	Vanwege contractuele afspraken met Avri is de gemeente West Maas en Waal, na instemming van alle overige deelnemende gemeenten per 1 januari 2022 uitgetreden uit de GR MARN. Het financieel nadeel voor de MARN vanwege het uittreden van gemeente West Maas en Waal wordt door gemeente West Maas en Waal gecompenseerd, waardoor de MARN na het uittreden van gemeente West Maas en Waal gezond kan voortbestaan.			
Risico's	De MARN houdt geen weerstandsvermogen aan, anders dan de post onvoorzien in de exploitatie. Bij tekorten die niet opgevangen kunnen worden, zullen de deelnemende gemeenten naar rato bijdragen in het tekort. Het risico dat de MARN in de BV ARN is beperkt tot de waarde van de aandelen.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	9.860k	€	8.896k
Vreemd vermogen	€	1.733k	€	2.481k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) te Nijmegen		
Resultaat boekjaar	€	114k

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord te Venlo				
Doel	Het bevorderen van een zo optimaal mogelijke eenduidige en gelijkwaardige dienstverlening op het terrein van de veiligheid (brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing) en gezondheid (publieke gezondheidszorg) aan alle burgers in het regionale verzorgingsgebied Limburg-Noord.			
Betrokkenen	15 deelnemende gemeenten in de regio Limburg-Noord. Gemeente Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray, Horst aan de Maas, Venlo, Beesel, Peel en Maas, Roermond, Weert, Nederweert, Maasgouw, Roerdalen, Leudal en Echt-Susteren.			
Financieel belang	De gemeente levert een bijdrage per inwoner per jaar verdeeld over diverse kostenposten. De bijdrage in 2021 bedroeg €523k. Daarnaast worden er beperkt extra kosten gemaakt ten behoeve van opleiding en oefenen gemeentelijke processen.			
Bestuurlijk belang	De burgemeester van Mook en Middelaar is lid van het Algemeen Bestuur en de bestuurscommissie Veiligheid van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.			
Ontwikkelingen	-De corona-pandemie betekent heel veel extra werk voor de VRLN en het waar mogelijk uitstellen van regulier werk. Dat reguliere werk wordt op een later moment ingehaald. De financiële consequenties van deze maatregelen zijn onbekend en leidt mogelijk tot begrotingswijzigingen. -Met ingang van het begrotingsjaar 2020 maakt het beheer van de Meldkamer geen onderdeel meer uit van de begroting van de Veiligheidsregio Limburg-Noord. De korting ter financiering van het beheer bedraagt naar verwachting € 500.000 op jaarbasis en wordt via de BDuR verrekend. Deze korting wordt opgevangen door lagere lasten en een onttrekking uit de daarvoor opgebouwde reserve meldkamer. -De gefaseerde stijging van de gemeentelijke bijdrage, conform besluitvorming door de gemeenteraad, voor het borgen van de paraatheid van de brandweer tot en met 2023. -Indien de ontwikkeling zich voltrekt zoals voorgesteld is er vanaf 2022 geen extra bijdrage meer nodig zijn voor het aanvullen van het weerstandsvermogen ten bedrage van € 152.500.			
Risico's	De grootste (financiële) risico's lopen de gezamenlijke gemeenten door de onbekende gevolgen van de corona-pandemie, de gelijkschakeling van de beloning van vrijwilligers en professionele brandweerlieden volgens EU-regelgeving en tekorten aan vrijwilligers, medewerkers en forensisch artsen.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	7.540k	€	7.683k
Vreemd vermogen	€	50.608k	€	58.712k
Resultaat boekjaar			€	409k

Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep, Mook en Middelaar (IWGM) te Gennep	
Doel	Inwoners van de gemeenten Gennep en Mook en Middelaar, die in het reguliere arbeidsproces niet of moeilijk aan de slag komen, een beschermde werkplek geven in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) bij Intos, de werkorganisatie van de IWGM.
Betrokkenen	De participerende gemeenten zijn Gennep en Mook en Middelaar.
Financieel belang	De gemeente betaalt voor de verleende diensten. Voor de verdeling van de secretariaatskosten van de gemeenschappelijke regeling wordt de verdeelsleutel 30/70 aangehouden. Voorts is de gemeente verantwoordelijk voor eventuele nadelige exploitatieresultaten. Deze worden berekend op basis van het aantal fte's in WSW-verband werkzaam. De exploitatiekosten bedragen in 2021 € 423k.
Bestuurlijk belang	Betrokken portefeuillehouder maakt deel uit van het algemeen bestuur. De gemeente Mook en Middelaar is vertegenwoordigd door wethouder Peters. Mook en Middelaar heeft 1 van de 2 stemmen.
Ontwikkelingen	In 2021 hebben wij samen met het college van de gemeente Gennep een onderzoek uit laten voeren naar de toekomst van de IWGM. Dat leidde tot een voorstel aan uw raad om de IWGM op te heffen. U heeft tijdens u vergadering in december 2021 besloten de

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke Werkvoorziening Gennep, Mook en Middelaar (IWGM) te Gennep				
	IWGM per 1 januari 2023 op te heffen. De raad van de gemeente Gennep nam ook dat besluit.			
Risico's	11% van de tekorten van IWGM komen voor rekening van onze gemeente plus 30% van de beheerskosten. Bij de presentatie van de jaarrekening van IWGM worden deze definitief bekend gemaakt. Op basis van de concept jaarstukken 2021 is de verwachte bijdrage in het exploitatietekort € 52k en de bijdrage in de beheerkosten naar verwachting € 10k.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	0k	€	0k
Vreemd vermogen	€	874k	€	605k
Resultaat boekjaar			€	0k

Gemeenschappelijke regeling Doelgroepenvervoer Regio -Nijmegen te Arnhem				
Doel	Het doel van de GR Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem - Nijmegen is: Samenwerking op het gebied van het regionale doelgroepenvervoer teneinde de kwaliteit van dienstverlening naar zowel de eigen organisaties als de inwoners te vergroten alsmede kosten te besparen en de efficiency te verhogen.			
Betrokkenen	Het GR is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Arnhem, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Berg en Dal, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.			
Financieel belang	De kosten van het feitelijk vervoer worden op basis van het gebruik over de gemeenten verdeeld. Ten aanzien van de overheadkosten wordt een verrekening op basis van het aantal inwoners toegepast. Voor 2021 bedraagt de bijdrage voor leerlingenvervoer € 105k en voor Wmo-vervoer € 71k.			
Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan van de GR is het Bestuur waarvan wethouder Baneke lid is. Het bestuur heeft tot taak de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer door de deelnemers. De gemeente Mook en Middelaar heeft 1 van 18 stemmen.			
Ontwikkelingen	De GR is sinds 1 september 2016 operationeel. De gemeente Mook en Middelaar heeft hierin het wmo-vervoer en het leerlingenvervoer ondergebracht.			
Risico's	De financiering van de vervoersorganisatie heeft deels een open eind karakter. De kosten zijn mede afhankelijk van het aantal cliënten en het aantal kilometers die deze reizen. Door de Covid-19 pandemie zijn de kosten naar verwachting echter lager dan begroot. Er moet rekening mee worden gehouden dat het gebruik en daarmee de kosten weer toeneemt.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	N/b	€	N/b
Vreemd vermogen	€	N/b	€	N/b
Resultaat boekjaar			€	N/b

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	
Doel	Waarborgen van een goede kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Betrokkenen	16 Noord-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg.
Financieel belang	De kosten van de GR worden via een vaste verdeelsleutel berekend aan de deelnemers. Een eventueel positief exploitatiesaldo in enig jaar moet worden terugbetaald aan de deelnemers. De bijdrage over 2021 bedraagt € 19k.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)				
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GR RUD LN bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende organisaties. Voor Mook en Middelaar maakt de burgemeester deel uit van dit bestuur.			
Ontwikkelingen	Geen			
Risico's	De risico's voor GR RUD LN zijn vooralsnog beperkt en het vormen van een eigen risicoreserve is nu niet noodzakelijk. Wel is het opnemen van een post voor onvoorziene uitgaven in de begroting voorzien om financiële tegenvallers te dekken.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	334k	€	211k
Vreemd vermogen	€	1.415k	€	807k
Resultaat boekjaar			€	0k

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)				
Doel	Het optimaliseren van het maatschappelijke rendement door middel van lagere kosten en spreiden risico's bij de heffing en de invordering van de gemeentelijke belastingen.			
Betrokkenen	Bijna alle Limburgse gemeenten: Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpe-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert en het Waterschap Limburg. De gemeenten Horst aan de Maas en Venray zitten niet in de BsGW.			
Financieel belang	Voor 2021 - het eerste jaar van deelname aan BsGW is onze bijdrage geraamd op €121k. Deze bijdrage bestaat uit een evenredig deel van de kosten op basis van de productieomvang van de deelnemers, zijnde € 105k en gedurende zes jaar (t/m 2026) vermeerderd met € 16k goodwill ten behoeve van de oprichters van de samenwerking. Het gemeentelijk aandeel in de BsGW bedraagt ongeveer 0,5%. De realisatie			
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van BsGW bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten en waterschap. Op basis daarvan heeft de gemeente zeggenschap en de mogelijkheid om het stemrecht te gebruiken. De portefeuillehouder van Mook en Middelaar is wethouder Wienhoven.			
Ontwikkelingen	Tijdens het opstellen van de jaarstukken 2021 is een groeiende discrepantie naar voren gekomen in de verhouding tussen de bruto lonen en de sociale lasten. Waar in de begroting 2021 werd gerekend met een percentage aan sociale lasten van nog geen 23%, blijkt uit de realisatie sprake te zijn van ca. 32%; een verschil van bijna 10%. Een en ander werkt financieel-technisch aanzienlijk door vanwege het feit dat de personeelskosten bijna de helft van de totale begrote kosten van BsGW zijn. Een diepere analyse is gemaakt. De conclusie hieruit is dat het opnemen van 32% de reële toerekening is. Het financieel effect bedraagt meer dan € 9 ton en is structureel.			
Risico's	De proceskostenvergoedingen, inclusief de uitvoeringskosten (extra inzet personele ondersteuning in de vorm van taxateurs, juristen en KCC-medewerkers voor het binnen de wettelijke termijnen afdoen van de WOZ-bezwaren) drukken onverminderd zwaar op de bedrijfslasten van BsGW. Ook de na-ijleffecten van Covid-19 hebben een negatieve weerslag op de totale exploitatie.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	-/- €	889k	-/- €	362k
Vreemd vermogen	€	9.101k	€	9.491k
Resultaat boekjaar			-/- €	1.565k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vennootschappen en coöperaties

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te 's-Gravenhage				
Doel	De BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Betrokkenen	De bank is een naamloze structuurvennootschap. De aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 123.708 aandelen, van de 55.690.720 aandelen, à € 2,50 per stuk.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,2221%.			
Ontwikkelingen	Geen			
Risico's	Het aangaan en beheersen van risico's is inherent aan de bedrijfsvoering van een bank. Zonder het accepteren van een bepaalde mate van krediet-, markt-, liquiditeits- en operationeel risico is het voeren van een bankbedrijf niet mogelijk.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	5.097.000k	€	5.062.000k
Vreemd vermogen	€	155.262.000k	€	143.995.000k
Resultaat boekjaar			€	236.000k

N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht				
Doel	De vennootschap heeft ten doel de Provincie Limburg te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. De vennootschap tracht het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, alsmede het verrichten van diensten op genoemde terreinen.			
Betrokkenen	De aandelen zijn verdeeld over de Provincie Limburg en 31 Limburgse gemeenten.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit momenteel 3 aandelen van de 500 aandelen à € 4.538 per stuk. Het beleid van WML is om eventuele winst bij voorkeur aan te wenden tot versterking van het bedrijf en verwezenlijking van het doel van de vennootschap. Er wordt derhalve doorgaans geen dividend uitgekeerd.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,6%.			
Ontwikkelingen	Geen			
Risico's	Geen			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	187.941k	€	194.003k
Vreemd vermogen	€	397.127k	€	387.395k
Resultaat boekjaar			€	6.063k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch				
Doel	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.), RWE had op 30 september geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.			
Betrokkenen	De aandelen in de vennootschap zijn in handen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 128.250 aandelen van de 149.682.196 aandelen à € 0,01 per stuk.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%.			
Ontwikkelingen	Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2022 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.			
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	1.569k	€	1.532k
Vreemd vermogen	€	20k	€	7k
Resultaat boekjaar			-/- €	37k

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch	
Doel	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

CSV Amsterdam B.V. te 's-Hertogenbosch				
	• namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaimprocedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); • het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.			
Betrokkenen	De aandelen in de vennootschap zijn in handen van de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.714 aandelen van de 2.000.000 aandelen à € 0,01 per stuk.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%.			
Ontwikkelingen	De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namen Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.			
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	393k	€	312k
Vreemd vermogen	€	27k	€	23k
Resultaat boekjaar			-/- €	43k

Inkoopcentrum Zuid (v.h. Stichting Regionaal Inkoopbureau Noord- en Midden-Limburg) te Echt				
Doel	Het verkrijgen van gunstige prijzen en het verlenen van diensten aan haar leden en voorts al hetgeen met een ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.			
Betrokkenen	De gemeenten Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Leudal, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Roerdalen, Venray en de Veiligheidsregio Noord- en Midden-Limburg.			
Financieel belang	Lidmaatschapsbijdrage € 8k.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar wordt vertegenwoordigd door wethouder Wienhoven als lid van de Algemene Vergadering. De gemeente Mook en Middelaar heeft 1 van 17 stemmen.			
Ontwikkelingen	Geen.			
Risico's	Geen.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	197k	€	250k
Vreemd vermogen	€	33k	€	215k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inkoopcentrum Zuid (v.h. Stichting Regionaal Inkoopbureau Noord- en Midden-Limburg) te Echt			
Resultaat boekjaar		€	53k

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch				
Doel	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Het strategisch beleid rust op twee pijlers: excellent netbeheer en versnellen van de energietransitie. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Betrouwbare energievoorziening; • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.			
Betrokkenen	Enexis Holding is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. De aandelen van Enexis Holding N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten in de gebieden waar zij actief zijn.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 128.250 van de 149.682.196 aandelen à € 1 per stuk. De voorgestelde dividenduitkering is voor 2021 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen en wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders (1 stem per aandeel). Daarmee is ons aandeel 0,0857%. Onze gemeente heeft zich aangesloten bij de VEGAL, de vereniging van aandeelhouders Limburg. Deze vereniging vertegenwoordigt de Limburgse gemeenten bij alle zaken die Enexis en de aandeelhouders aangaan.			
Ontwikkelingen	In 2022 wordt het strategisch beleid geactualiseerd (AVA april 2022). Enexis stelt zichzelf de volgende missie: 'Wij brengen mensen steeds meer duurzame energie. Dat doen we door mede richting te geven aan het energiesysteem van de toekomst en door slim te investeren in betrouwbare energie en infrastructuur. Zo houden we de energietransitie haalbaar en betaalbaar.' Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties.			
Risico's	De energietransitie leidt tot grote investeringen in het net. De missie en opgave heeft dan ook grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Ook dat komt aan de orde in het strategisch beleid. • Het financieel beleid bij het strategisch plan heeft als uitgangspunt dat Enexis financieel solide blijft en tenminste een A credit-rating behoudt. • Enexis is met haar aandeelhouders in gesprek over de gevolgen van de strategie en investeringen voor het financieel beleid (waaronder het dividendbeleid, de mogelijke verkoop van Fudura en mogelijke participatie door het Rijk).			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	4.116.000k	€	4.241.000k
Vreemd vermogen	€	4.635.000k	€	5.154.000k
Resultaat boekjaar			€	199.000k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Leisurelands B.V.				
Doel	Het ontwikkelen, aanleggen, faciliteren, exploiteren en beheren van recreatieve producten. Het thema 'Duurzaam Recreëren' is leidend bij de ontwikkeling en uitvoering van activiteiten. Het steunt op vijf pijlers: • 1. Het borgen van een groene, gezonde omgeving. • 2. Veiligheid en 'crowd management'. • 3. Verhogen van maatschappelijk rendement. • 4. Energieneutraal opereren, energie genereren. • 5. Kennis delen en uitbouwen.			
Betrokkenen	21 Gemeenten + Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Achterhoek Liemers die tezamen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vormen.			
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.636 aandelen van de 900.000 aandelen à € 1,- nominaal. De gemeente Mook en Middelaar verstrekt geen subsidie aan deze verbonden partij en er wordt geen dividend uitgekeerd.			
Bestuurlijk belang	Jaarlijks vindt de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaats waarin de jaarrekening wordt vastgesteld. De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De gemeente Mook en Middelaar wordt vertegenwoordigd door wethouder Peters.			
Ontwikkelingen	De aandeelhoudersovereenkomst is in 2021 verlengd met 5 jaar en loopt nu tot en met december 2026. De gemeenten Brummen en Rozendaal hebben in 2021 hun aandelen verkocht aan de gemeente Apeldoorn.			
Risico's	Gelet op het geringe belang (Mook en Middelaar beschikt slechts over 0,83% van het totaal aantal aandelen) is het risico bijzonder klein.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	75.742k	€	79.651k
Vreemd vermogen	€	12.651k	€	15.651k
Resultaat boekjaar			€	3.909k

DAR N.V. te Nijmegen	
Doel	Inzameling van afval in de regio Nijmegen
Betrokkenen	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen, Berg en Dal en Mook en Middelaar
Financieel belang	De gemeente Mook en Middelaar bezit 1.460 aandelen van de 110.000 aandelen à € 10 nominaal per stuk. De aanschafwaarde bedroeg € 116k.
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar heeft als aandeelhouder stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2021 maakt Mook en Middelaar deel uit van de DAR. Door de bundeling van kennis van de uitvoering en afvalbeleid bij DAR versterken we de regionale afvalsamenwerking. Dit geeft een impuls aan het afvalbeleid. Het wordt eenvoudiger om de ambities en gewenste innovaties rondom duurzaam afvalbeheer te realiseren. Innovatie vraagt immers kennis, kennis vraagt schaalgrootte. Een gezamenlijke aanpak kan, mits goed uitgevoerd, ook op een efficiëntere manier gebeuren. Door de grotere schaal (gemeente Nijmegen zorgt voor een verdubbeling van de schaalgrootte) kunnen meer financiële en kwaliteitsvoordelen behaald worden. Ook zijn er synergievoordelen te behalen bij de inzameling. De inzamelroute hoeft immers niet op te houden bij een gemeentegrens. Voor sommige afvalstromen is er echter eerst wel een zekere harmonisatie nodig in de inzamelmethodiek. Zo is een synergievoordeel behaald bij een regionale infrastructuur van milieustraten. Als aandeelhouder is de gemeente verbonden aan één partij. Dit geeft meer stabiliteit in de begroting en in de communicatie naar de burger. Een nadeel

DAR N.V. te Nijmegen				
	van het aansluiten bij een regionaal afvalbedrijf is een verlies van marktwerking. De regiogemeenten hebben vooraf daarom de eis van marktconforme tarieven neergelegd. De marktconformiteit is gewaarborgd door van DAR een hybride organisatie te maken die met een bepaalde basis aan capaciteit en knowhow de inzamelactiviteiten rond restafval, gft, plastic+ en papier indien mogelijk aan de markt overlaat. Jaarlijks verantwoordt DAR de mate waarin de activiteiten aan de markt worden overgelaten. Dit betekent dat gemeenten de zekerheid hebben dat bij een imperfecte markt de tarieven niet onverwacht zullen stijgen. DAR functioneert immers als tariefplafond. Aan de onderkant kunnen gemeenten binnen de toekomstige DAR wel profiteren van de (incidentele) marktvoordelen zolang deze wel functioneert. Het inzetten van DAR als gezamenlijk regiebedrijf c.q. hybride organisatie geeft regiogemeenten een gezamenlijk instrument in handen om de regionale afvalsamenwerking te intensiveren. Daarmee worden op een meer gestructureerde manier synergie- en efficiencyvoordelen gerealiseerd. Hierbij wordt ook gedacht aan voordelen op andere gebieden zoals sociale werkgelegenheid. Inmiddels voert DAR ook IBOR-taken uit (Integraal Beheer Openbare Ruimte); in combinatie met inzet van medewerkers van het Werkbedrijf.			
Risico's	Dar loopt risico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden. Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Dar risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Dar risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd. Dar wordt hoofdzakelijk gefinancierd via langlopende leningen met de gemeente Nijmegen en bevoorschotting vanuit de gemeenten gedurende het jaar. Bij eventuele kortlopende tekorten heeft Dar een kredietfaciliteit bij de ING bank.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	N/b	€	N/b
Vreemd vermogen	€	N/b	€	N/b
Resultaat boekjaar			€	N/b

Nazorg (Bodemzorg) Limburg B.V.				
Doel	Bescherming van het milieu en het voorkomen van milieuvervuiling door gesloten stortlocaties.			
Betrokkenen	Aandeelhouders van Bodemzorg Limburg zijn de gemeenten: Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.			
Financieel belang	Alle gemeenten betalen jaarlijks een solidariteitsafdracht van € 0,25 per inwoner ter dekking van de nazorgkosten van nog aan Bodemzorg Limburg over te dragen gesloten stortplaatsen. Voor Mook en Middelaar kom dat neer op ongeveer € 2k per jaar.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders door wethouder Wienhoven.			
Ontwikkelingen	De zonneparkactiviteiten zijn, om vrijstelling te kunnen krijgen van de VPB-plicht, in 2021 ondergebracht in een aparte BV. Met deze afsplitsing is de nieuwe vennootschap zonneparken Nazorg Limburg BV gedeponeerd. De financiële verantwoordelijkheid van deze vennootschap vindt plaats via de geconsolideerde jaarrekening van Nazorg Limburg BV.			
Risico's	Geen.			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	5.641k	€	8.744k

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Nazorg (Bodemzorg) Limburg B.V.				
Vreemd vermogen	€	32.285k	€	29.470k
Resultaat boekjaar			€	3.103k

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg binnen Essent N.V. (VEGAL)				
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun aandeelhouderschap in "Enexis Holding N.V.".			
Betrokkenen	Alle 31 gemeenten in Limburg. Gezamenlijk bezitten zij ca. 9,5% van de aandelen van Enexis Holding N.V.			
Financieel belang	Lidmaatschapsbijdrage € 250.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Mook en Middelaar is vertegenwoordigd als aandeelhouder in Enexis Holding N.V. Vegal vertegenwoordigt de aandeelhouders.			
Ontwikkelingen	Geen			
Risico's	Geen			
	01-01-2021		*31-12-2021*	
Eigen vermogen	€	12k	€	13k
Vreemd vermogen	€	0k	€	0k
Resultaat boekjaar			€	0k

Overige verbonden partijen

Geen. Er zijn wel diverse samenwerkingsverbanden (in de regio), maar er is alleen sprake van een verbonden partij als er én een bestuurlijk én een financieel belang is.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.20. Paragraaf Grondbeleid

Portefeuillehouder
Wethouder Herings

Wettelijk kader
Begroting
Deze paragraaf bevat op grond van artikel 16 BBV ten minste:
- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Op grond van artikel 22, lid 1 'Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019' hoeven er, naast de wettelijk verplichte onderdelen, geen aanvullende gegevens vermeld te worden in deze paragraaf.

Jaarverslag
Op grond van artikel 26 BBV bevat deze paragraaf in het jaarverslag de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragraaf in de begroting is opgenomen.

In deze paragraaf Grondbeleid wordt aangegeven hoe het gemeentelijk grondbeleid in de diverse programma's inhoud krijgt. Naast de beleidsmatige zaken en ontwikkelingen van de verschillende projecten, wordt de financiële stand van zaken op hoofdlijnen belicht.

Visie op grondbeleid

Grondbeleid is een gemeentelijk instrument in de ruimtelijke ordening waarmee een gemeente de gewenste ontwikkelingen kan bevorderen en ongewenste ontwikkelingen kan tegengaan. Grondbeleid draait om het maken van keuzes op hoofdlijnen en het creëren van een kader voor het grondbeleid voor de komende periode.
In de Nota Grondbeleid zijn de beleidskaders uitgezet waarmee wordt aangegeven welke ambitie de gemeente Mook en Middelaar heeft en hoe deze ambitie waargemaakt kan worden. De gemeente Mook en Middelaar voert geen actief grondbeleid in die zin dat actief gronden worden aangekocht en verkocht. Het grondbeleid van de gemeente Mook en Middelaar kan het beste worden getypeerd als Selectief Strategisch Grondbeleid. De gemeente Mook en Middelaar heeft geen actieve grondexploitaties (aankopen, bouw- en woonrijp maken, verkopen).

Uitvoering grondbeleid

Er wordt, overeenkomstig de Nota Grondbeleid, een selectief strategisch grondbeleid gevoerd. Dit houdt in: aankoop en verkoop van gronden als er een duidelijk algemeen belang mee wordt gediend. Tevens wanneer daarmee de bestaande belangen worden behouden en zo mogelijk worden geoptimaliseerd en versterkt, rekening houdende met de bestaande groene buffers, landgoederen en het behoud van agrarische en archeologische waarden. Bij het aankopen en verkopen van gronden door de gemeente zal daarom altijd het behoud en beheer van strategisch gelegen gronden het uitgangspunt zijn.
Gelet op de aard van de ontwikkelingen (beperkte omvang en beperkte impact) in de gemeente, de schaalgrootte van de gemeente, het beschikken over relatief weinig onroerende zaken, de beperkte

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

financiële middelen, de huidige conjunctuur in de markt en de interne capaciteit zal de gronduitgifte binnen de gemeente gering zijn.
Aan- en verkopen grond die het bedrag van € 100k overschrijden worden daarnaast overeenkomstig artikel 7 van de Financiële verordening voorgelegd aan de raad.

Prognose resultaten projecten/grondposities

PROJECTEN:
Per afzonderlijk project staan in het kort de ontwikkelingen in 2021 beschreven.

- **Hart van Mook**

Diverse percelen van de gemeente in het centrum van Mook zijn een aantal jaren geleden verkocht ten behoeve van de herontwikkeling van het centrum van Mook. Dit heeft vanaf 2018 geleid tot concrete ontwikkelingen. In 2020 is de woonzorgvoorziening en de aanpalende woningbouw opgeleverd. Verder is de bouw van het gezondheidscentrum en de bouw van het appartementencomplex aan het Raadhuisplein afgerond. Zowel de oplevering van het gezondheidscentrum als de oplevering van het appartementencomplex aan het Raadhuisplein heeft plaatsgevonden in 2021.

In samenhang met de diverse ontwikkelingen in het centrum van Mook is de openbare ruimte opnieuw ingericht. Het laatste deel van deze herinrichtingsplannen zal in 2022 plaatsvinden). Het betreft de sloop van het 'Groene Kruisgebouw' op de hoek van de Groesbeekseweg en de Koningin Julianastraat. Het terrein van het 'Groene Kruisgebouw' zal toegevoegd worden aan de openbare ruimte. Een deel zal worden benut voor extra parkeerplaatsen en ander deel zal worden ingericht als parkje en verblijfsruimte. De geplande parkeerplaatsen zullen aansluiten op de parkeervoorzieningen die gerealiseerd zijn ten behoeve van het gezondheidscentrum.

- **Snelfietsroute Cuijk-Mook-Nijmegen en pand Rijksweg 37**

De snelfietsroute is in 2020 opgeleverd. Ten behoeve van dit project is het pand toen met financiering vanuit het project Rijksweg 37 aangekocht. Nu het project is afgerond, blijft het pand Rijksweg 37 eigendom van de gemeente Mook en Middelaar. Het project is inmiddels volledig afgerond.

In eerste instantie zal het huidig gebruik van het pand gecontinueerd worden en ingezet worden voor kamerverhuur. De gemeente zal op termijn een plan maken voor het perceel.

Financiële aspecten
Aankoop 2021 economisch eigendom € 395k. De boekwaarde op de eigendom bedraagt per 31 december 2021 € 395k.

- **Violenstraatje**

Op het perceel zijn een woonbestemming en bouwtitel gelegen. In het laatste kwartaal van 2014 is een verkennend onderzoek gedaan naar de strategische waarde van het perceel. Sinds 2019 wordt het perceel te koop aangeboden. Vanwege de beperkte bereikbaarheid van het perceel is een verkoop van het perceel nog niet gerealiseerd. Er zijn meerdere geïnteresseerden in het perceel en is in 2021 een bod gedaan door een van de geïnteresseerden. Gezien het arrest van de Hoge Raad d.d. 26 november 2021 (Didam-arrest) dient de gemeente toetsingscriteria vast te stellen om gelijke kansen te bieden aan burgers bij verkoop gemeentegronden.

Financiële aspecten
De boekwaarde is per 31 december 2021 nihil.

- **Rijksweg 156 te Plasmolen**

De gemeente heeft in juli 2018 het voormalige Chinees restaurant aangekocht. De gemeente wil in het kader van de revitalisering van Plasmolen het perceel te koop aanbieden. Recentelijk hebben zich geïnteresseerden gemeld voor het pand. Er is een taxateur ingeschakeld om de marktwaarde van het pand vast te stellen. De criteria van het Didam-arrest zullen hier ook van toepassing zijn bij de verkoop om gelijke kansen te bieden aan geïnteresseerden.

Financiële aspecten
De gemeente heeft het pand aangekocht voor € 261k. De boekwaarde op de eigendom bedraagt per 31 december 2021 € 254k.

- **Halderweg 2 te Molenhoek (volkstuinencomplex)**

Het college van B&W heeft in 2020 een intentieovereenkomst gesloten met drie ontwikkelaars ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Molenhoek Zuid. Het is de bedoeling dat ook het volkstuinencomplex wordt ingezet ten behoeve van woningbouw. Naar aanleiding van de intentieovereenkomst is de huurovereenkomst met de volkstuinvereniging Middelwaert opgezegd. In de huurovereenkomst van de gemeente met de volkstuinvereniging is een opzegtermijn van 3 jaar opgenomen.

GRONDEN

- **Snippergroen/reststroken**

Eind 2018/begin 2019 is de uitvoering van het in 2017 door het college vastgestelde beleid inzake reststroken gestart. Circa 150 inwoners van Molenhoek zijn in 2019 benaderd met als doel een duidelijke eigendoms- of gebruiksstatus te krijgen voor de reststroken aangrenzend aan hun perceel. Deze eerste fase van het project is in 2020 afgerond. Na evaluatie van de eerste fase hebben we besloten om het vervolg voor de andere kernen intern op te pakken.

Gemeentelijke grondposities zonder ontwikkelingsvoornemen
Algemeen

Op een beperkt aantal locaties heeft de gemeente gronden in eigendom. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen met betrekking tot deze gronden vanwege diverse milieu-hygiënische en planologische belemmeringen. Volledigheidshalve worden ze hierna genoemd. Het betreft de volgende locaties:

- **Ontwikkeling woningbouwlocatie de Cuijksesteeg**

De ontwikkeling van de Cuijksesteeg is voorlopig opgeschort. Dit is in overeenstemming met de woonvisie die in 2017 is vastgesteld.

Financiële aspecten
De boekwaarde bedraagt per 31 december 2021 € 170k. Dit geldt maar voor een deel van het perceel. Het overgrote deel heeft geen boekwaarde.

- **De Lier - Ringbaan Molenhoek**

Dit terrein is in de jaren ’90 door de gemeente verworven en ligt deels in de gemeente Heumen. Er is geen concrete ontwikkelstrategie voor de gronden. Vanwege de wens om het betreffende gebied ‘Lierdal’ een open en groen karakter te geven en de passieve grondhouding, is het niet aannemelijk dat dit gebied ontwikkeld wordt.

Financiële aspecten
De boekwaarde bedraagt per 31 december 2021 nihil.

- **NS-terrein**

Dit terrein is door de gemeente in 2008 verworven van NS vastgoed als onderdeel van de planvorming rondom het station Molenhoek en de aanleg voor een ontsluitingsweg. Vanwege planologische en milieu-hygiënische reden is dit perceel nog niet in ontwikkeling genomen.

Financiële aspecten
Dit terrein is door de gemeente in 2008 verworven van NS vastgoed tegen een koopsom ad € 272k. Dit is ook de boekwaarde per 31 december 2021.

- **Erfpachten**

De uitgifte van gronden vindt plaats door verkoop van gronden. Slechts in incidentele gevallen worden gronden in erfpacht, al dan niet gecombineerd met een recht van opstal, uitgegeven. Dit betreft dan

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

gronden met een maatschappelijke bestemming die aan verenigingen of stichtingen worden uitgegeven.
Op dit moment zijn er geen gronden in eigendom, belast met recht van erfpacht.

- **(Geliberaliseerde) Pacht**

Vanaf 2017 zijn diverse gronden in pacht omgezet van reguliere pacht naar geliberaliseerde pacht. In principe worden er geen gronden meer in reguliere pacht uitgegeven.

Onderbouwing geraamde winstneming

Mook en Middelaar heeft geen grondexploitatie (aankoop, bouw- en woonrijp maken en verkoop). Er is ook geen 'Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie' aanwezig op de balans. Winstneming is dan ook niet van toepassing.

Beleidsuitgangspunten reserves in relatie tot de risico's

Er zijn geen reserves grondexploitaties. Bij grondaankopen worden de gelden aan de VBR onttrokken. En bij grondverkopen worden de gelden in principe toegevoegd aan de VBR.

Voor de dekking van de kapitaallasten van het pand aan de Groesbeekseweg 12 bestaat een bestemmingsreserve Centrumplan Mook aankoop panden. De omvang van deze bestemmingsreserve per 31 december 2021 bedraagt € 18k.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.21. Paragraaf Informatieveiligheid

Portefeuillehouder
Burgemeester Gradisen

Wettelijk kader
Deze paragraaf is niet wettelijk verplicht op grond van het BBV, maar wordt opgenomen op grond van de resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente'.

Gemeenten leggen verantwoordelijkheid af over hun informatieveiligheid in het jaarverslag, dit is in 2013 afgesproken in de resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente'. Dit gebeurt met de audit-systematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Met ENSIA wordt de situatie van de gemeente getoetst aan de normen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Met ENSIA leggen gemeenten in één keer verantwoording af over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO. De verantwoordingssystematiek betreft de specifieke onderdelen Basisregistratie Personen (BRP) en wet- en regelgeving Reisdocumenten (PUN en PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet).
De ENSIA-cyclus 2021 is eind april afgesloten. Een IT-audit op de beheersmaatregelen ten aanzien van DigiD en SUWI is succesvol verlopen.

Onze ICT dienstverlener ICT Rijk van Nijmegen voert voor Mook en Middelaar de technische maatregelen uit als gesteld in het landelijke normenkader. Veelal gebeurt dit in overleg met c.q. in opdracht van de gemeente. Het CSIRT van iRvN (computer security incident response team) heeft in zijn eerste complete jaar sinds de oprichting laten zien dat het een logische en praktische schakel is. Rond ICT incidenten is een uniforme regionale incidentmanagement en responsprocedure vastgesteld en heeft er een oefening plaatsgevonden. Hieruit trekken we lessen om de procedure verder aan te scherpen.

Een van de belangrijkste aspecten van informatiebeveiliging is het correct toekennen en beheren van rechten op het netwerk. De zogenaamde in-, door- en uitstroomprocedure is in 2021 deels geautomatiseerd waardoor de kans op onrechtmatig gebruik van het gemeentelijk netwerk is verkleind.

Omdat informatiebeveiliging en privacy praktisch alle werkprocessen van de gemeente raakt besteedden we in toenemende mate aandacht aan bewustwording rond deze thema's.

De gemeente beschikt over een grote hoeveelheid persoonsgegevens van inwoners. De AGV geeft inwoners het recht om het gebruik ervan - de informatieverwerking - te controleren. De gemeentelijke website biedt nu een webformulier waarmee de inwoner op een laagdrempelige manier dit recht kunnen uitoefenen.

Met informatiebeveiliging en privacy volgen we en participeren we in de regionale ontwikkelingen. De informatiebeveiligingsdienst - IBD, onderdeel van VNG - is een andere bron van ondersteuning. De IBD ondersteunt gemeenten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Het is voor gemeenten het schakelpunt met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.1.22. Paragraaf Verduurzamen

Portefeuillehouders
Burgemeester Gradisen en wethouders Herings, Rodoe en Dillerop

Wettelijk kader
Geen, dit betreft een facultatieve paragraaf naar aanleiding van het raadsbesluit van 12 juli 2018 (Kaderbrief 2019).

In deze paragraaf wordt de stand van zaken vermeld tot enkele duurzaamheidsprojecten.

Loket duurzaam wonen
De samenwerking met zeven gemeenten in de regio Nijmegen is in 2021 voortgezet. De inwoners van de deelnemende gemeenten kunnen terecht met vragen over verduurzamen van hun woning bij het loket. Vanwege Corona is het fysiek loket in 2021 beperkt open geweest maar werden vragen telefonisch of digitaal beantwoord. Ook werden inwoners geïnformeerd via de lokale media over energiebesparing en nieuwe landelijke regelingen.

Duurzaam Deelvervoer Noord-Limburg
Vanuit de gemeentelijke samenwerking in Noord-Limburg heeft de aanbesteding Duurzaam deelvervoer plaatsgevonden. Mobility Mixx is hierbij als beste uit de aanbesteding naar voren gekomen. Zij bieden de komende vier jaar een mix van mobiliteitsdiensten aan waarbij het maken van een duurzame reis leidend is, en het vervoer een middel. In 2021 is Mobility Mixx gestart met het voorzien van de juiste diversiteit aan duurzame deelmobiliteit aan de medewerkers van de acht Noord-Limburgse gemeenten. Zo zijn bij alle gemeenten e-bikes geplaatst en is gewerkt aan het realiseren van specifieke laadplekken voor de elektrische deelauto's. Hiermee is een belangrijke stap gezet voor het faciliteren van de medewerkers in het gebruiken van deelmobiliteit en het bieden van duurzame alternatieven voor dienstreizen (elektrische auto, e-bike en het openbaar vervoer). Elektrisch deelvervoer voor inwoners komt beschikbaar zodra alle Noord-Limburgse gemeenten geheel zijn aangesloten. De aanbesteding en de nieuwe werkwijze bieden een vervolg aan het in november 2018 opgestarte project Mobie.

Regionale Energie Strategie (RES)
De RES is in 2021 vastgesteld. Binnen de RES heeft Mook en Middelaar veel aandacht gevraagd voor het betrekken van inwoners. Na de vaststelling is meteen begonnen met het continueren van de organisatie en het maken van een uitvoeringsprogramma. De realisatie van beiden hangt af van de landelijke bijdrage voor uitvoering van het Klimaatakkoord. Momenteel is daar nog geen zicht op.

Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)
De uitvoer van de RRE heeft grotendeels in 2021 plaatsgevonden. We hebben met de Stichting Duurzaam Mook en Middelaar honderden inwoners via een voucher voorzien van energiebesparende producten en in samenwerking met het Energiecafé Mook en Middelaar zijn er veel huisbezoeken afgelegd. In het eerste kwartaal van 2022 voeren we nog enkele zaken uit. Daarna zal de raad geïnformeerd worden over de totale effecten van de RRE.

Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)
De RREW is er, in tegenstelling tot de RRE, ook voor huurders. De RREW mocht pas starten zodra de RRE afgesloten was. In het eerste kwartaal van 2022 volg een memo over de exacte plannen bij de RREW.

Visie op grootschalige duurzame energieopwek
Het jaar 2021 stond voor een groot deel in het teken van de visie op grootschalige duurzame energieopwek. Na een aantal sessies met de raadswerkgroep is er met partijen uit de gemeenschap gesproken. De visie is daarna in concept voorgelegd aan de inwoners. Onlangs is de visie vastgesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Transitievisie Warmte (TVW)
De samenwerking met de gemeenten Gennep en bergen is verder voortgezet. Dat heeft geleid tot een TVW waarbij veel partijen en inwoners uit onze gemeente mee hebben kunnen denken en hun mening hebben kunnen geven. De TVW is inmiddels ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Participatie Wells Meer
De gemeente Mook en Middelaar is door de gemeente Bergen uitgenodigd om te participeren in het Energielandgoed Wells Meer. In 2021 heeft Mook en Middelaar, net als de gemeenten Gennep en Venray, een intentieovereenkomst ondertekend. Er is momenteel nog geen sprake van daadwerkelijke deelname. De gemeenten die participeren houden gezamenlijk het proces in de gaten. Als het moment daar is zal er een voorstel aan de gemeenteraad aangeboden worden.

Verduurzamen maatschappelijk vastgoed
Als je als gemeente wil verduurzamen, moet je zelf ook het goede voorbeeld geven. In 2021 is een start gemaakt met het provinciale ontzorgingsprogramma voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. In de loop van 2022 worden de mogelijkheden duidelijk.

Oprichting Energiecoöperatie 'Stroom van Hier'
Om lokale opwek van duurzame energie mogelijk te maken, heeft de gemeente de Energiecoöperatie 'Stroom van Hier' met een opstartsubsidie geholpen. Zij zijn hun eerste project gestart, waarbij inwoners in kunnen schrijven op het gezamenlijk opwekken van duurzame stroom.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.2. Jaarrekening

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Balans en overzicht van baten en lasten

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.2.1. Balans

bedragen x € 1.000

Balans per 31 december	ultimo 2021		ultimo 2020	
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	22		22	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	51		71	
		73		92
Materiële vaste activa				
- Investeringen met een economisch nut	3.760		3.460	
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	2.764		2.786	
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	3.641		3.693	
		10.164		9.939
Financiële vaste activa				
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
• deelnemingen	555		439	
- Leningen aan:				
• deelnemingen	428		428	
- Overige langlopende leningen	45		54	
- Overige uitzettingen	0		0	
		1.028		922
Totaal vaste activa		**11.266**		**10.953**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:				
- Vorderingen op openbare lichamen	1.023		2.052	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.702		4.919	
- Overige vorderingen	374		323	
- Overige uitzettingen	0		0	
		6.099		7.294
Liquide middelen				
- Kassaldi	2		3	
- Banksaldi	222		217	
		225		220
Overlopende activa				
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
• Europese overheidslichamen	0		0	
• Het Rijk	0		2	
• Overige Nederlandse overheidslichamen	0		34	
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.055		1.304	
		1.055		1.340
Totaal vlottende activa		**7.378**		**8.855**
Totaal-generaal		**18.644**		**19.808**
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969		0		0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

bedragen x € 1.000

Balans per 31 december		ultimo 2021		ultimo 2020
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
- Algemene reserve	2.000		2.000	
- Algemene vrije reserve	1.032		487	
- Bestemmingsreserves	2.163		3.766	
- Gerealiseerde resultaat	1.837		52	
		7.032		6.305
Voorzieningen		7.030		6.962
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer				
- onderhandse leningen van:				
• Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	726		726	
		726		726
Totaal vaste passiva		**14.788**		**13.993**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar:				
- Overige kasgeldleningen	0		0	
- Overige schulden	770		1.483	
		770		1.483
Overlopende passiva				
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.795		1.870	
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:				
• Europese overheidslichamen	0		0	
• Het Rijk	1.168		2.364	
• Overige Nederlandse overheidslichamen	65		65	
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	58		33	
		3.086		4.332
Totaal vlottende passiva		**3.856**		**5.814**
Totaal-generaal		**18.644**		**19.808**
Borg- en garantstellingen		12.413		10.208

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.2.2. Overzicht van baten en lasten

Exploitatieresultaat

Onderstaand vindt u het exploitatieresultaat over het jaar 2021 en de begrotingscijfers 2021. De begrotingscijfers zijn inclusief de in de loop van het jaar 2021 vastgestelde begrotingswijzigingen. Daarnaast zijn de vergelijkende cijfers over 2020 opgenomen.
De analyse van de verschillen begroot-werkelijk 2021 worden vermeld in onderdeel 2.2.5 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten'.
Positieve bedragen zijn lasten en negatieve bedragen (-) zijn baten.
Vertaaltabel begrippen Jaarstukken - BBV:

Jaarstukken	**BBV**
Totaal baten en lasten	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten
Totaal programma	Gerealiseerd resultaat

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Besturen						
Totaal lasten	2.109	1.458	1.551	1.518	33	V
Totaal baten	-169	-187	-204	-280	76	V
Totaal baten en lasten	**1.940**	**1.270**	**1.347**	**1.237**	**110**	**V**
Toevoeging aan reserves	2	0	1.437	1.437	0	N
Onttrekking uit reserves	-460	-5	-1.628	-1.603	-25	N
Totaal Programma	**1.481**	**1.265**	**1.156**	**1.071**	**85**	**V**

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Beschermen						
Totaal lasten	761	645	716	642	75	V
Totaal baten	-218	-83	-83	-82	-1	N
Totaal baten en lasten	**543**	**562**	**633**	**560**	**74**	**V**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking uit reserves						
Totaal Programma	**543**	**562**	**633**	**560**	**74**	**V**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Verplaatsen						
Totaal lasten	650	616	612	597	15	V
Totaal baten	-134	-23	-23	-53	31	V
Totaal baten en lasten	**516**	**594**	**590**	**544**	**46**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-25	0	-13	-4	-9	N
Totaal Programma	**492**	**594**	**576**	**539**	**37**	**V**

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Werken						
Totaal lasten	214	195	195	179	15	V
Totaal baten	-66	-70	-70	-64	-6	N
Totaal baten en lasten	**149**	**125**	**125**	**115**	**9**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-16	-6	-6	-6	0	V
Totaal Programma	**133**	**119**	**119**	**110**	**9**	**V**

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Leren						
Totaal lasten	382	314	440	376	64	V
Totaal baten	-64	-1	-63	-38	-25	N
Totaal baten en lasten	**318**	**313**	**377**	**338**	**39**	**V**
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking uit reserves						
Totaal Programma	**318**	**313**	**377**	**338**	**39**	**V**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Recreëren						
Totaal lasten	695	681	731	656	76	V
Totaal baten	-41	-15	-39	-53	14	V
Totaal baten en lasten	**654**	**666**	**692**	**602**	**90**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-11	0	-4	-1	-4	N
Totaal Programma	**643**	**666**	**688**	**602**	**86**	**V**

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Samenleven en zorgen						
Totaal lasten	7.225	6.636	6.981	6.560	421	V
Totaal baten	-2.361	-1.649	-2.011	-1.911	-100	N
Totaal baten en lasten	**4.864**	**4.987**	**4.970**	**4.649**	**321**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-15	0	-75	-75	0	V
Totaal Programma	**4.849**	**4.987**	**4.895**	**4.574**	**321**	**V**

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Gezond leven						
Totaal lasten	1.363	1.241	1.681	1.627	54	V
Totaal baten	-1.547	-1.492	-1.681	-1.739	58	V
Totaal baten en lasten	**-184**	**-252**	**0**	**-112**	**112**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-237	0	-245	-245	0	V
Totaal Programma	**-421**	**-252**	**-245**	**-357**	**112**	**V**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Programma Wonen						
Totaal lasten	493	514	549	523	26	V
Totaal baten	-166	-114	-114	-234	120	V
Totaal baten en lasten	**327**	**400**	**435**	**289**	**146**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-73	-127	-162	-77	-85	N
Totaal Programma	**254**	**273**	**273**	**212**	**61**	**V**

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
ADMO						
Totaal lasten	4.729	5.267	5.522	4.767	756	V
Totaal baten	-12.627	-12.722	-13.547	-13.716	169	V
Totaal baten en lasten	**-7.898**	**-7.456**	**-8.025**	**-8.949**	**924**	**V**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	V
Onttrekking uit reserves	-445	-230	-621	-538	-84	N
Totaal Programma	**-8.343**	**-7.685**	**-8.647**	**-9.487**	**840**	**V**

Totaaloverzicht

Bedragen x € 1.000

Baten / Lasten	Realisatie 2020	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Realisatie 2021	Verschil	
Totaal alle Programma's						
Totaal lasten	18.620	17.566	18.979	17.445	1.534	V
Totaal baten	-17.392	-16.356	-17.835	-18.171	337	V
Totaal baten en lasten	**1.228**	**1.210**	**1.145**	**-726**	**1.871**	**V**
Toevoeging aan reserves	2	0	1.437	1.437	0	V
Onttrekking uit reserves	-1.282	-367	-2.754	-2.548	-206	V
Totaal Programma	**-52**	**842**	**-172**	**-1.837**	**1.665**	**V**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting

2.2.3. Grondslagen

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en de verordening op grond van art. 212 Gemeentewet (geldende verordening: Financiële verordening gemeente Mook en Middelaar 2019), waarin door de gemeenteraad op 13 december 2018 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar. De algemene uitkering over 2021 is conform de later gepubliceerde decembercirculaire.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV het volgende: Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdrage als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever feitelijk bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties), wordt wel een verplichting opgenomen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Waardering als gevolg van Coronavirus
Er zijn geen afwijkende grondslagen of waarderingen gehanteerd als gevolg van het Coronavirus. Extra kosten zijn vergoed door het rijk.

Aanvullend compensatiepakket
Het aanvullend compensatiepakket medeoverheden 2021 leidt alleen tot baten in 2021 voor zover er middelen of beschikkingen zijn verstrekt. Alleen afspraken die verwerkt zijn tot en met de decembercirculaire 2021 leiden tot baten in 2021. Het aanvullend compensatiepakket wordt uitbetaald via de uitkering uit het gemeentefonds of middels een specifieke uitkering. Bij de uitkering uit het gemeentefonds wordt het accres gehanteerd zoals in overleg met de VNG en het IPO is besloten, waarbij de stand van het accres (volume en loon- en prijsontwikkeling) is vastgezet op de standen uit de Voorjaarsnota 2021/ Meicirculaire 2021.

BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het hieraan gerelateerde materiële vast actief.

Bijdragen aan activa van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen
Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De (standaard) gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	25 (aankoop en renovatie) en 40 (nieuwbouw)
Bedrijfsgebouwen	25 (aankoop en renovatie) en 40 (nieuwbouw)
Vervoermiddelen	5 (zware transportmiddelen 8 jaar)
Machines, apparaten en installaties	10 (technische installaties in bedrijfsgebouwen 15)
Overige materiële vaste activa	10 (automatisering 4)

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen en verwerken van (huishoudelijk) afval, alsook voor rechten die op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf begrotingsjaar 2017 zijn en worden gedaan.
Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden
Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen worden - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.
Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt (ruim) boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1, lid 1, letter e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Afschrijvingen vinden standaard plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. Reeds bestaande investeringen waarvoor een heffing geheven kan worden, worden afgeschreven volgens de annuïtaire methode.

<u>Vlottende activa</u>

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

<u>Vaste passiva</u>

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting van de (gewezen) wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd (actuarieel berekend). De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2.2.4. Toelichting op de balans

Dit onderdeel volgt de indeling zoals vermeld in 'Paragraaf 4.5.7 Toelichting op de balans' van het BBV (artikelen 51 t/m 58).

- **Afschrijvingsmethode**
  Art. 51 BBV

  Afschrijvingen vinden standaard plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode tegen 0% rente. Reeds bestaande investeringen waarvoor een heffing geheven kan worden, worden afgeschreven volgens de annuïtaire methode tegen een vaste rente van 3%. Dit betreffen investeringen op het gebied van de taakvelden Riool en Afval.

- **Materiële vaste activa**
  Art.52 BBV

  Op de balans worden de materiële vaste activa onderverdeeld in economisch nut, economisch nut met heffing of maatschappelijk nut.

  Economisch nut
  Dit betreft investeringen die verkocht of verhandeld kunnen worden, zoals grond, gebouwen of machines.

  Economisch nut met heffing
  Van de materiële vaste activa met economisch nut, worden de investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, afzonderlijk op de balans vermeld. Dit betreft investeringen op het gebied van riolering en waterzuivering waarvoor rioolrecht wordt geheven en investeringen op het gebied van afvalinzameling, -verwerking en de milieustraat, waarvoor afvalstoffenheffing en reinigingsrecht worden geheven.

  Maatschappelijk nut
  Investeringen met maatschappelijk nut zijn normaliter niet geschikt om te verhandelen, zoals wegen en openbare verlichting. De volgende investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn in 2021 geactiveerd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Geïnvesteerd bedrag	Bijdrage derden / Verminderingen	Afschrijvings-termijn	Beschikbare reserve voor dekking kapitaallasten
Pand Rijksweg	395	0	40	
Vervanging riool	75	0	20/60	
Centruminrichting Mook	63	0	40	
Revitalisering raadzaal	43	0	25	
Openbare verlichting	29	0	20/40	
Proef Plasmolen	22	0	40	
Vervanging speelvoorzieningen	17	0	10	
Wandelknooppuntennetwerk	14	1	10	
Digitalisering	13	0	5	
Luiercontainers	10	0	10	
Mobiliteitsplan 2021	9	0	10	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Omschrijving	Geïnvesteerd bedrag	Bijdrage derden / Verminderingen	Afschrijvings-termijn	Beschikbare reserve voor dekking kapitaallasten
Overige investeringen	7	0	4/25	
Totaal	**697**	**1**		

Met ingang van 2017 is het wettelijk verplicht om investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren. De boekwaarde per 31 december van deze investeringen bedraagt € 2.203k. De boekwaarde van de reeds bestaande investeringen van voor 2017, waarbij het activeren facultatief was, bedraagt € 1.437k. Dit bedrag wordt jaarlijks lager door afschrijvingen.

Naast bovenvermelde onderverdeling in economisch of maatschappelijk nut op de balans, worden de materiële vaste activa in de toelichting op de balans onderverdeeld in onderstaande groepen:

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2020	*Inves-teringen*	*Desinves-teringen*	*Afschrij-vingen*	*Bijdragen van derden*	*Afwaar-deringen*	*Boekwaarde 31-12-2021*
Gronden en terreinen	480	0	0	0	0	0	480
Woonruimten	111	395	0	10	0	0	496
Bedrijfsgebouwen	1.426	43	0	44	0	0	1.425
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	4.823	99	0	216	0	0	4.707
Vervoermiddelen	159	0	0	44	0	0	114
Machines, apparaten en installaties	28	0	0	6	0	0	22
Overige materiële vaste activa	2.911	161	0	151	1	0	2.921
Totaal	**9.939**	**697**	**0**	**471**	**1**	**0**	**10.164**

- **Voorschotbedragen overheid**
  Art. 52a BBV

In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel (SiSa) het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand per 1-1-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug-betalingen	Stand per 31-12-2021
Europese overheidslichamen	0	0	0	0
Het Rijk	2.364	875	2.071	1.168
Overige Nederlandse overheidslichamen	65	0	0	65
Totaal	**2.429**	**875**	**2.071**	**1.233**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- **Waardeverminderingen**
  Art. 52b BBV

  Bij de debiteuren wordt, indien van toepassing, een waardevermindering toegepast voor dubieuze debiteuren. Voor 2021 zijn geen dubieuze debiteuren voorzien.

  Bij de overlopende activa (nog te ontvangen bedragen) wordt in verband met het voorzichtigheidsprincipe een waardevermindering toegepast voor oude openstaande vorderingen. Deze worden in 2022 afgewikkeld.

Bedragen x € 1.000

	31-12-2021	31-12-2020
Voorziening waardering overlopende activa per 1-1	0	0
Dotatie voorziening	50	0
Voorziening waardevermindering per 31-12	**50**	**0**

De overlopende activa wordt hierdoor gewaardeerd op € 1.105k -/- € 50k is € 1.055k.

- **'s Rijks Schatkist**
  Art 52c BBV

Sinds de invoering van het schatkistbankieren zijn gemeenten verplicht om overtollige liquide middelen onder te brengen in 's Rijks schatkist. Het woord "overtollig" verwijst naar alle middelen die de decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. De mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak blijft dus mogelijk. Schatkistbankieren draagt bij aan een lager EMU-saldo van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden) en een vermindering van de beleggingsrisico's bij decentrale overheden. Het betalingsverkeer blijft wel via de reguliere huisbank (BNG) lopen. Er is een drempel vastgesteld van 0,75% van het begrotingstotaal, echter met een minimum van € 250k en een maximum van € 2,5 miljoen. Met ingang van het derde kwartaal is de berekening gewijzigd en is het minimum drempelbedrag verhoogd naar € 1 miljoen. De drempel van de gemeente Mook en Middelaar is vastgesteld op respectievelijk € 250k voor het eerste halfjaar en op € 1 miljoen vanaf het derde kwartaal 2021. Dit houdt in dat overtollige liquide middelen tot € 250k en later tot € 1 miljoen niet hoeven te worden ondergebracht bij de Schatkist. Dit bedrag wordt gebruikt voor de dagelijkse ontvangsten en betalingen. Zodra het banksaldo boven het drempelbedrag komt, wordt dit automatisch afgeroomd naar 's Rijks Schatkist De gemeente Mook en Middelaar heeft het automatisch afromen gehandhaafd op € 250k. In 2021 zijn er geen overschrijdingen geweest van dit drempelbedrag.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**250**		**1.000**	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**208**	**218**	**210**	**212**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	42	32	790	788

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	17.566
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	17.566
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
Tot 1 juli 2021 (1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 **Vanaf 1 juli 2021** (1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	250	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.692	19.868	19.340	19.508
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	208	218	210	212

- **Bouwgronden in exploitatie**
  Art. 52d BBV

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Op de balans staan geen voorraden 'Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie'. Er is ook geen sprake van een proces van gronden aankopen, bouw- en woonrijp maken en weer verkopen. Dit onderdeel is dan ook niet van toepassing voor Mook en Middelaar.

- **Financiële verplichtingen**
  Art. 53 BBV

  De gemeente Mook en Middelaar heeft een leasecontract voor ICT investeringen. De huurperiode heeft een duur van 48 maanden, met ingangsdatum 1 november 2021 voor een bedrag van € 2k per maand. De leaseverplichting per 31-12-2021 bedraagt 46 maanden.

- **Reserves**
  Art. 54 BBV

  De uitgangspunten voor het te voeren financiële beleid op het gebied van reserves is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2015 die door de raad is vastgesteld op 21 mei 2015. Deze nota is in 2020 herzien. De nieuwe nota reserves en voorzieningen geldt vanaf 2021.

  Naar aard kunnen reserves onderscheiden worden in algemene reserves en in bestemmingsreserves.

Algemene reserves

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
Algemene reserve	Financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers (dekking risico's)	Bij de Programmabegroting is als dekking tijdelijk € 150 uit de reserve gehaald. Bij de Zomerrapportage is de reserve weer aangevuld.
Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	Financiering voor nader te benoemen investeringen en lasten	Met name dekking budgetten vanuit collegeprogramma. Daarnaast wordt meestal het rekeningresultaat toegevoegd of onttrokken aan de VBR. In 2021 betrof dit een onttrekking van € 597k (m.b.t. resultaat 2020, na budgetoverheveling). Verder is de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten grotendeels overgeheveld naar de VBR

Bestemmingsreserves

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
Verkoop aandelen Attero	Algemene dekking ter compensatie van vervallen dividend na verkoop aandelen Attero	Onttrekking ter dekking van compensatie vervallen dividend (€ 5k)
Creatieve en culturele doeleinden	Bij de liquidatie van de 'Stichting Expositie Plasmolen' is bepaald dat het positief saldo, oorspronkelijk groot circa € 60k, zoveel mogelijk in overeenstemming met het doel van de stichting zal worden aangewend	Deze reserve is opgeheven. Het saldo is overgeheveld naar de VBR (€ 1k)
Wijkontwikkeling	Financiering van voorzieningen waarvan het belang boven de belangen van een wijk uitstijgen	Geen
Stimulering woningbouw	Projecten en activiteiten ter bevordering van de ver- en nieuwbouw in het algemeen en het realiseren van betaalbare woningen in het bijzonder	Onttrekking ter dekking van kosten gebiedsvisie Molenhoek Zuid (€ 15k)
Vluchtelingen en statushouders	Middels een integratie-uitkering ontvangen bedrag bestemmen voor de jaren 2018 t/m 2020 t.b.v. vluchtelingen en statushouders	Op grond van de nota Reserves en Voorzieningen moet de reserve opgeheven worden. Het saldo is vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat (€ 57k). Gezien de

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
		ontwikkelingen in de wereld (oorlog Oekraïne) wordt voorgesteld de reserve te handhaven
Budgetoverheveling	Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat noodzakelijke budgetten die niet in het jaar besteed worden, middels resultaatbestemming in een bestemmingsreserve worden opgenomen. Deze post dient enkel en alleen voor het overhevelen van budgetten tussen twee boekjaren	Toevoeging n.a.v. resultaatbestemming 2020 (€ 649k) en onttrekking ter dekking van diverse budgetten (overheveling vanuit 2020) (€ 649k)
Kapitaallasten nieuwbouw brandweer/werkplaats	Gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten als gevolg van de nieuwbouw van de brandweerkazerne / gemeentewerf aan de Veldweg	Dekking (deel) kapitaallasten (€ 35k)
Centrumplan Mook aankoop panden	Dekking van kapitaallasten van aangekochte gronden/panden in kader van centrumplan Mook	Dekking (deel) kapitaallasten pand Groesbeekseweg (€ 6k)
Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016	Bij raadsbesluit van 7 november 2013 is opgenomen dat een aantal investeringen in de jaren 2013-2016 via uitname uit de VBR in deze bestemmingsreserve zijn ondergebracht (ter dekking van kapitaallasten)	Dekking (deel) kapitaallasten investeringen 2013-2016 (met name Hart van Mook) (€ 62k)
Kapitaallasten (investeringen uit reserves)	Reserve ter dekking van diverse investeringen (compensatie kapitaallasten).	Kapitaallasten van nieuwe investeringen staan in de exploitatie en worden niet meer gedekt door een onttrekking uit een reserve. Het saldo van de bestemmingsreserve is overgeboekt naar de Algemene reserve (€ 150k) en naar de VBR (€ 1.273k)

Hieronder (op de volgende pagina) is het verloopoverzicht per reserve vermeld.

Bedragen x € 1.000

Reserves	Boek-waarde 1-1-2021	Resultaat vorig boekjaar	Toevoe-ging	Onttrek-king	Dekking afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2021
Algemene reserves						
- Algemene reserve	2.000	0	150	150	0	2.000
- Vrij Besteedbare Reserve	487	-597	1.287	146	0	1.032
Subtotaal algemene reserves	2.487	-597	1.437	296	0	3.032
Bestemmingsreserves						
- Verkoop aandelen Attero	105	0	0	5	0	100
- Creatieve en culturele doeleinden	1	0	0	1	0	0
- Wijkontwikkeling	46	0	0	0	0	46
- Stimulering woningbouw	68	0	0	15	0	53
- Vluchtelingen en statushouders	57	0	0	57	0	0
- Budgetoverheveling	0	649	0	649	0	0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserves	Boek-waarde 1-1-2021	Resultaat vorig boekjaar	Toevoe-ging	Onttrek-king	Dekking afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2021
- Kapitaallasten nieuwbouw brandweer/werkplaats *)	548	0	0	0	35	513
- Centrumplan Mook aankoop panden *)	24	0	0	0	6	18
- Afschrijvingen investeringsplan 2013-2016 *)	1.494	0	0	0	62	1.433
- Kapitaallasten (investeringen uit reserves) *)	1.423	0	0	1.423	0	0
Subtotaal bestemmingsreserves	3.766	649	0	2.150	102	2.163
Totaal reserves	**6.253**	**52**	**1.437**	**2.446**	**102**	**5.195**

**) Deze bestemmingsreserves worden gebruikt voor dekking van kapitaallasten.*

Gerealiseerde resultaat
Het voordelig resultaat over 2021 bedraagt € 1.837k. Geraamd was een overschot van € 172k. Voor het verschil van (afgerond) € 1.665k verwijzen wij u naar de verschillenanalyse in onderdeel 2.2.5.

- **Voorzieningen**
  Art. 55 BBV

De uitgangspunten voor het te voeren financiële beleid op het gebied van de voorzieningen is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2021 die door de raad is vastgesteld op 16 december 2020.

Naar aard kunnen voorzieningen onderscheiden worden in voorzieningen voor:
- verplichtingen en verliezen (waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten);
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt (mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren);
- bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b BBV);
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b BBV).

Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
Pensioenvoorziening (gewezen) wethouders	Fondsvorming ten behoeve van lopende en toekomstige pensioenverplichtingen naar (ex-) wethouders	Op basis van actuariële berekeningen een vrijval (€ 42k). Daarnaast uitbetaling lopende pensioenen (€ 18k)

Voorzieningen voor risico's

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
-		

Voorzieningen voor kostenegalisatie

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
Rationeel wegbeheer	Egalisatie van kosten m.b.t. groot onderhoud wegen	Dotatie conform begroting (€ 155) en aanwending voor onderhoud (€ 72k)
Groot onderhoud bruggen	Egalisatie van kosten m.b.t. groot onderhoud kunstwerken (bruggen)	Dotatie conform begroting (€ 23k)

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Groot onderhoud gebouwenbeheer	Egalisatie van kosten m.b.t. groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	Dotatie conform begroting (€ 76k) en aanwending voor onderhoud (€ 40k)

Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
Egalisatie afvalstoffen	Kosten-/tariefegalisatie m.b.t. taakveld Afval (inzameling en verwerking van afval i.c.m. opbrengst afvalstoffenheffing	Geen
Rioolbeheer	Kosten-/tariefegalisatie m.b.t. taakveld Riool (kosten onderhoud riool o.b.v. GRP i.c.m. opbrengst rioolheffing	Geen

Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Doel	Mutaties 2021
Fonds Lierdal	Inrichting gebied Lierdal (bij wijze van voorfinanciering initieel € 25k gestort)	De voorziening is conform de nota Reserve en Voorzieningen opgeheven. Het saldo is overgeheveld naar de VBR.
Herontwikkeling De Bisselt	Ter versterking bestaande groenstructuur (n.a.v. raadsbesluit febr. 2010, Structuurvisie De Bisselt)	Aanwending voor opstellen verkeersbesluit (€ 1k)
Financiële compensatie bomenplan	Herplanten bomen (n.a.v. bomenkap m.b.t. dijkverzwaring Maaskade)	Geen

Hieronder (op de volgende pagina) is het verloopoverzicht per voorziening vermeld.

Bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Boek-waarde 1-1-2021	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2021
Voor verplichtingen, verliezen en risico's					
- Pensioenen (gewezen) wethouders	1.152	0	42	18	1.092
Subtotaal	1.152	0	42	18	1.092
Ter egalisering van kosten					
- Rationeel wegbeheer	333	155	0	72	417
- Groot onderhoud bruggen	16	23	0	0	39
- Groot onderhoud gebouwenbeheer	1.083	76	0	40	1.119
Subtotaal	1.432	254	0	112	1.574
Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven					
- Egalisatie afvalstoffen	0	0	0	0	0
- Egalisatie rioolbeheer	4.305	0	0	0	4.305
Subtotaal	4.305	0	0	0	4.305
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voorzieningen	Boek-waarde 1-1-2021	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	Boek-waarde 31-12-2021
- Fonds Lierdal	14	0	14	0	0
- Herontwikkeling De Bisselt	58	0	0	1	57
- Financiële compensatie bomenplan	1	0	0	0	1
Subtotaal	72	0	14	1	58
Totaal voorzieningen	**6.962**	**254**	**56**	**130**	**7.030**

In 2021 is de rekenrente voor de actuariële berekening van de pensioenvoorziening gestegen naar 0,528% op peildatum 31-12-2021 (31-12-2020: 0,082%). Als gevolg hiervan is kon de voorziening per saldo vrijvallen ter grootte van € 42k.

- **Rentelast vaste schulden**
  Art. 56 BBV

Mook en Middelaar heeft één lening o/g (schuld) bij de BNG met een doorlooptijd tot en met 2025. De lening is vastrentend tegen 5,58% en kan niet vervroegd worden afgelost. De rentelast met betrekking tot deze langlopende geldlening bedraagt over 2021 € 42k. Door het jaarlijks aflossen van de lening, neemt ook de rentelast af met zo'n € 10k per jaar. Het verloop van de lening is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Stand per 1 januari (langlopend)	726	908
Bij: Kortlopende aflossingsverplichting (vlottende passiva)	182	182
Subtotaal lening (totaal)	*908*	*1.089*
Bij: Aangetrokken geldleningen	0	0
Af: Aflossingen boekjaar	-/- 182	-/- 182
Subtotaal	726	908
Af: Kortlopende aflossingsverplichting (vlottende passiva)	-/- 0	-/- 182
Stand per 31 december (langlopend deel)	**726**	**726**

De aflossingsverplichting zijn tot en met het vorige boekjaar is opgenomen onder de vlottende passiva. Vanaf het huidige boekjaar (2021) is dat niet meer toegestaan.

- **Borg- en garantstellingen**
  Art. 57 BBV

Aard borgstelling	Oorspronkelijk bedrag lening	% borgstelling	Garantstelling per 31-12-2021	Garantstelling per 31-12-2020
Lening (relatie met programma Samenleven en zorgen)	3.267	50%	1.021	1.123
Lening (relatie met programma Wonen)	17.421	50%	11.351	9.015

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Subtotaal leningen [1)]	20.688		12.372	10.138
Hypotheekgaranties	312	100%	41	69
Totaal	**21.000**		**12.413**	**10.208**

1) Betreft bij de WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) gewaarborgde geldleningen. Wij fungeren hierbij als achtervang (3e buffer). Mook en Middelaar heeft een generieke achtervangovereenkomst voor alle leningen van Destion met betrekking tot sociale woningbouw.

- **Gebeurtenissen na balansdatum**
  Art. 58 BBV

  Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum opgetreden met een financieel effect van materieel belang voor de waardering van de balansposten.

2.2.5. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Portefeuillehouder
Wethouder Wienhoven

Toelichting

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat op grond van art. 28 BBV ten minste:
- per programma, een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie;
- een overzicht van de aanwending voor het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma (waarbij de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten middels een totaalbedrag worden opgenomen);
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- informatie met betrekking tot Wet Normering Topinkomens.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse op programmaniveau

Wettelijk kader
art. 28, letter a BBV.

Analyse
Hieronder vindt u de analyse op programmaniveau van de belangrijkste verschillen tussen raming en realisatie over 2021 (voor zover groter dan € 10k).
In voorkomende gevallen kunnen budgetten overgeheveld worden naar 2022. Dat maakt echter geen onderdeel uit van het jaarrekeningsaldo. Budgetoverhevelingen zijn een vorm van resultaatbestemming en worden ter besluitvorming voorgelegd aan de raad middels een raadsvoorstel en een concept raadsbesluit met betrekking tot het vaststellen van deze Jaarstukken 2021.

Programma Besturen

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	1.551	1.518	33
Baten	-204	-280	76
Subtotaal	*1.347*	*1.237*	*110*
Toevoeging reserves	1.437	1.437	0
Onttrekking reserves	-1.628	-1.603	-25
Totaal	**1.156**	**1.071**	**85**

Verschil lasten

• Betreft restant budget voor corona-compensatie. Eventueel door te schuiven naar 2022:	V	84
• Onderuitputting budget dubbele oriëntatie (naar BGO)	V	25
• Lagere representatiekosten college b&w	V	13
• Lagere kosten secretarieleges	V	12
• Tweede tranche regiodeal (naar BGO)	V	12
• Hogere kosten raad	N	34
• Hogere kosten verkiezingen	N	17
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo	N	62
Totaal	**V**	**33**

Verschil baten

• Vrijval pensioenvoorziening gewezen wethouders (in verband met hogere rekenrente:	V	42
• Incidentele opbrengst grondverkopen:	V	15
• Hogere opbrengsten secretarieleges (met name rijbewijzen en reisdocumenten):	V	12
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	7
Totaal	**V**	**76**

Verschil onttrekking reserves

• Lagere onttrekking budget dubbele oriëntatie (zijn ook geen kosten geweest, zie bij lasten) (naar BGO):	N	25
Totaal	**N**	**25**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma Beschermen

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	716	642	75
Baten	-83	-82	-1
Subtotaal	*633*	*560*	*74*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal	**633**	**560**	**74**

Verschil lasten

• Onderuitputting taakmutatie handhaving VTH (evt. over te hevelen naar 2022):	V	42
• Onderuitputting diverse budgetten m.b.t. fysieke veiligheid	V	17
• Onderuitputting budgetten m.b.t. handhaving	V	10
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	6
Totaal	**V**	**75**

Programma Verplaatsen

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	612	597	15
Baten	-23	-53	31
Subtotaal	*590*	*544*	*46*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-13	-4	-9
Totaal	**576**	**539**	**37**

Verschil lasten

• Onderuitputting diverse budgetten m.b.t. wegen, pleinen en fietspaden	V	11
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	4
Totaal	**V**	**15**

Verschil baten

• Leges en vergoeding degeneratiekosten:	V	24
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	7
Totaal	**V**	**31**

Programma Werken

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	195	179	15
Baten	-70	-64	-6
Subtotaal	*125*	*115*	*9*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-6	-6	0
Totaal	**119**	**110**	**9**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verschil lasten

• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	15
Totaal	**V**	**15**

Programma Leren

Omschrijving	**Begroot**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten	440	376	64
Baten	-63	-38	-25
Subtotaal	*377*	*338*	*39*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal	**377**	**338**	**39**

Verschil lasten

• Afrekening subsidie 2020 Vroeg- en voorschoolse educatie en kinderdagopvang:	V	33
• Incidenteel te hoog geraamd budget onderwijssubsidies	V	13
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	18
Totaal	**V**	**64**

Verschil baten

• Niet benutte deel SiSa-uitkeringen onderwijs. Deze zijn vermeld op de balans als vooruitontvangen bedragen:	V	27
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	N	2
Totaal	**N**	**25**

Programma Recreëren

Omschrijving	**Begroot**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten	731	656	76
Baten	-39	-53	14
Subtotaal	*692*	*602*	*90*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-4	-1	-4
Totaal	**688**	**602**	**86**

Verschil lasten

• Onderuitputting budget taakmutatie kerkenvisie (over te hevelen naar 2022)	V	25
• Onderuitputting diverse budgetten kunst en cultuur	V	15
• Lagere onderhoudskosten speeltoestellen	V	10
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	26
Totaal	**V**	**76**

Verschil baten

• Overige voor- en nadelen < € 10k, voornamelijk het gevolg van onderuitputting budgetten op het gebied van sport en cultuur, per saldo:	V	14
Totaal	**V**	**14**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma Samenleven en zorgen

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	6.981	6.560	421
Baten	-2.011	-1.911	-100
Subtotaal	*4.970*	*4.649*	*321*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-75	-75	0
Totaal	**4.895**	**4.574**	**321**

Verschil lasten

• Hoger ontvangen uitkering UPW (participatiewet/ioaw/ioaz):	V	204
• Nog niet benut deel Tozo-budget (voorstel budgetoverheveling naar 2021):	V	117
• Lagere exploitatiekosten en lager exploitatietekort sociale werkplaats:	V	68
• Onderuitputting budgetten BBZ:	V	63
• Onderuitputting budgetten vluchtelingen en statushouders (voorgesteld wordt om het bedrag over te hevelen naar 2022):	V	38
• Onderuitputting budget subsidies algemeen maatschappelijk werk:	V	28
• Onderuitputting budget samenkracht en inwonerparticipatie:	V	26
• ·Onderuitputting budget geëscaleerde zorg (jeugdbescherming):	V	25
• Onderuitputting budget subsidies minima	V	11
• Hogere kosten maatwerkdienstverlening Jeugd	N	109
• Hogere kosten maatwerkvoorzieningen Wmo	N	76
• Hogere kosten maatwerkdienstverlening (niet Jeugd)	N	54
• Meer bijzondere bijstand (om niet) verleend	N	23
•		
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	103
Totaal	**V**	**421**

Verschil baten

• Nog niet benut deel bijdrage van Rijk voor Tozo (inclusief terugvorderingen) (naar BGO):	N	114
• Door lagere lasten, lagere bijdrage dan geraamd van Rijk voor BBZ:	N	42
• Lagere eigen bijdragen maatwerkdienstverlening t.o.v. geraamd budget	N	36
• Hogere ontvangsten verhaal Participatiewet/BBZ	V	83
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	9
Totaal	**N**	**100**

Programma Gezond leven

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	1.681	1.627	54
Baten	-1.681	-1.739	58
Subtotaal	*0*	*-112*	*112*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-245	-245	0
Totaal	**-245**	**-357**	**112**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verschil lasten

• Niet besteed budget warmte transitievisie en regionale energieloketten (voorstel budgetoverheveling naar 2022):	V	199
• Niet besteed budget Regeling reductie energiegebruik (RRE) (voorstel budgetoverheveling naar 2022) (zie ook bij baten):	V	22
• Hogere kosten vuilophaal en -afvoer, inclusief milieustraat	N	133
• Hogere kosten onderhoud en afschrijving riolering	N	54
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	20
Totaal	**V**	**54**

Verschil baten

• Hogere opbrengst rioolheffing t.o.v. geraamd bedrag:	V	40
• Hogere opbrengst reinigingsheffingen t.o.v. geraamd bedrag:	V	25
• Niet geraamde vergoeding zwerfvuil:	V	20
• Terug te betalen deel RRE (Regeling Reductie Energieverbruik)	N	22
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	N	5
Totaal	**V**	**58**

Programma Wonen

Omschrijving	**Begroot**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten	549	523	26
Baten	-114	-234	120
Subtotaal	*435*	*289*	*146*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-162	-77	-85
Totaal	**273**	**212**	**61**

Verschil lasten

• Onderuitputting budgetten opstellen Woonvisie 2021 en Gebiedvisie Molenhoek Zuid (voorstel om budget over te hevelen naar 2022):	V	20
• Onderuitputting kapitaallasten investeringen stads- en dorpsvernieuwing (met name Hart van Mook):	V	11
• Hogere advieskosten voor welstand:	N	13
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	8
Totaal	**V**	**26**

Verschil baten

• Hogere exploitatiebijdragen t.o.v. geraamd bedrag	V	57
• Niet geraamde bijdragen aan gebiedsvisie Molenhoek Zuid	V	28
• Hogere baten omgevingsvergunningen t.o.v. geraamd bedrag	V	25
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	10
Totaal	**V**	**120**

Verschil onttrekking reserves

• Lagere onttrekking uit bestemmingsreserve kapitaallasten als gevolg van lagere kosten kapitaallasten (en iets te hoog geraamd). Een lagere onttrekking leidt tot een (incidenteel) nadeel:	N	65
• Lagere onttrekking uit VBR als gevolg van lagere kosten voor opstellen Woonvisie 2021 en Gebiedsvisie Molenhoek Zuid. Een lagere onttrekking leidt tot een (incidenteel) nadeel:	N	20
Totaal	**N**	**85**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	42	42	0
Baten	-13.426	-13.701	275
Subtotaal	*-13.383*	*-13.659*	*275*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal	**-13.383**	**-13.659**	**275**

Verschil baten

• Incidenteel hogere uitkering gemeentefonds n.a.v. de september- en decembercirculaire 2021. De raming was op basis van de meicirculaire 2021:	V	267
• Hogere baten toeristenbelasting 2020 (wordt achteraf opgelegd):	V	30
• Hogere baten ozb:	V	20
• Lagere rentebaten dan geraamd. Ondanks een bedrag van € 4,7 miljoen in 's Rijks schatkist, ontvangen we € 0 aan rente. Het rentepercentage bedraagt 0%:	N	45
Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	V	3
Totaal	**V**	**275**

Overhead

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	5.475	4.724	751
Baten	-122	-15	-107
Subtotaal	*5.353*	*4.709*	644
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	-621	-538	-84
Totaal	**4.732**	**4.172**	**560**

Verschil lasten

• Restant budget Flexibele Schil (via voorstel budgetoverheveling naar 2022):	V	367
• Onderuitputting budget voor studiekosten (mede als gevolg van overheveling van 2020 naar 2021):	V	141
• Onderuitputting budget Collegeprogramma	V	61
Lagere advieskosten (tevens lagere onttrekking)	V	59
Onderuitputting budgetten Huisvesting	V	53
• Onderuitputting budgetten Staf	V	44
• Onderuitputting ICT-kosten voor Squit (voorstel overhevelen naar 2022)	V	23
• Onderuitputting budgetten afdeling Samenleving	V	14
• Onderuitputting budgetten communicatie	V	13
• Onderuitputting budgetten buitendienst	V	11
• Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	N	35
Totaal	**V**	**751**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verschil baten

• Betreft vervallen doorbelasting van exploitatie naar kredieten (geen kredieten beschikbaar en positief resultaat)	N	100
• ·Overige voor- en nadelen < € 10k, per saldo:	N	7
Totaal	**N**	**107**

Verschil onttrekking reserves

• Betreft lagere onttrekking VBR wegens lagere advieskosten	N	59
• Betreft lagere onttrekking VBR voor deel niet bestede budgetten Collegeprogramma:	N	25
Totaal	**N**	**84**

Vennootschapsbelasting

Omschrijving	**Begroot**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten	0	0	0
Baten	0	0	0
Subtotaal	*0*	*0*	*0*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**

Verschil

• Bij de Vennootschapsbelasting zijn geen verschillen, alle bedragen zijn € 0k:	V	0
Totaal	**V**	**0**

Onvoorzien

Omschrijving	**Begroot**	**Realisatie**	**Verschil**
Lasten	5	0	5
Baten	0	0	0
Subtotaal	*5*	*0*	*5*
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal	**5**	**0**	**5**

Verschil lasten

• Overige voor- en nadelen < € 10k (onderuitputting budget voor onvoorzien):	V	5
Totaal	**V**	**5**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Totaal-generaal

Omschrijving	Begroot	Realisatie	Verschil
Lasten	18.979	17.445	1.534
Baten	-17.835	-18.171	337
Subtotaal	*1.145*	*-726*	*1.871*
Toevoeging reserves	1.437	1.437	0
Onttrekking reserves	-2.754	-2.548	-206
Totaal	**-172**	**-1.837**	**1.665**

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk kader
art. 28, letter b BBV.

De post voor onvoorziene uitgaven is in de begroting 2021 structureel geraamd op € 5k. Deze post is in 2021 niet benut.

Incidentele baten en lasten

Wettelijk kader
art. 28, letter c BBV.

In onderstaande tabel worden incidentele baten en lasten vermeld conform artikel 28.c BBV. Hierbij is aansluiting gezocht bij de 'Notitie incidentele en structurele baten en lasten' van de commissie BBV. Toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij gedurende minimaal 3 jaar (structureel) lasten worden gedekt.

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten weergegeven zoals vermeld in de programmabegroting en de realisatie hiervan (> € 10.000).

Bedragen x € 1.000

	B2021	W2021
Incidentele lasten		
Programma Besturen:		
Taakmutaties n.a.v. Uitkering gemeentefonds	32	0
Overhead:		
Uitvoeringsbudgetten n.a.v. Collegeprogramma (dekking via VBR)	150	125
Subtotaal incidentele lasten	***182***	***125***
Incidentele baten		
Algemene dekkingsmiddelen:		
Extra decentralisatie-uitkering t.b.v. taakmutaties	32	32

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	B2021	W2021
Overhead:		
Onttrekking VBR kosten uitvoering Collegeprogramma	150	125
Subtotaal incidentele baten	**182**	**157**
Saldo incidentele baten en lasten	**0**	**-32**

Toelichting
De meeste incidentele lasten worden gedekt door baten zoals een onttrekking uit een reserve of een subsidie van het rijk. De geraamde bedragen betreffen incidentele baten en lasten na begrotingswijzigingen. Sommige posten zijn nog niet helemaal benut conform de raming. De taakmutatie betreft een budget voor dak- en thuisloosheid. Het restant budget en onttrekking uit de VBR met betrekking het collegeprogramma betreft het onderwerp 'monumenten in beeld brengen'. Hiervoor was in € 25k beschikbaar. Deze post wordt overgeheveld naar 2022.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Wettelijk kader
art. 28, letter d BBV.

Overzicht structurele toevoegingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

Programma	Reserve	Begroting	Realisatie
-	-	0	0
Totaal		**0**	**0**

Er zijn geen structurele toevoegingen aan reserves.

Overzicht structurele onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

Programma	Reserve	Begroting	Realisatie
1	Dekking kapitaallasten nieuwbouw brandweerkazerne / gemeentewerf	35	35
4	Verkoop aandelen Attero	5	5
8	Dekking afschrijvingskosten investeringsplan 2013-2016 (Hart van Mook)	127	62
Totaal		**166**	**101**

De structurele onttrekkingen betreffen met name onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten. Deze onttrekkingen worden in de loop der jaren afgebouwd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wet Normering Topinkomens

Wettelijk kader
art. 28, letter e BBV.

Op grond van de Wet Normering Topinkomens worden enkele inkomensgegevens van bepaalde functionarissen openbaar gemaakt. Voor de gemeente Mook en Middelaar betreffen dit de functies van de raadsgriffier en de gemeentesecretaris.

WNT-verantwoording 2021 Gemeente Mook en Middelaar

De WNT is van toepassing op Gemeente Mook en Middelaar. Het voor Gemeente Mook en Middelaar toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (vallend onder het Algemeen Bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gegevens 2021 bedragen x € 1	M.A.M. van Arensbergen	J.M.G. Smits-de Kinkelder
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	68.423	98.754
Beloningen betaalbaar op termijn	12.269	19.035
Subtotaal	*80.693*	*117.789*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	169.999	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	80.693	117.789
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 bedragen x € 1	A.W. Peters-Sengers	M.A.M. van Arensbergen	J.M.G. Smits-de Kinkelder
Functiegegevens	Griffier	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 27/03	01/02 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	0,889	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	15.117	61.147	99.260
Beloningen betaalbaar op termijn	2.555	10.521	17.444
Subtotaal	*17.672*	*71.667*	*116.705*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	42.470	163.534	201.000
Bezoldiging	17.672	71.667	116.705

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Kasstroomoverzicht

Jaarstukken worden opgesteld volgens het baten en lastenstelsel. Met ingang van begrotingsjaar 2017 is het verplicht om ook een kasstroomoverzicht op te nemen volgens het stelsel van inkomsten en uitgaven. Dit betreft fysieke geldstromen. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de zogenaamde indirecte methode (afgeleid van balansmutaties). Het verschil is gelijk aan de mutatie in de liquide middelen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		
OPERATIONELE KASSTROOM		
Bedrijfsresultaat (voor mutaties reserves en voor belastingen)	726	
Af: Belasting over bedrijfsresultaat	0	
Afschrijving (kosten, geen uitgaven)	490	
Dotatie aan voorzieningen (kosten, geen uitgaven)	254	
Vrijval voorzieningen (baten, geen inkomsten)	-64	
Aanwending voorzieningen (uitgaven, geen kosten)	-130	
Kasstroom op winstbasis		**1.277**
Mutatie werkkapitaal		
Mutaties Voorraden (grondstoffen en eindproduct)	0	
Mutaties Debiteuren / kortlopende vorderingen (excl. vz. dub. deb.)	986	
Mutaties Crediteuren / kortlopende schulden	-712	
Mutaties Overlopende activa / overlopende passiva	-960	
Saldo mutatie werkkapitaal		-686
Kasstroom op operatiebasis		**591**
Investeringskasstroom		
Saldo investeringen / desinvesteringen	-821	
Bijdragen van derden	1	
Saldo mutatie investeringskasstroom		-820
Totaal vrije kasstroom		**-230**
FINANCIERINGSKASSTROOM		
Aflossingen activa (leningen u/g)	17	
Aflossingen passiva (leningen o/g)	0	
Totaal financieringskasstroom		**17**
Vrije kasstroom + Financieringskasstroom = Mutatie liquide middelen		**-212**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN (INCL. SKB)		
Mutatie saldo Schatkistbankieren	-217	
Mutatie saldo kas/bank	5	
Totaal mutatie liquide middelen (toename)		**-212**
Verschil		**0**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overig

2.2.6. Single information Single audit (SiSa)

Met ingang van het rekeningjaar 2006 is Single information en Single audit (SiSa) ingevoerd voor een groot aantal specifieke uitkeringen. Met de invoering zijn aparte verantwoordingen, controleprotocollen en accountantscontroles voor deze specifieke uitkeringen vervallen. In plaats hiervan moet in de jaarrekening een SiSa-overzicht worden opgenomen met daarin de verantwoordingsinformatie over de voor de gemeente van toepassing zijnde specifieke uitkeringen.

Voor Mook en Middelaar is voor 2020 het voorgaande van toepassing op de uitkeringen die volgen uit de volgende wetten of regelingen:

1. AB12 : Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen;
2. B2 : Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenaffaire;
3. C1 : Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik (RRE);
4. C43 : Regeling reductie energiegebruik woningen (RRE-W);
5. C62 : Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire;
6. D8 : Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB);
7. D14 : Regeling specifieke uitkering inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen;
8. E20 : Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021;
9. E27B : Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden);
10. G2 : Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021;
11. G3 : Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021 / Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ);
12. G4 : Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021;
13. G12 : Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagenaffaire gemeentedeel;
14. H4 : Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK Sport);
15. H8 : Regeling Sportakkoord 2020-2022;
16. H12 : Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken;
17. L5B : Regiodeals 3e tranche.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			VRLN	€ 13,972	Ja	€ 13,972	Ja	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	4	4	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				

			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 1.520	€ 1.520	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 12.000	€ 12.000				

BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*			
			Ja	2.661	2.658			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*		
		1	2019-621222	€ 167.365	Ja			
		2						
		3						
		4						
		5						
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*		
		1	*2019-621222*	€ 217.485		Ja		
		2						
		3						
		4						
		5						

BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)

			Aard controle n.v.t. *Indicator: C43/01*	*Aard controle R* *Indicator: C43/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00451047	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			0	€ 0	€ 0	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 57.177	€ 0	€ 0	€ 66.428		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
		1						
		2						
		3						
		4						
		5						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		

				Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/05*	*Aard controle R* *Indicator: D14/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	*Aard controle R* *Indicator: D14/08*
			1				
			2				
			3				
			4				
			5				
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*
				€ 8.250	€ 8.250	€ 4.125	Nee
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*
			1	104 Uitvoeren van gesloten verharding van fietsstroken en –paden | aantal in dagen	Ja	1	800 m1 fietspaden.
			2	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee		Maatregel wordt uitgevoerd in 2022
			3	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Nee		Maatregel wordt uitgevoerd in 2022
			4	116 Aanleg van rijbaanscheiding door rammelstrook op asmarkering | aantal in meters	Nee		Maatregel wordt uitgevoerd in 2022
			5	120 Aanleg van een snelheidsremmende plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt | aantal in st	Nee		Maatregel wordt uitgevoerd in 2022
			6	123 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) | aantal in st	Nee		Maatregel wordt uitgevoerd in 2022
			7	207 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Nee		
			8	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee		
			9	209 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee		
			10	217 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Nee		

			11	218 Aanleg van een veilige voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Nee				
			12	222 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee				
			13	223 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer) | aantal in st	Nee				
			14						
			15						
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*	
			1	2017-17482	€ 0	€ 0			
			2						
			3						
			4						
			5						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*	
			1	2017-17482	€ 0	€ 0		Nee	
			2						
			3						
			4						
			5						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R*

			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 1.063.555	€ 65.593	€ 106.649	€ 0	€ 11.304	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 28.775	€ 5.000	€ 0	€ 40.433	€ 0	€ 424
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 8.355	€ 0	€ 11.422	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 2.194	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr

		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 5.375	€ 0	€ 9.321	€ 0	€ 244	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 111.703	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 71.144	€ 15.236	€ 0	€ 0	€ 0	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 38.360	€ 10.157	€ 0	€ 0	€ 0	

	Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/08	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/09	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	11	1	Ja
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	18	1	Ja
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	13	1	Ja

Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/11	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo Aard controle D2 Indicator: G4/12	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/13
€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Aard controle R Indicator: G4/15	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Aard controle R Indicator: G4/16	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Aard controle R Indicator: G4/17	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Aard controle R Indicator: G4/18
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*				
			€ 0	€ 0	0				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*						
			€ 6.695	€ 3.931						
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*		
		1	1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 3.931	€ 3.931	€ 0	€ 0			
		2								
		3								
		4								
		5								
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*		
		1	1041600	€ 20.000	€ 0	€ 23.500	€ 10.000	€ 30.000		
		2	1034687	€ 22.571	€ 0	€ 4.608	€ 0	€ 4.608		
		3								
		4								
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*						
		1	1041600	Nee						
		2	1034687	Nee						

		3						
		4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 0	Nee	Nee			
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*	
		1	060983 Gemeente Venlo	1813178	Project Landschap Maasvallei - Maasheggen	€ 0	€ 0	
		2						
		3						
		4						
		5						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*		
		1	*060983 Gemeente Venlo*	€ 0	€ 0			
		2						
		3						
		4						
		5						
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*			
			€ 0	€ 0	Nee			

2.2.7. Overzicht van baten en lasten per taakveld

Op basis van het BBV worden budgetten verdeeld over programma's. Daarnaast is er wettelijk sprake van algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vennootschapsbelasting en onvoorzien. Mutaties in reserves kunnen per programma toegerekend worden.
Op basis van de wettelijke 'Uitvoeringsinformatie' (IV3) vindt er echter een andere indeling plaats, namelijk in wettelijke taakvelden. Hieronder treft u deze tabel in taakvelden aan, waarbij is aangegeven onder welk programma deze taakvelden vallen. Dit zijn andere programma's dan door de raad vastgesteld. De algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vennootschapsbelasting, onvoorzien en mutaties reserves worden hierbij integraal ondergebracht in programma 'Bestuur en ondersteuning' omdat deze categorieën niet afzonderlijk bestaan in de Uitvoeringsinformatie / IV3. Het voordelig resultaat van € 52k valt onder taakveld 0.11 en staat ook in Programma 'Bestuur en ondersteuning'

*Bedragen * € 1.000*

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.	**Bestuur en ondersteuning**	**9.559**	**16.413**	**-6.854**
0.1	Bestuur	902	42	860
0.2	Burgerzaken	398	95	303
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	12	15	-3
0.4	Overhead	4.724	15	4.709
0.5	Treasury	43	381	-339
0.61	OZB woningen	0	1.773	-1.773
0.62	OZB niet-woningen	0	396	-396
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0
0.64	Belastingen overig	154	145	9
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	10.980	-10.980
0.8	Overige baten en lasten	52	22	30
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	1.437	2.548	-1.111
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.837	0	1.837
1.	**Veiligheid**	**642**	**82**	**560**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	513	81	431
1.2	Openbare orde en veiligheid	129	1	128
2.	**Verkeer, vervoer en waterstaat**	**597**	**53**	**544**
2.1	Verkeer en vervoer	573	50	523
2.2	Parkeren	8	0	8
2.3	Recreatieve havens	4	4	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	12	0	12
3.	**Economie**	**179**	**195**	**-16**
3.1	Economische ontwikkeling	55	0	55

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	32	63	-31
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	38	0	38
3.4	Economische promotie	54	132	-77
4.	**Onderwijs**	**376**	**38**	**338**
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	122	0	122
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	254	38	216
5.	**Sport, cultuur en recreatie**	**656**	**53**	**602**
5.1	Sportbeleid en activering	48	32	17
5.2	Sportaccommodaties	94	20	74
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	67	0	67
5.4	Musea	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	22	0	22
5.6	Media	26	0	26
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	397	1	396
6.	**Sociaal domein**	**6.560**	**1.911**	**4.649**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	273	0	273
6.2	Wijkteams	265	14	251
6.3	Inkomensregelingen	2.061	1.849	212
6.4	Begeleide participatie	594	0	594
6.5	Arbeidsparticipatie	131	0	131
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	332	1	331
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.202	46	1.156
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.486	0	1.486
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	25	0	25
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	192	0	192
7.	**Volksgezondheid en milieu**	**1.627**	**1.739**	**-112**
7.1	Volksgezondheid	237	0	237
7.2	Riolering	395	655	-260
7.3	Afval	718	917	-198
7.4	Milieubeheer	267	167	100
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	9	0	9
8.	**Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing**	**523**	**234**	**289**
8.1	Ruimtelijke ordening	199	80	119
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	0	0	0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

TV	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
8.3	Wonen en bouwen	324	155	170
	Totaal-generaal	**20.719**	**20.719**	**0**

Verdelingsprincipe van taakvelden over programma's

Programma	Toegewezen taakvelden
Besturen	0.1 t/m 0.3, 0.5 (deels), 0.64 (deels), 0.7 (deels/kosten), 0.8
Beschermen	1.1 t/m 1.2
Verplaatsen	2.1 t/m 2.5
Werken	3.1 t/m 3.4
Leren	4.1 t/m 4.3
Recreëren	5.1 t/m 5.7
Samenleven en zorgen	6.1 t/m 6.82
Gezond leven	7.1 t/m 7.5
Wonen	8.1 t/m 8.3
Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Vennootschaps-belasting en Onvoorzien	0.4, 0.5 (deels), 0.61 t/m 0.63, 0.64 (deels), 0.7 (deels/baten) en 0.9
Mutaties reserves	0.10 *)
Resultaat	0.11

*) Mutaties in reserves worden zo veel mogelijk functioneel verdeeld over alle programma's, zodat per programma de mutaties in de reserves bekend zijn. Voor de Uitvoeringsinformatie voor derden worden deze mutaties ondergebracht in taakveld 0.10.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

VASTSTELLINGSBESLUIT

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.1. Vaststellingsbesluit

In de onderhavige Jaarstukken 2021 hebben wij verantwoording afgelegd over de realisatie van het door uw raad vastgesteld beleid. Wij danken u voor het in het college gestelde vertrouwen.

Mook, 17 en 31 mei 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De secretaris, De burgemeester,

drs. W. Mariman mr. drs. W. Gradisen

Aldus vastgesteld door de raad van de Gemeente Mook en Middelaar in zijn openbare vergadering van 16 juni 2022.

De raad voornoemd,

De griffier, De voorzitter,

mw. M. van Arensbergen mr. drs. W. Gradisen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

BIJLAGEN

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4.1. Bijlage Algemene Uitkering

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Gewicht / %**	**Uitkering**
1c Waarde niet-woningen eigenaren	605.500	-0,158957	-96.248
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	560.000	-0,128105	-71.739
1a Waarde woningen eigenaren	9.456.000	-0,089424	-845.593
Subtotaal			**-1.013.581**

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Gewicht**	**Bedrag in basis**
1e OZB waarde niet-woningen	61	380,05	23.012
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	90	2.181,49	197.061
3a Eén-ouder-huishoudens	205	922,23	189.057
2 Inwoners	7.909	162,99	1.289.088
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	2.165	107,66	233.084
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	741	26,50	19.637
7 Lage inkomens	839	31,42	26.361
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	465	758,69	352.943
12 Minderheden	120	332,54	39.905
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	389	88,11	34.304
3b Huishoudens	3.653	91,92	335.784
3c Eenpersoonshuishoudens	1.111	58,67	65.182
8b Loonkostensubsidie	2	1.973,19	3.946
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	1.273	791,27	1.007.287
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	97	274,82	26.588
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	3.047	-140,10	-426.920
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	509	-548,14	-278.806
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	43	4.044,26	175.616
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	80	1.431,18	114.494
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	19	737,80	13.772
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	15	1.954,21	29.965
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	299	1.186,83	354.862
11c-2 Wajong (wajongeren)	82	878,03	71.998
3i-2 Medicijngebruik met drempel	1.361	381,09	518.675
8e Re-integratie klassiek	0,084	417.700,17	35.087
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	5.744	4,21	24.182
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	1.199	0,19	228
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	225	0,19	43
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	234	16,36	3.828
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	221	65,34	14.440
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	123	114,42	14.074
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	89	128,32	11.450
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	64	512,88	32.999
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	22	896,30	19.632
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	220	117,20	25.832
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	159	468,85	74.512

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	54	820,47	44.389
3j Bedden	9.855	0,85	8.377
13 Klantenpotentieel lokaal	5.960	47,48	282.981
14 Klantenpotentieel regionaal	900	27,08	24.372
15e Leerlingen VO	166	370,50	61.651
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	1	-1.828,21	-1.828
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	9	-2.869,10	-25.822
38 Bedrijfsvestigingen	970	75,82	73.545
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0,00004203	6.135.717,72	258
31b ISV (b) herstructurering	0,00005999	3.765.730,90	226
36 Kernen	4	9.155,16	36.621
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	4	14.878,30	59.513
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	60.339,27	60.339
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	261	11,72	3.059
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	1.097	5,82	6.387
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.619	59,98	97.081
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	9	1.525,03	13.725
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	46	3.089,49	142.117
21 Oppervlakte bebouwing	55	588,37	32.360
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	9	1.937,15	17.434
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	46	2.303,13	105.944
19 Oppervlakte binnenwater	142	38,10	5.410
16 Oppervlakte land	1.739	41,19	71.629
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	1.739	26,89	46.762
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	3.738	58,62	219.122
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	3.738	50,79	189.853
39 Vast bedrag	1	251.114,04	251.114
Subtotaal			**6.499.823**

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)	
Uitkeringsfactor	1,6910
Subtotaal (B x C (=uf))	**10.991.200**

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	8.425	8.425
135 Suppletie-uitkering Bommenregeling	38.326	38.326
Subtotaal		**46.751**

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	26.081	26.081
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	41.833	41.833
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	16.104	16.104
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	20.864	20.864
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	9.480	9.480
290 Vergoeding raadsleden kleine gemeenten (IU)	120.741	120.741
325 Kerkenvisies (DU)	25.000	25.000

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

383 Inburgering (IU)	19.285	19.285
385 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	32.051	32.051
387 Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19 (DU) (compensatie corona)	12.057	12.057
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	2.000	2.000
395 Cultuurmiddelen (DU) (compensatie corona)	9.473	9.473
397 Jeugd aan zet (DU)	10.000	10.000
403 Heroriëntatie zelfstandigen (DU)	2.967	2.967
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	1.749	1.749
Subtotaal		**349.685**

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein		
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Uitkering**
260 Participatie (IU)	482.617	482.617
261 Voogdij/18+ (IU)	104.536	104.536
Subtotaal		**587.153**

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker		
Aanvullingen van de gebruiker	**Opgave**	**Uitkering**
Subtotaal		**0**

Totaal uitkering 2021:	**10.961.208**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4.2. Bijlage Beleidsindicatoren

Hieronder treft u een nadere toelichting aan op de diverse beleidsindicatoren zoals vermeld in de programma's. Deze gegevens zijn afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Besturen

Betreft eigen indicatoren en staan niet op waarstaatjegemeente.nl

Beschermen

1	*Verwijzingen Halt* Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar feit plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	Stichting Halt 2013-2020
2	*Misdrijven - Winkeldiefstallen* Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	CBS Diefstallen 2010-2020 (waarde 0,0)
3	*Misdrijven - Geweldsmisdrijven* Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	CBS Criminaliteit 2012-2020
4	*Misdrijven - Diefstallen uit woning.* Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.	CBS Diefstallen 2010-2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

5	*Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen* Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder de dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	CBS Criminaliteit 2010-2020

Verplaatsen

Geen beleidsindicator vermeld

Werken

1	*Functiemenging* De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	CBS BAG/LISA 2010-2020
2	*Vestigingen (van bedrijven)* Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	LISA 2010-2020

Leren

1	*Absoluut verzuim*	DUO / Ingrado 2014-2017,2019

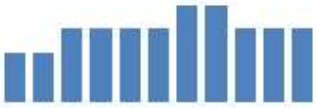
Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.	
2	*Relatief verzuim* Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.	DUO / Ingrado 2014-2019
3	*Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie:* *% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs* Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren.	DUO / Ingrado 2010-2020
Recreëren		
1	*Niet-sporters* Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheidsmonitor GGD/ CBS/ RIVM 2012, 2016, 2020
Samenleven en zorgen		
1	*Banen* Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA 2010-2020
2	*Jongeren met een delict voor de rechter*	CBS Jeugd 2010-2015

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS. (voor Mook en Middelaar te lage populatie, dus n.v.t.)

3	*Kinderen in uitkeringsgezin* Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	CBS Jeugd 2010-2020
4	*Netto arbeidsparticipatie* Het percentage van de werkzame beroepsbevolking.	CBS 2010-2020
5	*Werkloze jongeren* Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.	CBS Jeugd 2010-2015, 2019-2020
6	*Personen met een bijstandsuitkering* Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.	CBS 2015-2021

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

7	*Lopende re-integratievoorzieningen* Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	CBS 2015-2020
8	*Jongeren met jeugdhulp* Het percentage jongeren van 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.	CBS 2015-2019, 2021
9	*Jongeren met jeugdbescherming* Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.	CBS 2016, 2017, 2019, 2021
10	*Jongeren met jeugdreclassering* Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren	CBS 2015-2019 Gegevens niet beschikbaar

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.	
11	*Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo* Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende Gemeenten.	CBS 2017-2021
Gezond leven		
1	*Omvang huishoudelijk restafval* Niet-gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	CBS 2010-2019
2	*Hernieuwbare elektriciteit* -	RWS 2010-2011, 2013-2019
Wonen		
1	*Gemiddelde WOZ-waarde* De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	CBS 2010-2021

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2	*Nieuw gebouwde woningen* Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.	BAG 2012-2020
3	*Demografische druk* De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	CBS 2010-2021
4	*Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden* Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO 2014-2021
5	*Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden* Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	COELO 2014-2021

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4.3. Bijlage Begrippenlijst

Onderstaande begrippenlijst kan gebruikt worden ter verduidelijking van begrippen die in de diverse boekwerken van de p&c-cyclus worden gebruikt. Deze lijst is niet alleen specifiek van toepassing op de Jaarstukken, maar kan ook gebruikt worden voor bijvoorbeeld de Programmabegroting. Het is mogelijk dat niet alle begrippen in deze jaarstukken vermeld zijn.

Achterstallig onderhoud	Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.
Activa-posten	De activa maken onderdeel uit van de balans (zie aldaar) en worden, kort gezegd, gevormd door de (in geldwaarde uitgedrukte) bezittingen, zoals gebouwen, goederen, vorderingen en geldtegoeden. De activa-posten worden meestal onderverdeeld in twee categorieën: - vaste activa, zijnde activa-posten die langer dan een jaar meegaan zoals gebouwen, machines en inventaris en; - vlottende activa, zijnde activa-posten die maximaal één jaar meegaan, zoals voorraden, vorderingen en geldtegoeden. De tegenhanger van de activa-posten zijn de passiva-posten.
Algemene reserve	Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogensbestanddelen (op de balans) en zijn in principe vrij om te besteden. Een algemene reserve is een reserve waaraan de raad geen specifieke bestemming heeft gegeven, zoals bij een bestemmingsreserve het geval is. Mook en Middelaar heeft twee algemene reserves: - een (min of meer geblokkeerde) algemene reserve die als ondergrens wordt aangehouden voor het afdekken van risico's, zijnde de 'Algemene reserve' en; - een volledig vrij te besteden algemene reserve, zijnde de Vrij Besteedbare Reserve (VBR).
Balans	De balans bestaat uit twee gedeelten die met elkaar in evenwicht zijn: de activa en de passiva (zie aldaar). De term 'balans' doelt op dit evenwicht. De activa worden, kort gezegd, gevormd door de bezittingen en de passiva bestaan uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Als de beide delen naast elkaar gepresenteerd worden, staan de activa aan de linkerzijde (debetkant) en de passiva aan de rechterzijde (creditkant). Er is echter niets op tegen om ze onder elkaar te zetten.
Bestuurlijk belang	Betreft zeggenschap in/bij een verbonden partij. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij, doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.
BBV	Het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente moet voldoen.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Door de manier waarop dit financiële kengetal wordt berekend, is dit cijfer in het jaarverslag altijd hetzelfde als in de begroting.
Bestemmingsreserve	Reserves kunnen worden omschreven als eigen vermogensbestanddelen (op de balans) en zijn in principe vrij om te besteden. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad echter een specifieke bestemming heeft gegeven. De raad is bevoegd om de bestemming te wijzigen of ongedaan te maken.
Bestemmingsreserve kapitaallasten	Bestemmingsreserve voor het dekken van kapitaallasten (afschrijving en rente) van reeds gerealiseerde of nog te realiseren investeringen. De kapitaallasten van nieuwe investeringen worden zoveel mogelijk opgenomen in de begroting, zodat deze bestemmingsreserve op termijn niet meer nodig is.
Bezuinigingsmaatregelen	Lastenverlagende maatregelen om een begrotingstekort weg te werken. Een bezuiniging is iets wat al rechtstreeks op de lasten van de begroting wordt verwerkt. In de begroting zijn deze bezuinigingen op programmaniveau verwerkt.
Budgetrecht	De bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen. Door de begroting vast te stellen geeft de raad het college toestemming om geld uit te geven aan de afgesproken activiteiten.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.
Dekkingsmiddelen	Middelen die worden gegenereerd dan wel aangewend om de lasten in de begroting op te vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Algemene dekkingsmiddelen zijn vrij te besteden (zoals uitkeringen gemeentefonds), terwijl specifieke dekkingsmiddelen gebonden zijn aan bepaalde uitgaven binnen een programma (zoals een provinciale subsidie, de afvalstoffenheffing of leges voor de aanvraag van een paspoort).
Dividend	Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders (= deelneming).
EMU-referentiewaarde	Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar betreft een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden, naast het eigen aandeel, ook het aandeel in het EMU-saldo van gemeenschappelijke regelingen betreft waar de individuele overheid deel van uitmaakt.
EMU-saldo	Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven op kasbasis van een gemeente. Dit in tegenstelling tot het begrotings- of rekeningresultaat op basis van het baten- en lastenstelsel. Het EMU-saldo wordt berekend volgens Europese voorschriften.
Financieel belang.	Een bedrag dat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet zou gaan. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
Financiële kengetallen	Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van een gemeente. Deze zijn vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Geïnventariseerde risico's	In kaart gebrachte kansen op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang.
Gekwantificeerde risico's	Het totaal van de financiële gevolgen van de kansen op gevaar of schade.
Gemeenschappelijke regeling	Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) dat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.
Groot onderhoud	Uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.
Incidentele baten en lasten	De aard van de begrotingspost is altijd leidend voor het al dan niet incidentele karakter ervan. Een hulpmiddel bij het bepalen van het karakter van de begrotingspost is de tijdsduur. Incidentele baten en lasten zijn posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Baten en lasten die zich in drie jaar of minder voordoen, kunnen worden gekwantificeerd als incidenteel, maar kunnen ook structureel van aard zijn. Baten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard.
Investeringen met economisch nut	Investeringen die verhandelbaar zijn (bijvoorbeeld gebouwen of vervoermiddelen) en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investeringen met maatschappelijk nut	Investeringen die in principe niet verhandelbaar zijn (bijvoorbeeld wegen). Voor sommige investeringen met maatschappelijk nut worden de kosten verhaald middels een heffing (bijvoorbeeld riolering).
Klein onderhoud	Preventieve maatregelen en dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goede, werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau.
Kwaliteitsniveau van het onderhoud	Een maat (norm) voor de staat van onderhoud waarop een kapitaalgoed zich moet bevinden.
Kwijtschelding	Inwoners die gemeentelijke belastingen (lokale heffingen) niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt en voor welke belasting.
Lokale heffingen	Retributies en eigen belastingen die de gemeente ontvangt op basis van publiekrechtelijke regels, zoals onroerende zaakbelastingen, leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing.
Materiële vast activa	Investeringen met een meerjarig economisch of maatschappelijk nut.
Omgevingsadressen-dichtheid	De omgevingsadressendichtheid of OAD is een maat voor stedelijkheid. Ze wordt in Nederland door het Centraal Bureau voor de Statistiek gebruikt. De omgevingsadressendichtheid van een adres is het aantal adressen binnen een cirkel van één kilometer rond dat adres. Per blok van 500 bij 500 meter wordt de OAD uitgerekend voor een (mogelijk fictief) adres in het midden van dat blok en vervolgens toegekend aan alle adressen in dat hele blok. Er zijn volgens deze definitie vijf graden van stedelijkheid:

Stedelijkheid	**Aantal adressen per km²**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	zeer sterk stedelijk: meer dan 2.500 sterk stedelijk: 1.500 - 2.500 matig stedelijk: 1.000 - 1.500 weinig stedelijk: 500 - 1.000 niet stedelijk: minder dan 500
Onderhoud kapitaalgoederen	Het systematisch aan de hand van beheerplannen onderhouden van in de gemeente aanwezige kapitaalgoederen (zoals wegen, groen, water, gebouwen).
Opschuiven sluitend meerjarenperspectief	In de Gemeentewet is bepaald dat een meerjarenraming voor (ten minste) de drie jaren volgend op het begrotingsjaar wordt opgesteld. Als het begrotingsjaar geen structureel en reëel evenwicht laat zien, moet aannemelijk worden gemaakt dat het evenwicht uiterlijk in het derde jaar van de meerjarenraming door de gemeente tot stand kan worden gebracht. Het is daarom in beginsel voor de toezichthouder niet acceptabel als ieder jaar opnieuw een meerjarenraming wordt opgesteld waarbij er uitsluitend in het derde jaar van de meerjarenraming weer evenwicht is.
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zoals algemene personeelskosten, kosten van ICT, huisvestingskosten, kosten managementteam).
Passiva-posten	De passiva maken onderdeel uit van de balans en worden, kort gezegd, gevormd door het (in geldwaarde uitgedrukte) eigen vermogen en vreemd vermogen (schulden en verplichtingen). De passiva-posten worden meestal onderverdeeld in drie categorieën: - eigen vermogen, zijnde het verschil tussen alle bezittingen (activa) en het vreemd vermogen (schulden); - vaste passiva, zijnde passiva-posten die langer dan een jaar meegaan zoals voorzieningen en langlopende opgenomen geldleningen en; - vlottende passiva, zijnde passiva-posten die maximaal één jaar meegaan, zoals schulden aan leveranciers of 'rood staan' bij een bank.
Preventief toezicht	Wanneer de begroting niet aan de wettelijke criteria voor structureel en reëel evenwicht voldoet, is er sprake van preventief toezicht. In dat geval behoeven de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen vooraf de goedkeuring van de toezichthouder (Gedeputeerde Staten).
Programma	Een samenhangend geheel van activiteiten in de gemeentebegroting. De programma's worden door de raad vastgesteld (en blijven in principe gedurende een raadsperiode gelijk).
Reëel evenwicht	Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn.
Repressief toezicht	Wanneer de begroting aan de wettelijke criteria voor structureel en reëel evenwicht voldoet, is er sprake van repressief toezicht. Dit is de standaardvorm van toezicht en houdt in dat de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen direct uitgevoerd kunnen worden (rechtskracht krijgen), zonder afhankelijk te zijn van een voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder (Gedeputeerde Staten).
Risico-inventarisatie	Een overzicht van de kansen van een positieve of een negatieve gebeurtenis van materieel belang.
Risicomanagement	Risicomanagement is een hulpmiddel om op een gestructureerde manier risico's in kaart te brengen, te evalueren en - door er proactief mee om te gaan - beter te beheersen. Risicomanagement is gebaseerd op het maken van risicoanalyses en maakt veelal gebruik van risicomodellen.
Saldo van de financieringsfunctie	Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de producten en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Dit wordt ook wel het renteresultaat genoemd.
Solvabiliteitsratio	Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Stelpost	Begrotingspost waarvan de concretisering nog moet worden uitgewerkt.
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, dat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, worden inkomsten en uitgaven toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan. Het omrekenen van het resultaat volgens het stelsel van baten en lasten naar een resultaat volgens het kasstelsel, gebeurt via het berekenen van het EMU-saldo.
Structureel en reëel evenwicht	Deze situatie is aan de orde als, uitgaande van het bestaande beleid en inclusief nieuw aanvaard beleid, - alle structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten en

	- incidentele lasten worden gedekt door incidentele baten (waaronder onttrekkingen aan de VBR).
Taakstelling	Opdracht tot bezuinigingen, terwijl (nog) geen concrete maatregelen zijn genomen. Pas op langere termijn ontstaan de positieve financiële effecten.
Voorziening	Voorzieningen kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken, omdat deze gelden niet vrij beschikbaar zijn. Er staat namelijk altijd een verplichting of een kwantificeerbaar risico tegenover. De raad stelt voorzieningen in voor een specifiek doel. Ter onderbouwing moet een (beheers)plan opgesteld worden. De voorziening kan alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor zij is ingesteld.
Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	De Vrij Besteedbare Reserve is een vorm van een algemene reserve, maakt onderdeel uit van het eigen vermogen op de balans en is vrij te besteden.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken dan wel middelen heeft vrijgemaakt om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding tussen deze twee onderdelen aan.
Weerstandscapaciteit, incidenteel	Het vermogen om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.
Weerstandscapaciteit, structureel	Het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4.4. Bijlage Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant wordt separaat toegevoegd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl